

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 736.

קונטרס

אומר השכחה

והוא

קובץ חדש מלא ישן נושן

אשר אין וקיבץ

ה"ה איש חי רב פעלים מקבצאל

כל הדברים אשר נשמטו ונחסרו בתלמוד בבלי. וברשי. ותוס'. ופסקי תוס'. ורא"ש. ומהרש"א. ופי' המשניות להרמב"ם ז"ל. ובר"ש. ורב אלפסי. וברין. ובניי. ובשלמי הגבורים. ובחידושי אנשי שם. ובמרדכי. ובריא"ז. לא הניח דבר גדול. ודבר קטון. אשר לא נאסף אל הקובץ הלזה. ועתה לא יחסר כל בו. כי מני אז נדפסו הש"ס באמשטרדאם עם כל נושאי כליו ע"י עמנואל באמבנשתי. לא נראה עוד ש"ס שלם אשר לא נחסר בו שמץ דבר מנהו הן חסר הן יתיר. ועתה ת"ל בקובץ הלזה נשלם הכל כפי תכלית כח האנושי בשלימות היותר נכון. כאשר עיני הקורא תחזינה מישרים. ואשר הביאנו אל זאת המלאכה. תעיין בהקדמה ותבין הדברים על בורין:

לסדר רא"ו זה קובץ חדש הוא לפ"ק:

סיפור

ההשקפה

אזהרה

אמר המביא לבית הדפוס.

זאת לדעת שיש תחת ידינו הסכמות מגאוני דורינו הן ממדינתנו וממדינות אחרות שאסור לכל אדם להדפיס הקונטרסים הלזים הן במדינתנו. והן חוץ למדינתנו. משך חמשה שנים בלי רשותי. כי קניתי הזכות כאשר הוא אצלי בכתובים מאת הרב המחבר נ"י. כדי שלא יהיה ח"ו שלוחי מצוה נזקין והשומע לדבריני אלה יתברך ממעון הברכות. והעובר ע"ז הנה כבר ידוע עונש מסיני נבול. דליקו בארור. וליטרקי חיוי דרבנן וכו': ואשר לא הדפסנו התקדמות האלה אחת מפני הוצאות הדפוס הרבה. והשנית מטעם הכמוס עמדי ודיל:

אלה דברי המדבר למען השלום. ולכבוד התורה ולומדיה. בשנת והיה שלום על ישראל לפ"ק.

הערה

אתה ידידי הקורא. אל תדמה בנפשך לאמור כי בוודאי ימצא עוד חסר חוץ ממה שציינו לך הנה בקונטרסים הלזים. בעבור שלא נגמר עוד הש"ס דפוס רוסיא כולו בשלימות מבית הדפוס. ואיך ידעו האנשים האלה לדעת מה נחסר. ומה יחסר. ע"כ הנני מן המודיעים שלא יעלה על הדעת ח"ו שיקצצו עוד איזה דבר חסר חוץ ממה שנכתב בקונטרסים הלזים. כי עשינו זאת מן הש"ס הישן אשר ניתן עליו הרשיון מהממשלה להדפיס ממנו. וראינו בהש"ס הלזה איזה דבר נמחק ממנו בפקודת הממשלה וציינו אותו הנה. ומה גם כי עשרה כרכים נדפסו מהש"ס דפוס רוסיא הנ"ל ושמונה נדפסו בווארשא. אשר לא נדפסו עוד ברוסיא. ומהנקל לדעת מה שנחסר מכל הש"ס:

אלה דברי המגיה.

דפיס

הקדמת הרב המחבר. לכבוד השלום מדבר :

הנה באתי דברי לבאר. לישר ולפאר. מה ראיתי על ככה. כי נשתי אל זאת הגלאכה. אף כי מלאכת עבודת הקודש היא. והתורה מונחת בקרן זוית. עכ"ז תוכן כוונתי אבאר בזה. הנה היות בא לפני ש"ם חדש דפוס רוסיא האדירה עם כל המפרשים וחי' הגהות והאלפסי ונושאי כליו אחת מהנה לא נעדרה. והנה כאשר התחלתי לעיין בו. נפלאות ראיתי בו. אשר הפליא הצענזאר לעשות עפ"י פקודת הממשלה יר"ה וראיתי בו חסר ויתיר וגם כמה שינוים בכמה מקומות אשר עשה הכל מפני דרך השלום. כמאמר הכתוב אמת ושלום אהבו. אף כי הוא דבר הידוע לכל וכעת גלוי לכל העמים וכל משכיל יודע זאת שמה שכתוב בספרים הן בישנים הן בחדשים. דברים אשר יוכל הקורא לדמות ח"ו שמדבר נגד העמים. לא ח"ו על העמים אשר אנחנו יושבים בתוכם שלזים ושקמים נאמר זאת. אשר מחסה לנו מהם מזרם וממטר. ונותנים כבוד לה' ולתורתו ואוהבים האמת ומכבדים החכמים יהיה מי שיהיה הן מביניהם הן מישראל והגע עצמך קורא יקר היעלה על הדעת כי על האנשים האלה דברו חז"ל סרה ח"ו. הלא אף בימיהם דברו חז"ל הוי מתפלל בשלומה של מלכות וק"ו בן בנו של ק"ו האומות אשר אנחנו שוכנים בתוכם כעת הלא אורבי אמת עשות משפט חסד וצדקה הם. הלא תראה מראש בסתר בהתחלת תורתנו הקדושה כאשר האדם יציר כפיו נצטווה על מצוה הראשונה ועבר עליה ושאל לו השי' המן העין אשר צייתך וגו' וענה האדם האשה אשר נתת עמדי וגו' ודרשו חז"ל ע"ז שהיה כפוי טובה עיין בדברי רש"י ז"ל בפי' נח אצל המגדל אשר בנו בני דור ההפלה דרשו חז"ל בני האדם כפוי טובה כאדם הראשון ועתה הלא ת"ל על ברכי התורה ודברי חז"ל נתגדלנו ואיך נעבור ע"ז להיות כפוי טובה לאמור שקאי זאת על העמים אשר אנחנו שוכנים בתוכם אשר הם לנו מחסה מחורב ביום ומקרה בלילה. אין זאת רק כל מקום אשר הזכירו חז"ל מלת גוי עכ"ם נכרי כותי גלח כומר עובד ע"ז וכדומה הכל קאי על העמים אשר היו בימי חכמי הש"ס אשר לא האמינו בכורא עולם והיה להם דעות נפסדות וענו את ישראל בעינינו קשים ושרפו את התורה במקום אשר היה להם לכבדה עליהם דברו חז"ל. עכ"ז הלא בעבור שיוכל להמצא אחד מני אלף אשר אין בו תבונה ויוכל לדמות ח"ו כי חז"ל דיברו ג"כ על העמים אשר אנחנו כעת יושבים בתוכם ע"כ כדן עשה הצענזאר אשר עשה על פי פקודת הממשלה לשנות וד"ל. וכן בכל מקום אשר היה גרפס אם דינא דמלכותא דינא או לא בוודאי שכל מבין יודע זאת כי לא קאי על העמים אשר בזמנינו. כי אותן העמים שהיה בימי חכמי הש"ס היה מסלפים צדק ע"כ הוצרכו חז"ל לקצב הדבר באיזה מקום דיניהם דין ובאיזה מקום אין דיניהם דין. משא"כ האומות שבזמנינו כולם אוהבי משפט המה ולא יסלפו צדק בשום אופן שבעולם וחלילה לנו להרהר אחריהם ופשיטא שכל דיניהם דין בלי שום פקפוק. וגם מה שנרפס באיזה מקומות שחכם עדיף ממלך ידוע שלא קאי על המלכים אשר המה בזמנינו שהם חכמים גדולים. ולא קאי זאת רק על המלכים שהי' בימיהם כמלכי הורדוס וכדומה שלא היה חכמים ובמקום אשר היה ראוי להם לכבד את החכמים הרגם כמבואר (במסכת בבא בתרא דף ג' וכדומה). כל הנ"ל נודע כעת ת"ל אפי' לבר בי' רב דחד יומי ואין צריך למודעי. אולם מחמת טעות קמני ערך שאין יודעין להשכיל ולהבין ולפלא במאזני משפט כי לא על הגוים אשר כעת ביניהם אנו יושבים דברו חז"ל. ויוכל לצמוח מזה ריעותא ח"ו כי יעלה בלבם להבנות את הגוים ח"ו באשר ידמו לו כנ"ל ע"כ הטיבו בזה הצענזאר ע"פ פקודת הממשלה יר"ה ושינו מהשס"ן הראשונים קצת וצוו להרפס באופן שיהיה דבר השוה לכל נפש כקמן כגדול. וכן ראוי ונכון כעת אשר נתמעטו הלבכות מעול הפרנסה ואינם מעיינים שפיר רק אנב אורחא ואנב חריפתא שבישתא. רק זאת אחת הוא במדינות רוסיא האדירה יר"ה אשר הממשלה משגיח ע"ז לבל תאונה עון בדבר הזה והעמידו ע"ז אנשים נאמנים המה הצענזארס כנ"ל. אך במדינות אחרות אשר אינם משגיחים כ"כ ע"ז יאות ונכון לכל רב ומורה בעירו כאשר יבוא אליו איזה מדפס שיתן לו הסכמה על הרפסת ספרים וביותר על הרפסת הש"ס כי הוא כרכא דכולא ביי לצוות לו שלא ירפס בסגנון אחר רק כאשר גרפס הש"ס ברוסיא האדירה אך כי יראתי אף כי יצוה לו הרב להמרפס עשות כך עכ"ז אולי מחמת איזה סיבה יוכל להיות שלא יהיה לו הש"ס דפוס רוסיא האדירה ולא ידע המרפס איך להרפס. לזאת אמר לי לבי עשה זאת דבר השווה לכל נפש לחבר את הקונטרס הזה. וכתבתי כל הדברים אשר ראוי לכל מדפס להשמיטן מחמת שלום המדינה כנ"ל וד"ל. ועשיתי הקונטרס הלזה מש"ס דפוס ישן נושן כי מטבע המרפסים להרר אחר ספר ישן להרפס ממנו מחמת שבהחדשים רבו הקמשונים. ועתה ידע כל מדפס כאשר ירצה להרפס ש"ס לא ירפס עד יהיה הקונטרס הלזה ערוך לפניו כדי שידע איזה להשמיט. אך האמת אניד ולא אכחד שיותר טוב היה לכל מדפס אשר ירפס ש"ס שידפס מתוך ש"ס דפוס רוסיא האדירה יר"ה ואז יהיה הכל ערוך לפניו כשלחן ערוך בלי תוספת ומגרעת. אך כי ידעתי כי יהיה מענה בפיהם כנ"ל שהרפוסים החדשים נשתבשו ע"כ עשיתי טוב בזה כי הגהתי את הש"ס דפוס רוסיא האדירה ואיזה טעות אשר נצמח בו תקנתי אותו בקונטרס הלזה. ועתה כאשר יהיה לפני המרפס הש"ס דפוס רוסיא הנ"ל והקונטרס הלזה אז יהיה הכל עצמיש בשלומות היותר נכון. כי כל הציונים והרפס והעמודים אשר נסמנו בחבור הזה הוא הכל על ש"ס הנ"ל כנ"ל. ודעת לנכון נקל:

אלה דברי המדבר שלום. בשנת והיה שלום על ישראל. אמן.

הכללים מהקונטרס הלזה והמה תשעה:

אתה המעיין. אם תבוא בהקונטרס הזה לעיין. תעיין מקודם
בהכללים האלה ובהקדמת הספר. ואז תרוץ קורא בו.

א זאת לדעת כי כל העמודים והדפים והסימנים הנרשמים בקונטרס הזה הנה נורים על ש"ס דפוס רוסיא האדירה. אישר נדפס בתכלית היופי והשלימות עם כל המרשים והרב אלפסי ונושאי כליו:

ב הדפים והעמודים שמנו בתוך ציון כזה (-) ואצלם ציפערן המורים על השורות שבאותו דף ועמוד. ואף אם לפעמים יידידי הקורא באיזה מקומות תראה אשר לא נשתוו בדקדוק הסימנים האלה אשר ציינו לך. עכ"ז לא חדלנו מעשות טוב כי אם למשל אצלנו נכתב (14) ואתה תמצא החסרון או היתרון בשורה (16) עכ"ז אי לאו דדלינא לך וכו'. לא משכחת וכו'. ובגלל הדבר הזה והסימנים אשר ציינו לך תמצא מהר החפץ המבוקש אשר תעיין עליו. ושניאות מי יבין:

ג כל הנדפס מאותיות מרובעת הוא מהגמרא והנדפס באותיות רש"י הוא או רש"י או תוס' או מפורש כאשר תראה אתה המעיין כי אף בכל שורה ושורה כמעט ציינו בהתחלה באותיות מרובעת ג"כ הן גמרא. הן רש"י. הן תוס'. למען ירוץ קורא בו ולא יתבלבל. כי הוא עיון דק ובקל יוכל האדם לשעות באם לא נכתב הכל באופן היותר טוב:

ד כל מקום אשר מצאנו בו תיקון עשינו אותו בתוך ציון כזה [-] ובכל מקום נתנו התיקון בתוך הציון הנ"ל והדברים אשר לפני הציון ואחר הציון הוא מגוף הש"ס אשר נדפס כעת כנ"ל ובתוך הציון הוא הוספה מדפוס ישן נושן:

ה ברוב המקומות עשינו כך שהנחנו הנוסחא החדשה אשר נדפס כעת והצגנו אותה בשלימותה כי לפעמים נמצא שינוי גדולה בדפוס החדש נגד דפוס הישן ע"כ הצגנו לפני הקורא החדש והישן למען תדע היתרון. אך לפעמים לא כתבנו רק תיבה שלפני החסר ותיבה לבסופה ובאמצע הם הדברים בתוך הציון הזה [-] ואז ידע הקורא כי זה נוסף הוא. ואף במקום אשר כתבנו החדש והישן ג"כ עשינו בתוך ציון הנ"ל למען ידע הקורא איזה החדש איזה הישן:

ו בכל מקום אשר כתבנו הסימן הרף והעמוד והשורה. הוא כך. כגמרא ורש"י ור"ף תתחיל למנות השורה מתחילת העמוד עד מקום השינוי. אבל בתוס'. והרא"ש. והר"ן. והמרדכי. והשי"ן. תתחיל למנות מריש הדיבור או מתחילת הסימן אשר ציינו לך ואם לא כתבנו לך התחלת הדיבור או הסימן אז תדע להתחיל למנות מריש העמוד אף בתוס'. והרא"ש. והר"ן. והמרדכי. והשי"ן. ותמיד לא תסיים למנות השורות רק עד מקום הציון אשר הצבנו לך בצמצום. ואם לפעמים שנינו ברואה באיזה שורה עמך הסליחה יידידי המעיין כי שניאות מי יבין וכו':

ז וזאת צריך למודעה שרוב התקונים אשר עשינו בהר"ן ור"ף ומרדכי וכו'. לא נעשו בדפוס החדש הנ"ל בלבד רק רובם ככולם נובעים מדפוס סיביונט"ה אשר מתוכם נדפסו האלפסין דפוס אמשטרדאם והמה מלאים קמשונים ואחריהם נדפסו כל האלפסין עד היום ואנו תקננו ברוב המקומות מאלפסין ישנים מאוד שנדפסו עדיין בלי השלמי נבורים גם לפעמים אנב אורחא ראינו כי גם האלפסין הישנים נשתבשו עכ"ז לא מלאנו לבי למחוק מכל וכל רק הצגנו בתוך הציון (נ"ל) ואתה המעיין אם תבחר בדברינו. אתה תברכנו. ואם אחר העיון תראה כי שנינו. והוא רחום יכפר וכו':

ח לא לבד אשר נשמט ונחסר או נשתנה מפני השלום הצבנו פה בקונטרס הלזה רק גם כמה וכמה מעותים אשר נשתבשו הן כגמ' ורש"י ותוס' וכו'. כי אנב אורחא עשינו זאת. אך לתקן הכל לא יכולתי מאפיסת הפנאי כי המלאכה גדולה. ודי יצילנו משניאות. ויראני מתורתו נפלאות:

ט לא לבד אשר נשמט ונחסר בש"ס דפוס זיטאמיר. כי אם גם אשר נשמט ונחסר ויתיר בש"ס דפוס ווילנא. ובש"ס דפוס ווארשא. תמצא ג"כ אתה הקורא הנה בקונטרס הלזה. כי בזה תוכל לשער כי אמת דברנו לך. כי לפעמים תוכל למצוא בקונטרס הלזה איזה דברים אשר תאמר עליהם זולת זה כי יתרים הם כאשר רק לבד על ש"ס דפוס זיטאמיר תביט. רק אין זאת רק בזה הקונטרס תמצא אשר נחסר לכלל ש"ס שבעולם. ומעשה ידינו כוננה עלינו. כיהיר:

אזי דא רבא קא . . .

המקח של הקונטרס הלזה הוא 60 קאפיק זילבער נעשטא. ועל תתמה על החפץ אתה קורא יקר על מה ככה כיוקר הקונטרס הלזה. באמונה תוכל להאמין אתה יידידי הקורא! כי לא למען עשות חיל והרבות כסף הדפסנו הקונטרס הזה. אך באמת למען לזכות הרבים עשינו זאת. כי באם עשינו זאת להרוויח אוי מהכרה הי' להעלות השער מזה הקונטרס עכ"פ שני פעמים ככה. כי לא תוכל להאמין יידידי הקורא המלאכה הכבידה אשר היתה בזה הקונטרס עדי הציג אותו הרב המחבר על נכון לא חודש ימים. ולא יומים. רק שנה תמימה לא נתן שינה לעיניו ולעפעפיו תנומה. עדי הציג הדברים על בוריין. ומה גם הוצאות הדפוס והנייר אשר עלה כעת עשרת מונים מאשר היה מלפנים כידוע לכל. ועתה תוכל לשער קורא יקר כי רק לזכות את הרבים עשינו זאת ודי'ל:

אזי דא רבא קא . . .

אומר השבחה

מסכת ברכות

(ס"א ב' 25) ת"ר פעם אחת גזרה מלכות [הרשעה] שלא וכו':
 (שם 28) אי אתה מתירא מפני מלכות [הרשעה] אמר לו וכו':
 (ס"ב ב' 22) אתא ההיא [רומא] דחיקה וכו':

רא"ש פרק תשיעי

(ס"ו ו') צרוך שנתן ארץ אפיס לעוצרי רגונו [אמר רב הונא הרוחא צבל הרשעה לריך לצבך חונטה. ראה צבל הרשעה אומר צרוך שהסריצ צבל הרשעה ראה ציתו של נצוכדנאלר הרשע אומר צרוך שהסריצ ציתו של נצוכדנאלר הרשע] ראה גוב של אריות וכו':
 (ס"ח ס"ח) אובלסי [גויס] אומר צושה אונכס אנור ספרה יולדתכס [הנס אחרית גויס אנדצר ליה וערצה] אומר עולא נקטינן וכו':
 א"ר יוחנן לעולם ישמאל אדם לנחת לקראת ונלכי ישראל ולא לקראת ונלכי ישראל לצבל אלא אפילו לקראת ונלכי [אומות העולם שחס יזכה יצחק צין ונלכי ישראל לעולם העולם]: אריצ"ל וכו':
 (ס"י ס"י) צרוך דיין האונת: [צתי א"ה צישון אומר צית באים יסח הו צבורצן אומר אל נקנות הו אל נקנות הופיע: הרוחא קצרי אונות העולם אומר צושה אונכס אנור] וכו': הרוחא קצרי ישראל:

קיצור פסקי הרא"ש פרק תשיעי

(ס"ו ו') שנעקרה ע"ז אנרלנו [ואס חולה לארץ הוא אומר צרוך שעקר ע"ז ונן העוקס הזה: הרוחא ונקוליס אומר צרוך שנתן ארץ אפיס לעוצרי רגונו: והוא הדין לשאר ע"ז]:
 (ס"ז ס"ז) הרוחא [צבל הרשעה אומר צרוך שהסריצ צבל הרשעה ראה ציתו של נצוכדנאלר הרשע אומר צרוך שהסריצ ציתו של נצוכדנאלר הרשע] ראה גוב וכו':
 (ס"ח ס"ח) הרוחא אובלסי ישראל וכו' ולעולם ישמאל אדם לנחת לקראת ונלכיס [ואפי' לקראת ונלכי האונות שחס יזכה יצחק]:
 (ס"י ס"י) הרוחא חצירו וכו':

פ"י המשניות להרמב"ם פרק חמישי

אין עונדין וכו' אכל חס הוא ונלכי אונות העולם יפסיק תפלתו צענילו [ונפני שהיא סכנת נפשות] ואפי' נחש וכו':

מהרש"א ברכות

(ד' ע"א) נגד ונלכיס וכו' כו"ש [נאמן ונלכי רצנן] אי נני וכו':
 (ח' ע"ג) ד"ה הנקודסין וכו'. דפרס עיילי צמר [אדום] דלוגרי אינשו סתרי צ"ה וכו':
 (י"ב ע"ג) ד"ה וכו' ונזכירין וכו'. לא הגלה הקצ"ה את ישראל [לצין העכו"ס אלא כדי שיתוספו עליהם גרים] שנאמר וזרעתיה לי וכו': ד"ה טעבוד [ונלכיות] עיקר וכו' טעבוד [ונלכיות] דנקט הכא הוא טעבוד [ונלכות הרביעית] ונלחנות גוב ונאוג וכו' אכל צעבוד ונלכות האחרים וכו' אל תזכרו ראשונות זו טעבוד [ונלכיות] ולא נאמר צין וכו':

גמ' (ד' ב' 42) אמר רבי יוחנן מפני מה לא נאמר נון באשרי מפני שיש בה [מפלתן של שונאי ישראל] דכתיב נפלה לא תוסיף וכו':

(ט' ב' 41) דא"ר יוחנן לעולם ישמאל אדם לרוין לקראת מלכי ישראל ולא לקראת מלכי ישראל בלבד אלא אפילו לקראת מלכי [אומות העולם שאם יזכה יבחיין בין מלכי ישראל למלכי אומות העולם] א"ל רבי אלעא וכו':

(רש"י ט"ו ט"ו) עם דנדוניי חניס: [שחס יזכה. לע"ה לנחת גדולתן של ישראל: יצחק. כונה הרבה גדולתן יותר על האונות עכשיו:] תהא. הא דרבי יוחנן וכו':

גמ' (י"ז א' 12) ומי מעכב שאור שבועיסה ושעבוד [מלכיות] יהי רצון מלפניך וכו':

(רש"י ד' ל"ב צ"ג) שאין תלמודס ונשתכח: [אכל לעלכי אונות העולם פוסק. שלא יסרגנו:] הא דאפטר צקלור וכו':

(ג"א א' 38) מימיו נזרקין אפי' בפני [המלך] א"ר ישמעאל וכו':
 (ג"ד א' 27) משקלקלו [המינים] ואמרו אין עולם אלא וכו':

(ג"ז ב' 46) דרש רב המנונא [הרואה בכל הרשעה צריך לברך חמש ברכות ראה בכל אומר צרוך שהחריב בכל הרשעה ראה ביתו של נצוכדנאלר אומר צרוך שהחריב ביתו של נצוכדנאלר הרשע] ראה גוב של אריות וכו':

(ג"ח א' 8) אובלסי [אומות העולם] אומר בושה אמכם וגו':

(שם 23) חכמי [אומות העולם] אומר צרוך שנתן מחכמתו [לבשר ודם] הרוואה מלכי ישראל וכו':

(שם) מלכי [אומות העולם] אומר צרוך שנתן מכבודו [לבשר ודם] א"ר יוחנן לעולם ישמאל אדם לרוין לקראת מלכי ישראל ולא לקראת מלכי ישראל בלבד אלא אפילו לקראת מלכי [אומות העולם שאם יזכה יבחיין בין מלכי ישראל למלכי אומות העולם] רב ששת סני נהור הוה וכו':

(שם) רב שילא נגדיה לההיא נברא דבעל [ארמית] אול אכל ביה קורצי וכו':

(שם) כי הוה נפיק [אמר ליה ההוא נברא עביד רחמנא ניסא לשקרי הכי אמר לי רשע לאו חמרי איקרו דכתיב אשר בשר חמורים בשרם הווייה דקאזל למימרא להו דקרינהו חמרי אמר האי רודף הוא והתורה אמרה אם בא להרנך השכם להרנו מחייא בקולפא וקמליה] אמר הואיל ואיתעבד לי וכו':

(שם 46) והנצח [זו מפלתה של עיר הרשעה] וכן הוא אומר וכו':
 (רש"י ג"ח א') והכל צלים אכלו לסקורה: [שחס יזכה לעולם שכל ויכח צכוד הונך חונטיח: יצחק. כונה יתר צכוד נוטלי סכר נלות יותר וננה סתיה צכוד האונות צעולם הזן:] חלצי לנחאל וכו':

(ג"ח ב' 8) בתי [אומות העולם] בישובן אומר וכו':
 (שם 26) צרוך מחיה המתים [קברי אומות העולם] אומר וגו':

[שמיני] עליו בני אדם אל תיקרי בני אדם אלא בני [אדם] וכלונסם שבעלו וכו' :

סליק מסכת ברכות

מסכת פאה

[פרק ב' משנה א' ב"ש] ירושלמי וכו' והו' שילמד אדם לבנו חכמה [יוני] אומר להם ילמדו צעקה שאינה לא יום ולא לילה וכו' : [סס] שלמדתי כל התורה והו' שאלמוד חכמה [יוני] ותיעא הא קאי בלור וכו' ואי הו' גרסינן [יוני] ולא גרסינן חכמה [יוני] צהיא דגן דנא וכו' : [סס] התיירו להם ללמוד חכמה [יוני] ופני שקרובים ללכות וכו' : [סס] ושלל ילמד אדם את בנו חכמה [יוני] וטיטוס צעקה חרבן הו' וכו' :

סליק סדר זרעים :

מסכת שבת

[ק"א א' 16] ר"ש אומר כל ישראל בני [מלכים] הם : [ר"ש"י ק"ט"ז א'] ספרי לדוקים [ונשרתים לע"ז] וכתבו להם תורה נביאים וכתובים וכו' :

[קט"ז א' 47] בעו לסכוניה [רבי מאיר קרי ליה און גליון רבי יוחנן קרי ליה עון גליון] אימא שלום דביתהו וכו' :

[ר"ש"י סס] ונכירי סס : [רי נאיר קרי לספרי הניינן און גליון לפי סהס קורין אותם אונגילא] : פילוסופיא . ויין וכו' :

[ק"ה ב' 6] רב נחמן בר יצחק אמר ניצול משעבוד [מלכות] כתיב הכא וכו' :

[ק"ה א' 24] סבירא להו כל ישראל בני [מלכים] הם וכו' : ר' שמעון אומר כל ישראל בני [מלכים] הם וכו' :

[ק"ל א' 38] כל מצוה שמסרו ישראל עצמן עליהם למיתה בשעת [השמד] כגון ע"ז ומילה וכו' :

[שם] בשעת [השמד] כגון תפילין וכו' :

[שם] שפעם אחת גזרה המלכות [שמד] על ישראל וכו' :

[ק"ה א' 12] על גר שנתגייר כשהוא מהול [שבש"א וכו' :

[ק"ז ב' 20] המל את [הגרים אומר] בא"י אמ"ה וכו' :

[ר"ש"י ק"ט"ז ב' 3] אלא ונכי . ויי היא : [נקט ונגניתא צדא ידים וכו' צדא ידים . כשצעליך ונשנא צ"ק להחיות לך לתשניש ואוחז הדדים צדו א' והאחרת על אותו ונקום : ונגניתא אחין ליה . הדדים הנליא לו שתרצה תאותו ונקום תשניש אל תנליא לו נהר כדי שיתרצה תאותו וחיבתו וילטער הדך אחויה ל"י] : כורא וכו' :

[קמ"ה ב' 25] מפני מה [גוים] מזוהמין מפני שאוכלין וכו' :

[שם] מפני מה [גוים] מזוהמין שלא עמדו על הר סיני וכו' :

[קמ"ט ב' 34] בשעה שביקש [אותו רשע] לעשות לאותו צדיק כך [נמשכה ערלתו שלש מאות אמה] אלא וכו' :

[שם 48] כל ימיו של [אותו רשע] לא נמצא שחוק וכו' :

[שם] בשעה שבקש [אותו רשע] לעשות לאותו לצדיק כך וכו' :

[שם] בשעה שירד [אותו רשע] לגיהנם וכו' :

[ק"ג א' 38] אמר רב יהודה [גוין] ערום אסור לקרות ק"ש כנגדו מאי אריא [גוין] אפי' וכו' אבל [גוין] כיון דכתיב ביה אשר בשר המורים וכו' :

[ר"ש"י סס] להסתכל צערום : [גוין] ערום . כ"ש ישראל וכו' :

[קנ"ז א' 46] כי יחתו הגוים מהמה [גוים] יחתו ולא ישראל וכו' :

רא"ש שבת

פרק ארבעה עשר [סי' י'] ר' שמואל אומר כל ישראל בני [מלכים] הם וכו' : [סי' י"ח] ר"ש אומר כל ישראל בני [מלכים] הם אומר רב הלכה כר"ש וכו' : פרק

[י"ג ע"א] ד"ה וכה"א אל תזכרו וגו' . ולמטה למעלה קחטיז והיינו נשום דולאי צעצוד [מלכות] הראשונים וכו' לגבי צעצוד [מלכות] הרביעית וכו' נשתכחו לרות וצעצוד [מלכות] הראשונות עד לעתיד וכו' :

[ט"ז ע"ב] ד"ה שתיף צצצתו וכו' או שתיף צצצתו [מן העכו"ס] שווצייסיס אוחו [צנלות] וכן תצט צרעותיו הצאח עלינו [מן העכו"ס] וע"ז אומר וכו' צנרת עוזך [נגד עכו"ס] ותחטטף וכו' :

[י"ז ע"א] ד"ה וניי נעכצ שאור וכו' והסיף צעצוד [מלכות] שונכריסיס וכו' וזה חפץ צקלה זה [יהי רלון שתכניעם] ונלפנינו ונאחרינו וכו' :

[כ"ח ע"א] ד"ה זו נעשה צראיט וכו' ולתפארת צכל העולם [והנלח זו נעלמה של אדם שנאמר ויז כלחם על צגדי וגו' דנעדתו ית"ש שנקדחת נלח ילח את נעשלת אדם דהיינו טיז נהס כלחם וגזרתם שהיה להם צעוה"ז] וצנרת הוד וכו' :

[ס"א ע"ב] ד"ה ונלה"ך לשועל וכו' פירוש הנשל ונושל השועל [הם העכו"ס] שנושלנו לחיות טונאות צכ"נו וכו' והרשתות הם הגזירות והשנודות

[במ' י"א א' 10] תחת ישמעאל ולא תחת [גוין] תחת [גוין] ולא תחת חבר וכו' :

[ר"ש"י סס] תחת ישמעאל . לשנשו : ולא תחת [גוים אדוניס] שהיו רשעים ויחר וגו' :

[תום' סס] ד"ה ולא תחת חבר וכו' . אומר רחמנא או צטולך או צטולא [דצר עשו] לגינורא [אדוניס] ונעלו ונפרסיס והתניא חלקים הצין דרכה וגו' ידע הקצ"ה שאין ישראל יכולין לקבל רוב גזרותיו של [עשו הרשע] עמד והאלה ארמן לצבל לחו נשום דחצריס היו פרסאי אלא עיקר היו הפרסאים והצנריס שצנייסיס היו כפופים להם ונשני הא ונקני דתחו חצרי לצבל הוו פרסאים ונעלו [ונרוואין] והא דקאומר או צטולך או צטולא [דצר עשו] צטר דחתי חצרי לצבל ציניי ר' יוחנן כדעוכא צהא על צנמו והרשיעו את הפרסיים [דנרוויסיס] ונעלו ונפרסאי ורש"י פ"י סס דחתי חצרי לצבל פרסיים ציניי כורס ולי"נ כדפריש' דהא ציניי ר' יוחנן אתו חצרי ופרסיים ציניי כורס וכדעוכא צקדוטיין דלחו אונה אחת הן וה"ר יעקב ונפרס דחצריס היו ונשרתים ונפרסיים דוניס לנלאכי חצלה לפי שלוצסיס צגדים שחורים ורצניס והיינו דסקל [האומר] שרגא להציא לע"ז שלהן :

[ר"ש"י כ"ט צ'] אצננו של ונלכיס טעשויו כולו דניכסא וכל ישראל בני [מלכים] ראויים לו :

[סי' א' 15] דאמר שמואל אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד [מלכות] בלבד וכו' :

[סי' א' 32] ר"ש היא דאמר כל ישראל בני [מלכים] הם וכו' :

[ר"ש"י סס] בני [מלכים] . הלכך לעניי נניי חזיא וכו' :

[ק"ד א' 46] יש לי כתות כתות של [אומות העולם] שאני נותן לך וכו' :

[ק"ד ב' 25] ואין מביאין ראיה מן השומים [בן סטרא] . בן פנדירא הוא . אמר רב חסדא בעל סטרא בעל פנדירא בעל פפוס בן יהודה הוא אמו סטרא אמו מרים מגדלא נשיא הוי כדאמרינן בפומבדיתא סמת דא מבעלה . כתב אות אחת וכו' :

[ר"ש"י סס] ונמר נפשו על הדצר : [צעל סטרא צועל פנדירא . ונקרא על סס צעל אנו אע"פ שהוא היה ונזר] אחת על האריג וכו' :

[תום' סס] בן סטרא . אורי"ת [דלין] זסי יסיו נולרי] דהא בן סטרא אנריי הכא דהוה ציניי פפוס בן יהודה דהוה ציניי ר"ע כדעוכא צפי צטרס דצרכות [ויס"ו היה יחושע בן פרמיה כדעוכא צפי צטרס דקוטע ולא כרי יחושע בן פרמיה שדחה ליסיו נולרי צשתי ידים ורי יחושע הוה קדים עוצא לר"ע :

אמו נריס ונגללא נשיא הוי . והא דקאומר צפ"ק דחגיגה רב ציניי הוה סכיח צגי ונלאך הנות כו' אומר ל"י לשלוחי זיל אייתי לי נריס ונגללא נשיא משנע שהיתה ציניי רב ציניי נריס ונגללא נשיא אחרת היתה אי נניי ונלאך הנות היה ונכפר לרב ציניי ונעשה שאירע כבר נזמון גדול] : אמר רב חסדא דלא כרבי יהודה וכו' :

פרק ששה עשר (סי' ה') רצ נחנן בר יצחק אמר אף נילול נשעבוד [מלכות] כתיב הכא וכו' :

מהרש"א שבת

(י"א ז') ד"ה צצית גנזי וכו' צצית תאכל לחם [וע"כ העכו"ם אסור צו] דלוגרין צפי די נייחות גוי טענת חייב [נייתה] והיינו צצית גנזי וכו' : (כ"א ז') צד"ה שהיה נוכח כו' ולא כצר גזרו על [הגויס] להיות כזבים כו' עכ"ל הא דגזרו על תיבוק [גוי] טענתא צצית וכו' דכצר גזרו על הצז [גוי] וכו' אצל על תיבוק [גוי] אע"פ שאינו צו וכו' :

(ל' א') ד"ה ואלו נשה רבינו גזר וכו' שגזרו ותקנו נפי הקצ"ה [יותר נגזירת] ונלך צ"ו טעדין חייס לפי שגזרו ועלמו ואין נתקיים : כי לכלז חי טוב וכו' :

(ל"א א') ד"ה אמר ליה וקרא זה על ניי כאמר וכו' הא אורגין צפי ד' נייחות [דעכו"ם הלוגד תורה חייב נייחה] ד"ל דהכא וכו' :

(ל"ג ז') ד"ה [עכו"ם] יוכיחו וכו' נש"כ צת"ת [דעכו"ם אסור צה וחייב נייחה] עליה כדלוגרין פי די נייחות וכו' :

(ס"א א') ד"ה אלא טעבוד וכו' דישראל לא יהיה להם טעבוד [מלכות] אצל גוי אל גוי ישאו חרצ וכו' :

(ע"ז ז') ד"ה ומיט' הכי ומכייין כו' ע"פ נ"ש דמלכות [יון] נמשל לעז כנ"ש צדניאל ולפיר העזים הגדיל גווי וכו' וקודם מלכות [יון] אלכסנדר נוקדן ואחריו מלכים אחרים [מיון] אמר ע"ז נ"ש עזי שהוא מלכות [יון] אזלי צריטא

וכו' זו [יון] שהחשיכה עיניהם של ישראל] ואמר כך מלכות השמואל וכו' : (סס) ד"ה מיט' גנלא זוטרא גנוצתיה וכו' כשהקצ"ה דן את ישראל [אינו דן אותם כעכו"ם] אלא אני כפרע וכו' ואלוהו כפרע ונעט ונעט [משנאלו כפרע צצת אחת] ואהא קאמר וכו' :

(פ"ז א') ד"ה צתחלה פירש עונשן וכו' [גר טצא להגנייר] מודיעין אותו וכו' : (ק"ד א') ד"ה ער יש כת וכו' אצל אני נותן לך כחות [של עכו"ם] תחיתן וכו' : (ק"א א') צד"ה למינרא כו' ור"ש ספר כל ישראל בני [מלכים] הם וכו' :

(ק"ט ז') ד"ה לא חרצה ירושלים וכו' שפסקו אנשי אמנה וכו' הכס אריה ויער זאב גווי [שהם המלכות עכו"ם שנוקטין מיון ישראל] והנה רוצ עונות וכו' :

(קכ"א א') ד"ה בני [מלכים] הם וכו' לפי שישראל בני [מלכים] הם ולא בני ישראל שליטים אשר צרכים [ולא בני שרים ומושלים] כי חלק הי עמו וכו' :

(סס) צ"ד וצטר תפל נותר לטעלו וכו' דכל ישראל בני [מלכים] הם כנ"ש התוספות לקמן וכו' דל"כ הוא ספר דכל ישראל בני [מלכים] הם וכו' וכל ישראל בני [מלכים] הם] ואפי' לר"י וכו' :

(קל"ז ז') ד"ה אשר קדש ידיד צו' לנני שאין לו דצר ערוה ועצירה [וכל הצא על הכותית נמשכה ערלתו ולא נצטקר ליה] והיינו לנענן צריחו וכו' :

(קל"ט א') ד"ה ולקדקד קזיר אחיו וכו' ומה"ש נמי לפי דעתם שחו [סתם יינס] אעפ"י שלעתיד יהיה אסור וכו' :

(קנ"ט ז') ד"ה שחור ונשכב זכור וכו' צציתו של אותו [רשע] וק"ל : וטעיריס יקדו סס :

ס ל י ק מסכת שבת

מסכת ערובין

פי' המשניות להרמב"ם פרק ששי משנה א'

הדר עם הנכרי וכו' והעיקר אללו כמו כן כי [הגויס] אין נחיתדין ענהס לפי שהן חסודין על שפיכות דמים] על כן אמר ר"א וכו' :

מהרש"א ערובין

(י"ט א') ד"ה כדי שלא יקלל וכו' ר"ל שזה שנתחייב הריגה ע"י דין [מלך צטר] ודס] נהרסר אחר דינו וכו' :

(סס) ד"ה צפוטעי עכו"ם וכו' שאין להם חלק לעה"צ [והם המניין והנסורות] כו' ע"ש :

(ס"ד ז') ד"ה שלינין ועצדין כו' והס [ודאי פרולות] כצטפס וכו' : (סס) ד"ה ולמדנו כו' והא דתנן בהנזקין כו' דוקא הוא נשום דרכי שלום [אצל הכא דליכא נשום דרכי שלום אית ליה שפיר אסור דלא תחנס וד"ק] :

(ס"ה) צד"ה ונכר סינתי כו' :

(ס"ח ז') גנרא ור"ג אונר דדוקי אינו כגוי וכו' שהיה נעשרה הרוגי [מלכות] אצל לפי גירסת וכו' :

(ק"א א') ד"ה עובס כחדק וכו' ור"ל שנהדקין [עכו"ם לגיחנס] כו' דהיינו שהרשע וכו' :

ס ל י ק מסכת ערובין

מסכת פסחים

נחמני אמר רבי יוחנן עם הארץ מותר לקורעו כדג אמר רבי שמואל בר יצחק ומגבו] תניא אמר רבי עקיבא וכו' :

(תום' סס) עד שמתפייס : [ויש אונרים אף אין נכרזין על אבידתו וא"ת נשאין יודע שהיא של ע"ה ואורי' כגון שטיירא של ע"ה עוברת ור"אנו שנפל נהס והסתא נשנוע דדוקא אין נכרזין על אבידתו אצל לגזול בידים לא אע"ג דלית ליה האי סנרא דצסנוך אפשר דנפיק מייניה צרא נעליא ותינא לר"י * 1

(גמ' מ"ט ב' 18) אסור לאכול בשר בהמה ועוף [א"ר אלעזר] עם הארץ מותר לנוחרו ביום הכפורים שחל להיות בשבת אמרו לו תלמידיו רבי אמר לשוחטו אמר להן זה טעון ברכה וזה אין טעון ברכה. אמר רבי אלעזר עם הארץ אסור להתלות עמו בדרך שנאמר כי הוא הייך ואורך ימיד על חייו לא חס על חייו חבירו לא כל שכן אמר רבי שמואל בר

יכין רשע ולדיק ילצט כדפרש"י צצ"ק וצב"ז לנאך דלית ליה זיונין דכפיק וינייה זרעא ונעליא השתא גופו נותר וננוכו לא כ"ס אלח] צעם הארץ אחר איירי וכו' :

מהרש"א פסחים

(ה' א') ד"ה זכו לשלטה כו' כי שאור שבצניפה הוא הילך הרע [הוא כמו של של סנאל שרו של עשו שיכרת צזון הגאולה] ובעם השביתה וכו' :
(ו"ט ז') כשידע סינן קשקשת לחוד : [ונותר לנוחרו צ"ה] וכו' לכאורה הוא רחוק וכן השכל דאפילו בעלי חיים הנוזקין אינו ראוי להורגן בשבת ויה"כ כדאמר"י פ' כל כתבי ונראה דנקט נותר לנוחרו כו' ולא קאמר נותר להורגו כו' שכוונתו בזה שהנחירה והשחיטה הוא רעז לנטיילת דם צנוקס צית השחיטה ור"ל שנותר לציטו ליטול דנוו כדאמר"י אזיל סונקא ואתי חיורא והיינו אפי' ציה"כ שחל להיות בשבת שכל ישראל יש להם שלום זה עם זה ונתייב לציטו ולהתקוטט ענוו ור"ל תלמידיו ר' אמור לשוחטו שיש צו יותר נטיילת דם גם בלשון הנאמר בתורה שהכשר שחיטה ור"ל זה עעון צרכה וכו' דלכך נקטו לשון נחירה שהוא יותר בלשון גנאי וצ"ה הכוונה אחר ג"כ בצנוק נותר לקורעו כדג ונגזו דהיינו נני רעז דנוו נותר ליטול ע"י ציוס כדס דג שניטל ע"י קריעה ונגזו אזל צתוס' הצינו הדצכיס כפשתן ע"ש וק"ל : (אסור ללוות ענוו שנאמר כי הוא חייך וגו') ונראה דלומר לקנות שיותר שונאין ע"ה את ת"ח ונעודי כו"ס ונכצרה זו דאסור ללוות עם עכו"ס אסור ללוות גם ענוו ויש לחלק דגם ששנאחו גדולה ביותר וי"ט חס הוא ונלהורגו דקפיד אשפיכות דוים] :
ואנשכחו וכו' :

(ק"צ א') ד"ה הו עז כנוור כו' שנועציר את האדם על דעת קונו [הצי' חס האויצים רשעי עכו"ס שרולים להעציר ישראל על דת צכנה גזירות] הגו' הוא הנזל וכו' :

סליק מסכת פסחים

מהרש"א ביצה

(ט"ז א') צניעה ונדכתיז לעלם חקר ו' דרשו כן : [לא ליענשו עכו"ס עלה כו' עיין פרש"י וק"ק דהאיך יענשו עכו"ס על השבת אם לא יקיינוהו הא אנרינן צפ' ד' וייתום עכו"ס שצבת חייב וייתה וי"ל בהפך דה"ק כיון דנלות שבת לא אודיעיננהו לא ליענשו עכו"ס עלה אם יקיינוהו דהא ודאי נכצרה אם העכו"ס שצבת שלא לשם ונ"ה דאינו חייב וייתה ונשכי דודאי ונלות שבת אודיעיננהו ע"כ העכו"ס חייב וייתה אלח ונתן סכרס דהיינו שבת של עוה"ב לא אודיעיננהו כי הוא דצר סודי צצית גנזיו ורצ טוב הלפון לדיקים לעו"ב וז"ש כי אפי' ה' ונקדשם בשבת של עוה"ב ע"י השבת שונריה קדושים לעו"ב כו"ס כל הנותר צירושלים קדוש וגו' ונה קדוש קיים] : כיון שצבת כו' :
(ס' ע"ב) ד"ה אי הכי לא ליענשו כותים עלה כו' וצפ' ד"ו אנרינן [כותי שצבת חייב וייתה] והיינו לשם ונלות שבת וכו' :

סליק מהרש"א ביצה

לר"י אפאי וננוכו אסור השתא גופו נותר שנותר לקורעו כדג וננוכו לא כן סכן דכה"ג אחר בהגזל צתרא (דף ק"ז) וצב"ז (דף כ"ו) גצי נסור לנאך דלית ליה סצרה דאפטר דכפיק וינייה צרה ונעליי ונראה לר"י דלעיל ויירי צוכיר וכופר להכעיס דה"ל הריגתו כנוו פיקוח נפש שהוא ליסטים וחטוד על הדוים דאי לאו הכי היאך נותר להורגו ציוס הכפורים שחל להיות בשבת הלח אפילו גוי אסור וכן נשנוע הלשון על חייו אינו חס דנכיר וכופר דיש הרבה עניני ע"ה כדנווכה צסוטה צפ' היא נוטל (דף כ"ב) ואור"י דנה שאלו נקצלין עדות ונע"ה כדאמרין צפ' חוננר צקודס כנאך נקצלים האידנא שהדוחא ונע"ה כר' יוסין] ואבלת זו אכילה וכו' :

(גמ' נ"ד ב' ב' 5) ומלכות [חייבת] מתי תפול וכו' :
(פ"ו ב' 84) וא"ר אליעזר לא הגלה הקב"ה את ישראל לבין [האומות] אלא כדי שיתוספו עליהם גרים וכו' :
(פ"ו ב' 40) [צדקה עשה הקב"ה בישראל שפורן לבין האומות והיינו דא"ל ההוא מינא לר' הנינא אנן מועלינן מינייכו כתיב בכז (צ"א י"א ע"ב) כי ששת חדשים ישב שם וגו' ואלו אנן איתייבכו ובן כמה שני ולא קא עבדינן לכו מידי אמר לו רצונך יטפל לך תלמיד א' נטפל ליה ר' אושעיא א"ל משום דלא ידעיתו היכי תתעבדו תלינן כולהו ליתניהו נבייכו מאי דאיכא נבייכו קרי לכו מלכותא קמיעתא א"ל גפא דרומאי כהא נחתינן כהא סלקינן] תני רבי חייא מאי דכתיב (איוב כ"ט) אלהים הבין דרכה וכו' :

(רש"י ס' ס) שאינן יכולין ללכותי יחד : [יטפל לך תלמוד אי' . להוסיף תשובה] גפא דרומי . נשבע צב"ז : צהא סלקינן וצהא נחתינן . צנחצנה זו אן עקוקים תנייד : הגלה אותן לצבל וכו' :

(צ"ד א' 42) יצתה בת קול ואמרה לו [רשע בן רשע] בן בנו של נמרוד [הרשע] שהמריד את כל העולם וכו' :

(רש"י ס' ס) תיזתא דצרה : [לאתו רשע . כצוכנלר] : צן צנו וכו' :
(ק"ה ב' 88) נשאה מלכות [הרשעה] ק"ו בעצמה וכו' :
(שם 44) שווקים בכרך גדול [שברומי] וכל אחד ואחד וכו' :

רא"ש פרק אלו עוברין

(ס"י י') אסור לאכול צטר : [אמר רבי אלעזר עם הארץ נותר לנוחרו ציוס הכפורים שחל להיות בשבת אנוו לו תלמידיו רצי אמור לשוחטו אמר להם זה עעון צרכה וזה לא עעון צרכה . וא"ר עקיבא עם הארץ אסור להתלוות ענוו צדרך שנאמר כי הוא חייך ואורך יניך על חייו לא חס על חיי חצירו לא כל סכן א"ר שונאל צר נחנני א"ר יהונתן עם הארץ נותר לקרעו כדג אמר שונאל ונגזו] תניא א"ר עקיבא וכו' : (ס"ס) והוא רע לשונים ורע לצריות [דהויא הריגתו פיקוח נפש כי הוא ליסטים וחטוד על שפיכת דוים והריגתו צכל עת ונ"ה היא והללת נפשות כיון שהוא רגיל צכך אע"פ שאין עושה כלום צאותה טעה ועם הארץ דהכף דקאמרין עלה דאין נכריזין על אצירתו ונשנוע דוקא על אצירתו אין נכריזין אלל אסור לגזול וננוכו לא ויירי צאותו עם הארץ דאיירי צו ר"ח כיון דנותר לאצד גופו כ"ס וננוכו כל כנה דלא ידע

מסכת הגינה

(רש"י ס' צ') ידו נטוים להגן עליו : [וינח תלמידיו יט"ו] שאינן מודים לדברי חכמים :

(גמ' י"ג א' 8) תניא אמר ריב"ז מה תשובה השיבתו בת קול [לאותו רשע] כשאמר אעלהוכו ואמרה לו [רשע בן רשע] בן בנו של נמרוד [הרשע] שהמריד את כל העולם וכו' :

(רש"י ס' צ') ידו נטוים להגן עליו : [וינח תלמידיו יט"ו] שאינן מודים לדברי חכמים :

(גמ' י"ג א' 8) תניא אמר ריב"ז מה תשובה השיבתו בת קול [לאותו רשע] כשאמר אעלהוכו ואמרה לו [רשע בן רשע] בן בנו של נמרוד [הרשע] שהמריד את כל העולם וכו' :

אומר

מסכת

הגיגה

השכחה

ג

מהרש"א הגיגה

(ה' א') ד"ה דלעולם לא ישא הקצ"ה פגונו להם: [כל שאינו צוהיה לאכול אינו ונהם וכו' דבזמן שישראל עושים רלונו של נקום כתיב ואכלתם את כל העניים וזהו עושיך רלונו של נקום כתיב והיה לאכול וגו' ולעתיד כתיב ואכלתם אכול וטובע והללתם וגו' הלשון כפול דר"ל ואכלתם לעתיד ונה שאכלו העכו"ם עומכם צעוה"ז שיהיו ונחזירין לכם צעוה"ז כל מה שהיו שוללין ונכס צעוה"ז: יתרו ציה רצון עינייהו וכו':

(ה' ב') ד"ה ונאי תהי עלן ונניחאי כו' נקרה גם חכונתם של עכו"ם [שהם הלדוקים: ואי צעית אינא ונהכא דכתיב ואלכה לנגדך וגו' כנר האריך צום האצטנאל צפי ונשניע יסועה שהם ונתייחסים צאונותם צדונין עשו ליעקב שהיה להם אז אחד ועשו היה לך אצו צונרונה צפיו ויעקב איש תם וגו' כן חנונת ע"א שונטערים לעבוד צעודת ה' והם עוצדים אותם צונרונה ודעה צלתי חנתי כו' ועוד האריך ע"ש וז"ל ואלכה לנגדך וגו' כי נעשה אצות סינון לצנים טצני עשו ילכו צטוה לנגד צני יעקב לפי חכונתן כנ"ש וצ"ע דכתבטל סינון זה כנ"ש צפ"ק דע"ז דנעיקרא דרוש לנגדך ולצסוף דרוש יעבר נא אדני לפני עבדו היינו דוקא לענין ונלכות וננשלה כדנשנע קרא דיעבר נא אדני וגו' דניירי צאלכות וננשלה דהיינו שיהיה עשו ונחזיק צנלכות ונקודם צעוה"ז

ואח"כ יחזיקו צנלכות צני יעקב לעולם אצל לענין חכונה ונתייחס האי קרא ואלכה לנגדך וגו': תקנה יש לו וכו':

(י"ג א') ד"ה אלל לאצ"ד כו' והכי נוכח נמוך הסוגיא: [אין נוסרין דברי תורה לעכו"ם כו' לא קאמר אין נלונדין תורה לעכו"ם דהא ודאי צז' נלות דידהו ונלונדין אותם וצטאר נלות תורה עכו"ם הלונד אותם חייב ויתה אלל דהכא לנגד ונענינו דאין ונוסרין לעכו"ם היינו טעם וקוד הנלות ואפי' צז' נלות שלהם אין ונוסרין להם סודן וטענון וע"ז ויימי לה נקרא דכתיב ונגיד דצרו ליעקב וגם טעם חקים ונשפטים וגו' דהיינו חקים ונשפטים של דת האלהים ולא עשה כן וגו' דגם ונשפטים ודת הגינוסית שלהם שחייבים לקיים שהדיין הוא אי וצז' נלות שכלטו צני נח ונ"מ צל ידעום טענום וקוד הענינים וצזה יתיישב קושית התוספות צטס ר"א: אי"ל לא קשאי כו':

(י"ג ב') ד"ה שלא יאמרו ע"א כו' ר"ל גרם אם זכה צצוכלנר [הרשע] לנשול על ישראל וכו': ד"ה וני גס וכו' הנורדים וגו' ונשנע [לקח] אל ונש כו':

(ט"ו ב') ד"ה זמר [יוני] לא פסק ופונניה כו' ע"י פירש"י לא הל"ל זמר [יוני] אלא סתם זינרא וכו' ונראה דנקט זמר [יוני] דהיה צו וניכות וכו' דחכונת [יוני] אסורה וכו':

ס ל י ק מסכת הגיגה

מסכת מועד קטן

(גמ' י"ב א' 87) הלכות מועד כהלכות [כותים] בהלכה וכו'.
 (רש"י ט"ז ט"ז) ד"ה כהלכות [כותים] דלנר"י היכא דחזיק אחזיק:
 (ט"ז ט"ז) ד"ה ואין למדין זו וצו וכו' כנו [צכותים דל] אונרין וכו':

מסכת ראש השנה

(תוס' צ' א') ד"ה לנלכיס וכו' ואפי' ונלכיות שאינו הוגנת כלכות [נדי ויון] וכו' אין נונין אלל לנלכיס [יון] צלצד וכו' אצל לנלכיס [אונות העולם] ונשטרי וננין וכו':

(ג' א' 89) אבל למלכי [אומות העולם] מתשרי מנינן וכו'.

(תוס' ג' ב') ד"ה טנת עטרים וכו' לפי [שהאונות] שוללין וכו':

(ד' א' 10) כאן בישראל כאן [באומות] ואיבעית אימא כו'.

(ש"ע 81) בשבר שחביבה תורה לישראל כ שגל [לאומות העולם] זכיתם לכתם אופיר וכו'.

(ה' א' 88) כאן למלכי [אומות העולם] אלא וכו'.

(ש"ע 40) אבל למלכי [אומות העולם] מתשרי מנינן וכו'.

(רש"י ט"ז ט"ז) ד"ה ואיבעית אינא וכו' דנלכיס [אונות] צתשרי וכו':

(תוס' ט"ז ט"ז) ד"ה רצ חסדא וכו' לנלכיס [אונות העולם] נשום [דצאונות העולם] לא קניירי וכו':

(י"ז א') אבל והמינין והמסורות והאפקורסין וכו'.

(רש"י ט"ז ט"ז) הנינין [תלמידי יט"ו אשר הפכו דברי אלהים חיים לרעה: והנסורות. ונלכיס שנוסרין ונוון ישראל ציד הנכרים: אפיקורוס. וצזה תלמידי חכמים:] שצפרו צתורה וכו':

(י"ה ב') שגזרה מלכות [יון] גזירה וכו'.

(רש"י ט"ז ט"ז) ד"ה טיס טלוס. טאין יד [האונות] תקיפה וכו':

רא"ש מסכת ראש השנה

(פרק א' ס"ה ה') [אצל הנינין והסוודים והנסורות] והאפיקורסין וכו':
 (ש"ע) אצל [הנינין והסוודים והנסורות] יודין לגיחנס וכו':
 (פרק ג' ס"ה י"ג בהגה"ה) ד"ה כגון הלל ונגילה וי"ח [ושלל עשני גוי] וצרוך וכו':
 (פרק ד' ס"ה ד') נוקי לה צגנרל צטעת [הסמנד] ואנרי צירושלמי אעפ"י [שהסמנד] צטל וכו':

ס ל י ק מסכת ראש השנה

מ ס כ ת י ו מ א

(גמ' י" א' 80) עתידה [רומין] שתפול ביד פרס וכו'.

(ש"ע) עתידה [רומין] שתפול ביד פרס שבנאוה פרסיים והחריבוהו [רומיים] אינו דין שיפלו [רומיים] ביד וכו'.

(ש"ע 89) עתידה פרס שתפול ביד [רומין] תנ"ה עתידה פרס שתפול ביד [רומין] חדא דסתרי בית כנישתא וכו'.

(ש"ע) עד שתפשוט מלכות [הרשעה] בכל העולם וכו'.

(כ"ב ב' 88) ת"ר אלמלא גלגל חמה נשמע קול המונה של [רומין] ואלמלא קול המונה של [רומין] נשמע קול וכו'.

(מ"ז א' 89) וסיפר עם [הגמון] אחד בשוק וכו'.

(ע"ז א' 18) עשיתי כאשר צויתני [אמר רבי יוחנן באותה שעה הוציאו לגבריאל מאחורי הפנרווד ומחיהו שתין פולסי דנורא אמרו ליה אי לא עבדת לא עבדת אי עבדת

אמאי לא עבדת כדפקדוך ועוד דעבדת לית לך אין משיבין על הקלקלה. אתיא לדוביאל שרא דפרסאי ואוקמיה בחריקיה ושמש עשרים ואחד יום היינו דכתיב ושר מלכות פרס עומד לנגדי כ"א יום והנה מיכאל אחד השרים הראשונים בא לעזרני ואני נותרתי שם אצל מלכי פרס יהבו ליה עשרין וחד מלכי ופרוותא דמשהוג אמר כתיבו לי לישראל באכרנא כתבו ליה כתבו לי רבנן באכרנא כתבו ליה בעידנא דבעי למיחתם עמד גבריאל מאחורי הפרגוד ואמר שוא לכם משכימי קום מאחרי שבת אוכלי לחם העצבים כן יתן לידידו שנא מאי כן יתן לידידו שנא א"ר יצחק אלו נשותיהן של ת"ח שמנדדות שינה בעיהו זכות לע"הב ולא השניחו עליו אמר לפניו רבש"ע אם יהיו כל חכמי אומות העולם בכף מאזנים ודניאל איש חמודות בכף שניה לא נמצא מכריע את כולם אמר הקב"ה מי הוא שמלמד זכות על בני אמרו לפניו רבש"ע גבריאל אמר להם יבא שנאמר ואני באתי בדבריך אמר להו ליעול אע"י ליהוה אתא אשכחיה לדוביאל דנקמ ליה לאיגרתיה בידיה בעא למרמא מיניה בלעה איכא דאמרי מיכתב הוה כתיבי מידחתם לא הוי חתמא איכא דאמרי אף מיחתם נמי הוה חתמא כדבלעה מדויק לה מיניה היינו דבמלכותא דפרס איכא דיהיב כרנא ואיכא דלא יהיב כרנא ואני יוצא והנה שר יון בא עוי עוי וליכא דאשגח ביה ואי בעית אימא רחיצה דאיקרי עינוי וכו' :

(ר"ש"י ע"ז א') הוה גבריאל צבי דניאל: [פולסא דנורה. נלקות של אור: אי לא עבדת כלל לא עבדת. והיינו ונלדיקים אופך לוונר דוחה הוה את הדבר חולי יסוב הקצ"ה נחרונו ויתרלה להם: כדפקדוך. שמהא חמה נועל הגחלים ונציתו לכרובים ואתה אגרת אל הכרוב לתת לך: בחריקי צנוקונו. עיווד לכגדי. גבריאל אונר כן לדניאל: ופרוותא דנשהיג. נול סקורין פורט. דנשהיג. דבר וולכות צלשון פרסי לפי שהוה נועלה סס נורגליות כדאנרינן צרי"ה: אכרנא. כסף גולגולתא: שוא לכס וכו' כלומר וכלום הגויים האוניות להיות החכמים ונקורים צידם והלא הנוקרא ונצחקים שאף נשותיהם וננדדות שינה ונענייהן שוא לכס צעלי אוניות הנשכיינים ונאחרים לנולכתם אובלי להם צעלז וציגישה כן יתן הון את העולם ונזנות ופרנסה לידידו שגא לניי סנדד שינה צעלזו: צאתי צדכריך. על סדצרת כך: אשכחיה לדוביאל דהוה נקט איגרתא: ואני יולא והנה שר יון צא. וכשהגיע זמן וולכות יון לצא אלף על כרמי סכר נגזרה גזרה ושר יון יצא צנוקוני: עוי עוי. לעק ולוח גבריאל על זאת שלא יושלו ונלכי יון צישראל: ולאציתר הסהן וכו' :

מהרש"א יומא

(י' צ') ד"ה והלפיר והשעיר וכו' סהם חמרינו צל וחרץ כסדים [ולא יון] ונ"י צהאי קרא וכו': אינא דהיינו [יון] שהוה צלל לאן וכו': (כ"ז צ') ד"ה ונפני גלגל חנה וכו' וסורו ונשניע קולו ציותר: [אלגולל כו' ונשניע דע"י קול גלגל חנה אין קול הנונה של רוניי כשנע ויש לדקדק

וההיא דפ"ב דנכות שאנרו וכזר היה ר"ג כו' ונשניע קול הנונה של רוניי ק"ך וייל כו' ויש לייסד דהתם צלילה קאנר דליכא קול גלגל חנה כ"כ כדלעיל ועוד נראה דצדדים אלו אינן ונשניע כנשניען אלא ע"פ ונ"ש צנדרשות דישראל וניין ללצנה ועכו"ם לחונה וכמו שהחנה אינה שולטת רק ציוס ולא צלילה כן עכו"ם יהיה להם לילה צעה"ב כנ"ש פי חלק אקרא לנה זה לכס יוס ה' הוה חושך ולא אור ונשא"כ ישראל יהיו שולטים צעה"ב וצעה"ב דומין ללצנה שהיא שולטת ציוס וצלילה ואנרו צפי היטן כשהחנה לוקה סימן רע לעכו"ם וז"ש אלגולל גלגל חנה שאינו רואין צו שהוה הנאור הגדול ואעפ"כ הרי הוה מחשיך אורו צלילה היינו חושצין שיהיה כשנע קול הנונה של רוניי לעולם אצל עתה צנלגל חנה רואין אנו שאין הללחתם לעולם שיהיה מחשיך לעתיד וכן צהיפוך: [אלגולל] קול הנונה כו' :

(ס"ו צ') ד"ה שאלו את ר"א כו' כן יאצרו כל אויבך ה' [שהוה עשו יאצרו כן השעיר הזה שהוה כמו של עשו הוה יאצד סס צנוקוס גזירה ולא תלטרך להמייתו] והשתא פליגי חכונים וכו' :

(ס"ז א') ד"ה וידעו שנעשה ונולחו כו' כדאנרינן ריש פרק טרק צקלפי: [כשניס כשגל ילציו וגו' הכוונה צו דהעונות כינה צכל ונקוס לאודם ע"ש טוונחת דס נדה וכנ"ש טוונחתה צטוליה והוה כח טוונחת נחש הקדמוני צחטא חוה צתחלת קללתה אונר הרבה הרבה וגו' אלו צ' עיפי דנייס אחד דס נדה וכו' וכשיצו ישראל לכפר עונם יצאו עשו וזרעו סנקרא אדום ע"ש שהוה כח הטוונחה של נחש הקדמוני וע"ש זה נקרא ג"כ שעיר שהוה כח הטוונחה עט"ה ושעירים ירקדו סס והכי איתא צצ"ר ונשא השעיר עליו וגו' זה עשו שנאמר הן עשו אחי איש שעיר כל עונותם עונות חס וכו' ע"ש והוה כונת הכתוב ונתן אותם על ראש השעיר וגו' ונשא השעיר את כל עונותם וגו' הוה שעיר הוה אדום ועל כוונה זו היה חולק לשון של זמורית חליו נשאר אדום צין קרניו על ראשו של שעיר שהוה אדום וחליו הצ' על הסלע היה ונלצין להורות שנתכפר לישראל וק"ל] אפי ה' גזרתיו כו' :

(ס"ט צ') ד"ה ויאנר זאת הרשעה פקוק הוה צצכריה [ודאשתשניט ליה ציניתא] כו' הוה ונשידוע כי גם צית שני נחרב צאצ נול אריה ע"י וולכות אדום ועל פי ונה שאנרו כי גאלתם צצית שני לא היה שלמה שהרי שעצרו צישראל הפרסיים ויוונים ורוניים והיה חורצן צית שני גנר על חורצן צית ראשון ליה צנונעור על נהרות צצל גוי סנאנר על צית ראשון סיים צו זכור ה' לצני אדום וגו' צת צצל השדודה וגו' לפי שאותו כח נול אריה אשר ניתן לצצוכדלצר צחורצן צית ראשון ניתן גם לעשו שהוה סיקרא דטוונלל וכו' דאדום ולכך נחרבו שניהם צנונל חודש אחד אריה והוה רנוז דאשתשניט ליה ציניתא הוה שעיר הוה אדום שצאו לצצל כח השעיר ואנר רנונא קליה רנוז על קול צכיייתו של עשו וילעק לעקה גדולה וגו' עע"י כן זכה לנשול צישראל כנ"ש דפרקת עלו ונעל לוחרץ ואנר [דאזיל קליה ד' ונאה פרסי] שזכה צאותו קול לנשול צא"י שהי' ד' ונאות פרסי וע"כ אנרו [דלנוא ונרננוי ליה] גם צזה לצצל כמו ואנרי סדויהו צדודל דאצרא כו' דהיינו לצצל כח פי הרשעה ונעט צעוה"ז עד לעוה"ב כנ"ש וכל הרשעה כעשן כו' ועולתה תקפץ פיה וגו' ואנר] נצעי רחוני חילר הרע כו' :

(ע"ז א') ד"ה צשעה כו' שהועילה ונלחנתי נגד שר פרס נגד שר [יון] לא שהועילה וכו' :

ס ל י ק מסכת יומא

מסכת סוכה

(ג"ה ב' 21) א"ר יוחנן אוי להם [לאומות העולם] שאבדו וכו': (ג"ו ב' 20) ונשאת לסרדיוט אחד ממלכי [יון] כשנכנסו [יונים] להיכל וכו': (ר"ש"י כ"ו צ') ד"ה כשנכנסו [יונים] להיכל וכו' :

פי' המשניות להרמב"ם פרק חמישי משנה ו' ד"ה חל להיות וכו' נשאת נערה אחת ונהס לאחד נשתי [סיוונים] וחזרה לדתם וכו' :

(כ"ט א' 29) ת"ר בזמן שהחמה לוקה ס"י רע [לאומות העולם] ובזמן וכו': (שם) מפני שישראל מונין ללבנה [ואומות העולם] לחמה וכו': (שם 87) מהמה [גוים] יחתו ואין ישראל יחתו וכו': (מ"ה ב' 18) הנהו תרי [מינא] חד שמייה ששון וכו': (שם 21) אמר ליה ההוא [מינא] דשמייה ששון וכו': (ג"ב א' 62) ותעל צחנתו שמיניה [ואומות העולם] ומתגרה [בשונאיהם של ישראל] כי הגדיל לעשות וכו' :

מהרש"א סוכה

שלהם שלמעלה כהנין וז"ש אי להם לאוונות שאזרו וכו' היינו הנחתן צעו"הז כשצ"ה קיים ונזח נכפר וכו' אזל צישראל לא אמר שאזרו דסעודהם היא לעולם הצא: ויותר נראה לפרש דזאה הסעודה קטנה צעו"הי עזרת נגד ישראל צעו"הז שייך רק לאוונה ישראלית והסעודה לא הוזכר צו רק צעו"הי וייית אך שונה וכו' אזל לעמיד שיהיה שנו אחד לכל העולם אז תתגבל הסעודה לישראל כו"ש צפרק ע"פ עמיד הקצ"ה לעשות סעודה גדולה לזרעו של יחזק שחאמר ויעש אצרהם ונסתה גדול וגו' וע"ז אמר הכתוב הגדיל ה' לעשות עמנו סעודה גדולה שהיינו שומעים צה ציות[ר] דף כ"ו ע"ב לוקוס וכו':

(פרק ה' דף כ"ה א') ד"ה צעני ונה הוא אומר וכו' ולרשע וגו' רזה לוונר רשעים הם [אוונות] שהחריצו הנקדש וכו' ותשלך דברי אחרים: [הני עי פרים נגד עי אוונות וכו' ואיתא צעודש דלכך פוחתין והולכין לרעוה שהם פוחתין והולכין וכל אוונה יש לה טר ונלעעלה ואין לך אוונה הנופלת שאין טר שלהם נופל ונקודם ואמר פר יחידי נגד אוונה יחידה שהם חלק ה' שהוא אחד כו"ש צבוקה אמה אחד ושמן אחד וני כעונך ישראל וגו' ואמר ליום אחרון דהיינו רעוה לעמיד לצא כשכל האוונות כלים ישראל יהיו קיינין לעשות סעודה קטנה כדי שיהנה עונך דסעודה עי אוונות צעו"הי אין הקצ"ה נהנה אלא שרים

סליק מסכת סוכה

מסכת תענית

מסכת מגילה

(גמ' ו' א' 32) והוא היתה יתד תקועה לישראל בימי [יונים] וכשגברו וכו':

(תום' סס) טעלטריות וקרקסאות. י"ג צתי עבודת אלילים ונכנסה אותן טרטרתי לשון חרפה וקרקסאות ר"ל צית הכסא צלשון ערב וקשה לוונר שאותן עקוונות נטונפות יכול ללמוד סס תורה אלא ודאי לשונות יחס צנהרה ציינינו ור"ל צתיים שמתאספים סס לוונר של עע"ח]:

(י"א א' 24) בימי נבוכדנצר [הרשע] ולא געלתיים בימי [יונים] לכלותם וכו':

(י"ב א' 23) שנהנו מסעודתו של אותו [רשע] א"כ שבשושן יהרונו וכו':

(שם 41) אף סעודתו של אותו [רשע] אכילה מרובה וכו':

(תום' י"ג צ') ד"ה טובלת ויוצרת וכו' שהרי צכל יום היה אותו [רשע] מנחי אללה וכו':

סליק מסכת מגילה

מסכת יבמות

(רש"י כ"ב א') ד"ה אנשי כינוס [נכרים] היו וכו':
(תום' סס) ד"ה ואין [הנכרים] קרויים אדם וכו' דרשין [דנכרי] העוסק בתורה וכו' דקן שנו הונטה [לנכרים] פטור וכו' אל תיקרי אדם [אלא אדום גבי הווא רונאה] והא דכתיב וכו' דיש קנין [לנכרי] צלרן ישראל וכו':

(סי' ב' 39) כל [אדם] שאין לו אשה שרוי בלא שמחה וכו':

(סי' א' 4) כל [אדם] שאין לו אשה אינו אדם וכו':

(סי' ב' 46) כל [מי] שאין עוסק בפריה ורביה וכו':

(קי' ב') פסקה זוהמתן [גוים] שלא עמדו על הר סיני וכו':

רא"ש יבמות

(פרק ד' סי' ל"א) אטעלה להיא [נכרית] לטס וכו':

(פרק ששי סי' ס"א) לפי [שהנכרים] טעופי זנה סס וכו':

(קיצור פסקי הרא"ש פרק ד' סימן ל"ו) דין [גר הצא להסנייר האיך נוהגין] ענו וכו':

(תום' ט' א') ד"ה עשר תעשר וכו' היולא הסדה היינו עשו [הרשע] כלומר טיקמוהו העכו"ם וכו':

(גמ' כ"ו ב' 27) א"ר יוחנן מפני [הנוצרים] ר' שמואל בר נחמני וכו':

(רש"י סס) נפש חיה: [נפני הנולדים. טעוין אותו יוס טוב שלהם:] וכי חזי וכו':

(רא"ש פרק א' סי' ו') וכן אם ונתענין על לרה ועברה או על [הסעוד] וצטל וכו':

סליק מסכת תענית

מסכת שקלים

(פרק א' משנה ה') אם שקלו ונקצלין נידס [הנכרי] והכותי ששקלו אין ונקצלין ונהס וכו':

סליק מסכת מגילה

מסכת יבמות

(רש"י כ"ב א') ד"ה ויעידין לכתלה דרונאה אפקרי לזרע [נכרי] דכתיב זרונת קוקים וכו':

(תום' טה) ד"ה ערוה לכל ונקורה וכו' דכתיב אז שדי להו [ונכרים] אין להם קורבת אז וכו' דצקורבת אז שהיו אקורין [צגיות] וכו' אזל ערוה שנגד אם טלא היו אקורות [צגיות] יש לאסור וכו':

(תום' י"ג א') ד"ה ולזרעך אחרים וכו' לא תינסב [נכרית] ושפחה וכו':

(סס) ד"ה גר וגיורת וכו' ודלא כאוקרין כשנשאו [צגיות] דלא יחזרו לקורס:

(גמ' מ"ה ב' 30) אטבלה להדיא [נכרית] לשם אנתתא וכו':

(רש"י סס) ד"ה טנה פגוס וכו' דהא פטיטא צן [הנכרי] לאו כהן הוא וכו':

(תום' י"ו א') ד"ה וכי נפקי וכו' אלא לונטה ידיו [ונכריות] מיידי וכו':

(סס ע"ב ד"ה דאין הזאה וכו' האיך ונקצלים [גרים] צזנון הזה וכו':

(מז' ב' 36) ת"ד [נכרי] שבא ואמר גר אני וכו':

(מז' א' 38) ת"ד גר שבא להתנייר [בזמן הזה] אומרים וכו':

(מ"ח ב' 46) מפני מה גרים [בזמן הזה] מעונין וכו':

(סי' א' 1) קברי [נכרים] אינם וכו' ואין [הנכרים] קרויין וכו':

סליק מסכת יבמות

(ג' ב' 15) הנישאת ביום הרביעי תבעל [להגמון] תחלה וכו':
(שם 18) ולעקריה [שמדא] עבדה דבמלה ותקנתא דרבנן מקמי
[שמדא] לא עקרינן וכו':

(שם 28) אמר ליה ההוא [מינא] לר' חנינא וכו':
(שם 44) אמר ליה ההוא [מינא] עמא פוזיא וכו':

רא"ש כתובות

(פרק א' ס' ד') ולידרוש להו דלונס שרי וכו' על זיאת [גוי] דרמנא אפקרי
לזרעיה דגוי דכתיב וזרנות קוסים זרנותם ולא ויקרי זיאת וכו' לא
ונחייב לנסור עננה זיאת [ככרי] ונחייב כך הסיר ר"ת זת ישראל [שהעירה
דחם וזבעלה לגוי וסוז חזרה ונחייב הגוי עננה וגירסה זעלה והסירה לאתו
שכתבייר עננה דלא שייך לניינר אחד לזועל זיאת [גוי] דהויא זיאת זעלה [לא
וכו' זיאת [גוי] וכו' אלנא לגזי זעלה [לא חשיב זיאת זעלה זעלה זעלה
זיאת פוסלת דלין זנות לזענה וכו' רמנא אפקרי לזרעא [דגוי] הינו
לענין חייס דזרעי' חסוז זרע זענה] אל זיאתו [לא חשיב זיאת זענה] וכיון
שאקורה לזעל וכו':

(פרק א' ס' ל' בהגה"ה) נלא תינוק נוטלך אס רוב [גויס גוי אס רוב ישראל
ישראל] לנאי הלכתא אנר רב פפא [להחזיר לו אבידתו] פירס רש"י וכו':
(קיצור פסקי חרא"ש פרק א' ס' ד') ישראלית כשואה [שהניירה דת וזבעלה
לגוי] וחזרה בתשובה [והגוי נחיייר עננה] אס גירסה זעלה ונתרת
לאותו [שכתבייר עננה]:

מהרש"א כתובות

(ח' ז' 3) ד"ה תנא עשרה כוסות וכו' ד' כוסות של פורעניות שהק"צ נשקה [את
העכו"ם] לנ"ל וכו' נשקה ד' כוסות של ישועה ונחמה [לישראל] לעתיד
לזא וכו':

(ס"ו ז' 3) ד"ה אשריכס ישראל וכו' לזעלת ישראל [כי כל אונסה ואונסה יש לה
שר ונזל זענים נש"א"י ישראל שאין [להם שום נזל אל
הם חלק ה' כי יעקב קבל נחלתו וע"כ כשעושיין רזונו הם לזעלה וכל האונות
ושריהם כנ"ש הזב נא השניינה וגוי שדרשו שהוליא את אצרהם החולה לזעלה
ונכל זכא השנים דלין הזעה אלל ונלזעלה לנטה אלל כשאין עושיין רזונו וכו'
הקצ"ה נקלק שכיתו ונחם והרי הם שפלים וכזים וכל האונות שיש להם
שר ונזל ולישראל אין שר ונזל]: לכבודו הוא דענד וכו':

(ק"ו א') ד"ה הוה סליק אצקא וכסי וכו' כווננו זזה וכו' נכסיה ל"י ליונא
דהיינו [כח האונות כנ"ש חנה לוקה סינן רע לעכו"ם שמונין לחנה
וזדקך זה אנורו וכו']:

(ק"ז ז' 3) ד"ה השבעתי אחריני כתיב וכו' והיינו האי קרא דנוקי לה [זעכו"ם
שלא ישתעבדו וכו' דלינו אנדנה אותם לחיות טהורות הללו שכבר
דיינה אותן לזענא חזיר ויער] ועוד יש וכו':

(שם) ד"ה תחת הנזחא וכו' על אדונה טענא תנות [א"ל אחיו נשא כותית וכו'
קראה כותית עפ"י ו"ש לעיל כל הדר זח"ל כאלו עובד ע"א והיינו
כותית ואנר צרוך הנקוס שהרבו דהיינו שנת זלל זוננו זלי זרע וק"ל] כך
אסור לזאת וכו':

(שם) ד"ה אפי' שפחה שזכ"י שפחה וכו' לטם עבדות [דודאי העכו"ם שזכ"י
אין להם חלק לעוה"ב] אלל השפחה וכו':

ס ל י ק מסכת כתובות

מסכת נדרים

(מ"ט ב') אמר ליה ההוא [מינא] לר' יהודה וכו':
(פ"י הרא"ש כ"ח א') ד"ה והאנר שנואל דינא דנולכותא דינא [וישראל]
שקנה הנכס וכו':

(שם ס"ב ז') ד"ה לזרבא ונדרבנן וכו' שהוא ענד של [הכווננים] העובדים
ע"ז וכו':

(רבינו נסים ז' א') ד"ה השנים זיני לזינך וכו' שאנור ישפוט ה' זיני
וזיניך [דאלנא] היינו שהוא נדרק וננה לגנרי וכו':

(תוס' כ"ח א') ד"ה זנוכס שאין לו קצנה וא"ת וי"ל כיון וכו' אין
זה [דינא דנולכותא] אלל גזילא דנולכותא [ואע"ג וכו' אותו עז פניס
שהיה ונזר]: [פסק ונכאן יש לכוונך עכשיו ליטבע ע"י הערנות לכו כשרגיל
ליטבע שזענה לזעל העיר שלא יצרחו ונודינה או כיולא זזה שיחשבו זלכו
היום או שום תנאי אחר וזלכד שלא יסתור צפירוש ונח שזלכו את ונח שצפיו
כינו אס ונפרס לו הנוטל זחדיא לעולם ועתה אס יחשוב זלכו היום א"כ
יקחר

(תוס' טס) ד"ה ולידרוש להו וכו' ותיקן ר"ת דלין חייזין וניתה על זעילת
[גוי דרמנא אפקריה לזרעיה דגוי דכתיב וזרנות קוסים זרנותם] וכו'
ונחייב כך הסיר ר"ת לזת ישראל [שהניירה זכא עליה גוי לקיינה לאותו גוי
כשכתבייר] דלא שייך לניינר אחד לזעל ואחד לזועל זיאת [גוי] דהויא זיאת
זענה] ואין נראה לריז"ס דהא על ידי זיאת [גוי] וכו' אלנא לגזי זעלה [לא
חשיב זעילת גוי זיאת זענה] והוא הדין לזועל [אע"ג דלין זנות לזענה ואין
זיאת זענה פוסלת ואקורת כדאנרי' זכא על יצנתו זיאת גוי הויא זיאת]
וכי אפקרי רמנא לזרעי' ה"ו לענין דלין לו חייס [וזרעו חסוז זרע זענה]
ויש לוונר וכו':

(תוס' טס) ד"ה איספרווא דידי וכו' דזעילת [הגמון] שכיח וכו':
(שם) ד"ה תקנתא דרבנן ונקני [שנדא] לא עקרינן וכו' לא נשני תקנה דרבנן
נקני [שנדא] כו' ולהכי נשני ונקני [שנדא] לא עקרינן וכו':

(שם) ד"ה אי הכי וכו' נשום זעילת [הגמון] וכו':
(ט"ז א' 39) היכי דמי אילמא דאיכא תשעה [גויס וישראל אחד]
ביניהם ותיפוק ליה דרובא [גויס] נינהו וכו' לא
צריכא דאיכא תשעה [ישראל וגוי אחד] ביניהם דהוה ל'י
[גוי] קבוע וכו':

(רש"י טס) ד"ה אנרי דזי רזי ינאי וכו' חזרת זני אדם [גויס וישראלים
אלל שני ישראלים] עומדים וכו':

(שם) ד"ה תיפוק ל'י דרובא [גויס] נינהו וכו':
(שם) ד"ה דהוה ל'י [גוי] קבוע זיניהם וכו':

(ט"ז ב' 1) מצא בה תינוק מושלך אם רוב [גויס גוי אם רוב
ישראל ישראל] מחצה על מחצה [ישראל] אמר
רב וכו':

(רש"י טס) ד"ה תנא זה תינוק נוטלך וכו' גזי עיר [שישראל גויס] דריס
זה וכו':

(תוס' טס) ד"ה אס רוב [גויס גוי] וכו' דנאי איריא רוב [גויס] אפי' נחלה
נוני דדוקא זכוב [ישראל] קאנר רב דהוי [ישראל] להחיותו:

(שם) ד"ה להחזיר לו אצדה וכו' דהוי רבותא טפי [דאיסור גדול הוא נשום
לזען שפות הרוב וגוי] אלל להחיותו וכו':

(שם) ד"ה לא לריכא וכו' תינא דהכי נוני הוה ונלי לניינר ונחלה על נחלה
[גוי] ודגנח תורא דין לתורא דידיה וכו':

(רש"י פ"ע א') ד"ה ונן הסכנה שגזרו [גויס] על הנולות וכו':
(ק"ד א' 36) ואחת אומרת לו רדה והשכחה [את ערלים]:
(מתני' וכו'):

(ק"א א' 28) אחיו נשא [גויה] ומת ברוך וכו':
(שם 38) אפי' [שפחה] שבארץ ישראל וכו':

(ק"ב א' 18) למי את מוציאה פירותיך [לגויס] הללו וכו':

(רבינו נסים כ"ח א') ד"ה זנוכס העונד נאליו וכו' דדוקא זנוכסי
[האונות] אנר וכו' שאס קנה [ישראל] נכס זה וכו' שאינו
רשאי ישראל [חזיר] ליטבע וכו' דדינא דנולכותא דינא [ונייהו אין ונזונה זה רשאי
להכריח ישראל חזירו לפדוע לו את הנכס אס לא ונייראת הנולכות דכהי דדינא
דנולכותא דינא לא יחא אלל הלוואתו הא קיינא לן צפי הגוזל דהפקעת הלוואתו
ונותרת לעיל. ד"ה זנוכס שאין לו קצנה וכו' וננסנותא [דנולכא] לאו דינא
הוא וכו':

מתני' ל"א ב' 16) שאין הערלה קרויה [אלא לשום גויס
שנאמר וכי כל הגויס ערלים] וכל בית ישראל ערלי לב
ואומר וגו' פן תעלוזה בנות הערלים [ר' אליעזר בן עזריה
אומר מאוסה היא הערלה שנתגנו בה הרשעים שנאמר כי
כל הגויס ערלים] ר' ישמעאל אומר וכו':

אומר

מסכת

נדרים

השכחה

ה

יחזור את ויהי שפיו חלף יחזור כל זמן שאין חני צאינה ונוס תחת ונושלתך] צ"ה אומרים וכו'

(תום' ס"ג ז') ד"ה סתם עליהם להסקה וכו' כגון גזיעים ונחתות וספרים [פסולים] והנוגע ילליה:

(פסקי תוספות ס"י כ"ח) דינא דנלכותא [דינא דווקא בקרקעות ודינתו ולא נלכות שכרש בגזל ולאו דווקא ונלך והוא הדין כל הדיוטות צארטס דווקא ונלכי גוים ולא ונלכי ישראל]:

ראש נדרים

(פרק ג' ס"י י"ח) ולנוכסין והאמר שנואל דינא דנלכותא דינא [וישראל] שסכר הנוכס וכן הוולך אסור לגנוב לו הנוכס: [פירש רבינו תם ז"ל הא דאמרן דינא דנלכותא דינא היינו דווקא כשהוולך נוטה גזירותיו על כל בני נלכותו אבל אם הוא נוטה לנדינה אחת לאו דינא הוא כדתן בגיטין לא היה סיקריקון ציהודה צהרוגי הוללחה ונפרש דין סוקריקון דאגז אונסיה גמר וננקי ואי לאו ונוס דאניס לא קני אף על פי שנלות קיסר הוא. ואינה נראה לי ראה דהתם לא גזר הוולך סיקמו הקרקע אלא גזירה קנייתא היתה כל דלא קטיל ליקטליה ונעניעתא כל דקטיל ליתבי ארבע זוזי הילכך אי לאו טעונא דאניס לא היה קונה הגוי הקרקע כי הקיסר לא גזר על הקרקעות והר"ר אליעזר ונונין כתב דלא אמרינן דינא דנלכותא דינא אלא דווקא צדיקין התלוין בקרקע כנו ונוכס שאומר הוולך לא יעזור אדם צארטו אם לא שיתן הנוכס] וכהיא דפי חזקת הנתיים וכו' אלא ונענתו וקלצתו [אבל אם הוולך היה רוזה ליקח לו ונוון וני שאינו הפך לענווד צארטו לאו כל כוניה לנגזליה] אומר רב סינא וכו':

(פרק ג' ס"י י"ז) ונותר צמולי [אומות העולם שאין הערלה קרויה אלא על שם הגוים שנאמר כי כל הגוים ערלים] וכל בית ישראל ערלי לב:

מהרש"א נדרים

(ל"א ז') ד"ה כי כל הגוים ערלים וכו' וקאמר צנות הערלים [דגם הצנות נתגבר הכי ע"ש אציהם וע"ז אומר רבי אליעזר ונאוסה היא הערלה שהרי גם העולים ונחם נתגבר צסם זה לגנאי דוויא דכל בני ישראל ערלי לב דהיינו לגנאי כנפושם צקרא וק"ל] שדוחה הגנעים וכו':

סליק מסכת נדרים:

מסכת נזיר

(תום' כ"ג ז') ד"ה צת צנו של עגלון ונלך נוואז וכו' ונפני ויה גרים ונעונים [צמון הזה] ונפני שסחו עלמון וכו':

(מתני' ס"א א') [הנכרים] אין להם נזירות וכו':

(גמ') קתני [הנכרים] אין להם נזירות מנה"מ דת"ר דבר אל בני ישראל ולא [לנכרים] ואמרת אלהם וכו':

(תום' סס) [הנכרים] אין להם נזירות. [הנכרים] שגדו וכו':

(רש"י סס) [הנכרים] אין להם נזירות וכו':

סליק מסכת נזיר

מסכת סוטה

אמר ל"י רשע בכך אתה עוסק אפיק ד' מאה שיפורי ושמתיה כל יומא אתא לקמיה ולא קבלי' יומא חד הוה קרי ק"ש אתא לקמיה הוה בדעתיה לקבולי' אחוי ליה בידיה סבר מידחא דחי ל"י אזל זקף לבינתא פלחא א"ל חזור בכ א"ל כך מקובלני ממך כל החושא ומחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה דאמר מר יש"ו כישף והסית והדיח והחטיא את ישראל] תניא רשב"א אומר וכו':

(רש"י סס) ד"ה רצן דסה וכו' שהיה גיחזי דוחה: [ינאי ונלכא קטלי' לרצן כדאמרינן צקידושין צהאוור: צעלי שרוי צחוקך. נשיא היה כדאמרינן צחגינה: קס קנייהו שפיר. כיצדו: אכסניא זו יפה צנועסיה: טרוטות. עגולות צכך אתה עוסק ונסתכל צאשת איש: אחוי ליה ציד"י סיקצלו:] **(סס ו"ט א')** ד"ה שיה ס' נורה להס וכו' שיהו [הגוים] נוהגין צסם כבוד וידעו [הגוים] ססם אנוס וכו':

(רש"י ו"ט ז') ד"ה והיין ציוקר. שהכל עוסקין צנוסתאות: [והנלכות השוללות על רוב העולם תהא לנינות ננוסכים אחר טעות יש"ו ותלנידיו הקראים ונינים] ואין תוכחה וכו':

מהרש"א סוטה

(נ"א ז') ד"ה כל אדם שיש צו חנופה וכו' וסני לאוניס ונועיד וגו' [ונלכס ונהידוע כי אוונה הישראלית נאמר צה לנשפוחתם לצית אצותם ונשפחת אצ קרויה ונשפחה ולא ונשפחת אם והסיפך צשאר עכו"ם אין להם יחוס אצ דזרנות] קוסים זרונתם ויש להם יחוס אם לאסור צקורצה וכן האם וז"ש ציטענאל שנים עשר נשיאים לאונתם ר"ל דצבני יעקב נאמר שיתילדו י"צ נשיאים לנשפוחתם לצית אצותם ולא כן צבני יטענאל שלא יתילדו אלא לאונתם כנ"ש כי צילחק יקרא לך זרע וגם צני עשו לא נקרא ע"ש אציו ילחק כנ"ש צילחק ולא כל ילחק והסתא ניחא דכל לאוניס צצנוקרא על אוונת העולם נאמר סנקראו כן ע"ש שאין להם יחוס אצ רק יחוס אם ונוסוס דקרא דהכא וסני לאוניס וגו' ולאוס ונלאוס וגו' גם על יעקב נאמר דאין צו ונשפחת אצ רק ונשפחת אם ע"כ אמרו אין לאוס דהכא אלא עוצרין סקודס טגולד יעקב גם הוא יקרא לאוס ע"ש אנו דעוצר ירך אנו הוא ולאוס ונגזרת אם ולא יתיחס יעקב ע"ש ונשפחת אצ רק עד אחר לידה כנ"ש תולדותם לנשפוחתם ופי' סכתו וסני לאוניס 3

(רש"י ל"ג א') ד"ה כלחי טליא וכו' שהלכו פרחי כהונה בני בית שטוואחי להלחם עם [היוונים] לפני יום הכפורים וכו':

(סס) ד"ה גסקלגס. סס ונלך [יון] וכו':

(גמ' ל"ה ב' 30) לדבריד האיך למדו [אומות] תורה וכו':

(שם 40) מה סיד אין לו תקנה אלא שרפה אף [אומות העולם] אין להם תקנה אלא שרפה וכו':

(ל"ו ב' 42) בלע שנבלע בין [האומות] וארד שירד לבין [אומות העולם] וכו':

(ל"ז ב' 29) זה הבא על הערה והוליד בן [והלך לבין אומות העולם ועבד עבודה זרה וכו']:

(תום' ל"ט א') ד"ה כי ונהדך אפי' וכו' כהן [שנשתמד] לא ישא כפיו וכו' שיאמרו [צנשדותן] חוי לאותו צוטה וכו' הואיל וסלך זה ונעשה [כאמר לעצודה זרה] אדחה אצן אחר הנפל וכו':

(מ"ב ב' 2) כנגד ד' דברים [שאומות העולם] עושין וכו':

(תום' סס) ד"ה ונאם פפי וכו' ופי' הערוך טצאו עליה ונאם אנשים [וכלצ אחר] וכן ונפורט וכו' ר' תנחומא אומר [אף כלצ אחר] טנאמר וכו':

(מ"ו ב' 50) בלורית ראה להם [כגוים] ורבי יוחנן וכו':

(מ"ז א' 25) לא כאלישע שדחפו לגיחזי בשתי ידיים [ולא כיהושע בן פרחיה שדחפו להנוצרי בשתי ידיו]

אלישע מאי היא וכו' מכלל דעד האידנא לא הוה דחיק [יהושע בן פרחיה מאי היא כדהוה קא קטיל ינאי מלכא לרבנן שמעון בן שטח אטמינהו אהתיה רבי יהושע בן פרחיה אזל ערק לאלכסנדריא של מצרים כי הוה שלמא שלח ל"י שמעון בן שטח מני ירושלים עיר הקודש לך אלכסנדריא של מצרים אחותי בעלי שרוי בתוכך ואני יושבת שוממה אמר ש"מ הוה ל"י שלמא כי אתא איקלע להווא אושפיזא קם קמייהו ביקרא שפיר עבדי ליה יקרא טובא יתיב וקא משתבח כמה נאה אכסניא זו אמר ליה רבי עיניה טרוטות

לאוניס דהשתא צטן אונס דגס יעקב נקרא ע"ש אנו ונועיד יפרדו דהיינו
 ניד סילאו ונועיד יפרדו דזה יעקב יקרא אז ע"ש ונשפחה אצו וזה עשו יקרא
 גם אחר כך ע"ש אנו לאוניס] והענין נצואר וכו':
 ד"ה ונשרבו צעלי הנאה וכו' דוניה לונלך שא"ל לכלום [ונלכותא אזלא וכולא וכו'.
 עיין פירש"י וי"ג אזלא ונזלא צזיין וקאי אנלכות שהיא הולכת ונחגלת
 ע"י עזירה זו כונו יזל ויס ונדליו ת"א יסנא ונלכא וכו' וק"ל] ונשרבו לרי עין:

ד"ה ונשרבו זמתי הלז וכו' שלא שונשו כל לרכן וק"ל [ונשרבו ונקבלי לזקה
 וכן הכותים היו ישראל וכו' דאסור לקבל לזקה וכן הכותים ונשום ציצוס
 קלירה משכנה וגו' כדאנרינן פ"ק דצ"ג ונרנו דבר זה צצרות והלוית גוים
 רבים ואתה לא תלוח והיית רק לנעלה ולא תהיה לנענה וגו' והספך צקלות
 הגר אשר צקרנך יעלה עליך ונעלה וגו' וק"ל] וכי תינא עון דידי
 אין וכו':

ס ל י ק מסכת סוטה

מסכת גיטין

(גמ' נ"ז א' 6) וטובתם כל הימים [אמר ל' דיניה דההוא גברא
 במאי אמר ל' בשכבת זרע רותחת אזל אסקיה
 ליש"ו בננידא א"ל מאן חשיב בההוא עלמא א"ל ישראל מהו
 לאדבוקי בהו א"ל טובתם דרוש רעתם כל תדרוש כל הגונע
 בהן כאילו גונע בבבת עינו א"ל דיני דההוא גברא במאי א"ל
 בצואה רותחת דאמר מר כל המלעיג על דברי חכמים נידון
 בצואה רותחת] תא חזי וכו':
(ס"ב א' 41) לא נצרכה אלא ליום [אידם] דתניא לא יכנס אדם
 לביתו של [נכרי ביום אידו] ויתן לו וכו':

(תוס' ס"ג) ד"ה אשתא וכו' ולישראל שלום עליכם [ונשנע דלכ"ע לנכרי
 אסור לומר שלום עליך ודלא כתלמוד שלנו הכא דלא אסרינן לנכרי
 אלא כפילות שלום] ונראה דלפ"י וכו':
ושלמא לומר פ"י צקוני ולא היה נסתחון לצרכו אלא לצו היה לצרכו ול"ע
 שלא יהא צזה גונע דעת הנכרית ועל חנם פ"י כן דלא קאמר אלא
 דאין כופלין לו שלום:]
(רש"י ס"ג) כונו אישטרוסו: [שלמא לומר ולא היה נסתחון לצרכו אלא לצו
 היה לצרכו:] השתא אחזוקי ונחזוקין וכו':
(ס"ד א' 19) אמר רב יהודה אמר רב בשעת [השמד] שנו וכו':

(רש"י ס"ג) ד"ה צענת [השמד] שנו וכו':
(תוס' ע"א א') [רב טייגי צר אשי עזרי ליה להסוא נכרי וכו' הקשה ה"ר
 אלחנן אונאי לא אסור לרפאות הנכרי כדאנרינן צפ"י אין ונענידין
 (דף כ"ו) גבי ויילדת ונניקה אפ"י צצכר לפי שנגדלו לע"ז ואור"י דשנא כדי
 להחכם צרפואה שרי כדי שידע לרפאות ישראל על ידי כך אי נני הנכרי היה
 יודע שהיה צקי צרפואה זאת ושרי ונשום איבה או שונא לא טיך כאן ונגדל צן
 לע"ז כונו צניילדת ונניקה:]
(ע"ש ב' 26) לשום מלכות [יון] לבנין הבית וכו':
(רש"י ע"א א') ד"ה פפ ס צן יהודה צעלה של [נכרי ונגדלה נשיא] וציולא
 לשוק ונציתו וכו':

מהרש"א גיטין

(ז' א') זנרא ונלך דאסור וכו' אזל אכי ונגן צתפלי גס [צגלות] כתי"ש לעיל
 ויכ"י כי קנאת ציתך וכו' גס האי קרא אל תשנא וגו' [צגלות] איירי
 וכו' וכל הענין [צגלות] איירי וכו':
(כ"ז צ') ד"ה הקול זה אדריננס וכו' כן עלה נורא של ישראל וידי [ונלכות] וכו'
 אין לך תפלה וכו':
(ס"ג) ד"ה וי"ד על כהרות צצל וגו' דכל ונזנור וכו' היו ונשועצדים צו לפרס
 [וליון] ולארס וכו':

ס ל י ק מסכת גיטין

מסכת קדושין

(תוס' י"א א') ד"ה קוציוסטוס וכו' שאל קונדריקוקוס [ההגוון] לרי יוחנן
 צן זכאי וכו':
(גמ' מ"ט ב' 22) תשעה נטלו [רומיים] ואחד כל העולם כו':
(ס"ה ב' 1) האשה וילדיה תהי לאדוניה [נכרית] מנלן וכו':
(שם 6) ואין בנדך הבא מן [הנכרית] מנלן וכו':
(רש"י ס"ג) ד"ה ואין צנך הצא וכן [הנכרית] קרוי צנך וכו':
(ס"ג) אלנא צן [הנכרית] אינו קרוי צנך וכו':
(ס"ג) ד"ה צנך וישראלית וכו' אזל צנך הצא וכן [הנכרית] אינו קרוי צנך וכו':

(תוס' ס"ה צ') צנך הצא וישראלית וכו' אזל צנך הצא וכן [הנכרית] וננכך
 אינו קרוי צנך וכו' ואין אותו הצא וננכך וכן [הנכרית] קרוי צנך
 וכו' ונתייחס אחר צנך אלא אחר [הנכרית] והיינו דאמר ואין צנך הצא וכן
 [הנכרית] קרוי צנך וכו':
מהרש"א קדושין
(ז' א') ד"ה עין דיער וכו' לפי שהוא נתייחד צתפלות לצטל כוחו של [עשו
 שהוא כח העוונאה של] נחש הקדמוני וכו' חזיר ויער שהוא כחו של
 [עשו] כדאיחא צנדרשות וכו':

ס ל י ק מסכת קדושין

מסכת בבא קמא

(רש"י דף ח' ע"ג 60) ד"ה כי נפקת. קבלתי עליו אחריות [קבלתי עליו
 אחריות]:
(רש"י דף ט' ע"ג 42) צחלר הנזק [צחלר הנזק]:
(גמ' דף י"ג ע"ב 8) אי למעוטי [דנכרי] הא קתני לה לקמן שור
 של [ישראל] שננח לשור של [גוי] פטור וכו':

(רש"י דף כ"ג ע"ג 37) ד"ה צי תרבו. שם ונשפחה [שם ונשפחה]:
(רש"י דף ל"ג ע"ג 1) ד"ה כיון דנשענדר. דאי יהיב [דאי לא יהיב]:
(מתני' דף ל"ז ע"ב) שור של [ישראל] שננח לשור של [נכרי]
 פטור ושל [נכרי] שננח לשור של [ישראל] בין תם
 בין מועד משלם נזק שלם:

(גמ' דף ל"ה ע"א 1) נבי מועד. והתניא ר' מאיר אומר מנין שאפי' נכרי ועוסק בתורה שהוא ככהן גדול ת"ל אשר יעשה אותם האדם וחי בהם כהנים ולוים וישראלים לא נאמר אלא אדם הא למדת שאפי' עכו"ם ועוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול אמרי אין מקבלין עליהן שכר כמצווה ועושה אלא כמי שאינו מצווה ועושה דא"ר חנינא גדול המצווה ועושה יותר ממי שאינו מצווה ועושה. ר' שמואל ב"ר יהודא. [נבי מועד. שור של ישראל שנגח שור של עכו"ם פטור. אמרי מה נפשך אי רעהו דווקא דנכרי כי נגח דישאל נמי לפטור ואי רעהו לאו דווקא אפי' דישאל כי נגח דנכרי נחייב אמר ר' אבהו אמר קרא עמד וימודד ארין ראה ויתר גוים ראה שבע מצוות שקבלו עליהם בני נח כיון שלא קיימן עמד והתיר ממונם לישראל ר' יוחנן אמר מהכא הופיע מהר פארן מפארן הופיע ממונם לישראל תניא נמי הכי שור של ישראל שנגח שור של נכרי פטור שור של נכרי שנגח שור של ישראל בין תם בין מועד משלם נזק שלם שנאמר עמד וימודד ארין ראה ויתר גוים ואומר הופיע מהר פארן מאי ואומר וכי תימא האי עמד וימודד ארין מבעי לי לכדר מתנה וכדר' יוסף תיש הופיע מהר פארן מפארן הופיע ממונן לישראל מאי דר' מתנה דאמר ר' מתנה עמד וימודד ארין ראה ויתר גוים מה ראה ראה שבע מצוות שנצטוו עליהם בני נח ולא קיימם עמד והגלה אותם מעל אדמתם ומאי משמע דהאי ויתר לישראל דאנלי הוא כתיב הכא ויתר גוים וכתוב התם לנתר בהם על הארץ ומתרגם לקפצה בהון על ארעא מאי דר' יוסף דאמר ר' יוסף עמד וימודד ארין ראה ויתר גוים מה ראה ראה שבע מצוות שקבלו עליהם בני נח ולא קיימם עמד והתירן להם איתגורי איתגור איב מציינו חוטא נשכר אמר מר בריה דרבנא לומר שאפי' מקיימין אותם אין מקבלין עליהם שכר. ולא. והתניא ר' מאיר אומר מנין שאפי' נכרי ועוסק בתורה שהוא ככהן גדול ת"ל אשר יעשה אותם האדם וחי בהם כהנים ולוים וישראלים לא נאמר אלא אדם הא למדת שאפי' נכרי ועוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול אמרי אין מקבלין עליהם שכר כמצווה ועושה אלא כמי שאינו מצווה ועושה דא"ר חנינא גדול המצווה ועושה יותר ממי שאינו מצווה ועושה. ת"ר וכבר שלחו מלכות הרשעה שני סרדיוטות אצל חכמי ישראל למדוני תורתכם קראו ושגו ושלוש בשעת פטירתן אמרו להם דקדקנו בכל תורתכם ואמת היא הוין מדבר זה שאתם אומרים שור של ישראל שנגח שור של עכו"ם פטור ושל עכו"ם שנגח שור של ישראל בין תם בין מועד משלם נזק שלם ממ"נ אי רעהו דווקא אפי' דעכו"ם כי נגח דישאל ליפטור ואי רעהו לאו דווקא אפי' דישאל כי נגח דעכו"ם ליחייב ודבר זה אין אנו מודיעים אותו למלכות. ר' שמואל ב"ר יהודה]:

(רש"י דף ל"ה ע"א) הופיע. [גילה ונוון והתירו: ופאלק. כספיצ והחזיר את התורה על כל האוונות ולא קבלום: והגלה אותם כגון כפתורים היואלים ונכפתור (דברים ז') וכגון וצטעיר יצנו התורים וגו' (סס) וכן אוונות הרצה. לוונר שפ"י וקיימן אותן כו' שהרי אינן ונלוים אצל ונעונקן לא פטרן: לנודונו תורכתס. ח"ן ונדבר זה והס לא גילו להם טעונו של דבר שיהא ונונון של עכו"ם בחזקת הפקר ונפני הסכנה. דגינופא הוא. כלפי ונעלה:]

(רש"י דף ל"ה ע"א) [עמד והתיר ונוון לישראל ונענע דווקא בענין זה שנגח שור של נכרי שור שלם. ולני"ד צ"י בתרא (דף קי"ג) גזל עכו"ם חסור נחא אצל לני"ד וותר קסה:]

(תוס' סס) קרוים אדם (ר"ל ונשיגי תכלית צריאת אדם) ואין העכו"ם [קרוים אדם. ואין העכו"ם] (והנשיגין יראה שונעת הנוטל ילאו הדברים היתרים):

(תוס' סס) ד"ה אלא האדם וכו'. ורבי"ל הקשה ונכתב ואתן אדם תחתין ותיקן דרשתיקן ואתן [אדום] תחתין וכו':

(גמ' דף ל"ה ע"ב 22) ת"ר [שור של ישראל שנגח שור של כותי פטור] ושל כותי שנגח שור של ישראל תם משלם חצי נזק ומועד משל נזק שלם ר"מ אומר [שור של ישראל שנגח שור של כותי פטור] ושל כותי שנגח וכו':

(רש"י סס ד"ה אנגריא) [שור של ישראל שנגח לאל כותי פטור. לקמן עוקי טעונא דקנס הוא טקנסוס שלל וענעו ישראל צננותין ודיין דקנס זה אצל כולי האי לא קנסין להו טיהי הס ושלמין על התם נזק שלם ורי ונאיר ונחטיצ כותי כעכו"ם:]

(תוס' דף ל"ה ע"ב 3) ד"ה ה"נ נקנסו וכו': דקמני שור של ישראל [שנגח שור של כותי] פטור וכו':

(גמ' דף מ"א ע"א 20) כגון שהרג שלשה [נכרים] ומועד [לנכרים] הוי מועד [לישראל] אלא אמר רשב"ל וכו':

(גמ' שם 52) מי סלקא דעתך [כי סלקא דעתך]:

(גמ' שם ע"ב) והרג את האדם [לנכרי] והרג [ישראל] לנפלים וכו':

(מתני' דף מ"ד ע"א) האדם [לנכרי] והרג [ישראל] לנפלים וכו':

(גמ' דף מ"ד ע"ב 30) אי לימא דאיכא תשעה [נכרים] ואחד [ישראל] ביניהם תיפוק לי' דרובא [נכרים] נינהו וכו'. לא צריכא דאיכא תשעה [ישראל] ואחד [נכרי] דאף על גב דרובא [ישראל] נינהו כיון דאיכא חדא [נכרי] ביניהו וכו':

(רש"י סס) ד"ה ונה צעלים וכו' ויש סס [נכרי ישראל] ואיכא לניינר [לנכרים] נכתוב: תיפוק לי' דרובא [נכרים] נינהו וכו'. ואי נניי ה' [נכרים] וה' ישראלים לא אילטיק וכו'. ד"ה לא לריכא דאיכא תשעה [ישראלים] דאי לא קרא וכו' [ולישראל איכוון וכו']:

(תוס' דף נ"ד ע"ב 3) ד"ה כל קצוב וכו'. אפי' ככולן [ישראל ונכרי אחד] וכו' דכהאי גוונא כולם ישראל חייבין:

(תוס' דף נ"ה ע"א) ד"ה אי נניי ונכרי וכו' ונחזירה לצעלים ונוטל ונה טסההו [דאין זה דינא דנלכותא אלא גזילה דנלכותא כי ראינו צנדיה טסצנודינו טענפט הירודים לענווד כנוו פרטים ככל נקוס אשר ירלו וצדין ונלכותא ה' תופסין שלא יחזיק הנוטל צנחלת הירודים כסילאו מעיירו וכן היו נוסגים ככל ארץ צורגויא ואס יש ונלכות טצה לטנות את הדין ולעשות דין לענוו אין זה דינא דנלכותא שהרי זה הדין איני הגון כלל ודמיא לעוכס שאין לו קצנה [לקמן דף קי"ג] והיכא טענצית נכסי חצירו וכו':

(תוס' דף נ"ז ע"ב 3) ד"ה הוי סיים וכו' והיינו דאנריקן צ"י בן סורר ועורה [צטעת הטענד] אפי' לטנויי ערקתא דונסאלי וכו':

(תוס' דף פ"ג ע"ב 4) ד"ה ועל אותה. נקרא יס על סס [נקראים על סס]:

(גמ' דף פ"ב ע"ב 35) שהי' מכיר בחכמת [יוונית] אמר להם וכו': (שם 38) וארור האדם שילמד את בנו חכמת [יוונית] ועל אותה שעה וכו':

(תוס' סס) ד"ה ואסור לאדם שילמוד את בנו חכמת [יוונית] ולא"ת וכו':

(גמ' דף פ"ג ע"א 1) או לשון הקודש או לשון [יוונית] וא"ר יוסף וכו':

(שם 3) אמרי לשון [יוונית] לחוד [חכמת יוונית] לחוד וחכמת [יוונית] מי אסירא וכו':

(שם 8) חמש מאות למדו חכמת [יוונית] ולא נשתייר וכו':

(שם 15) התירו להם לספר בחכמת [יוונית] מפני שקרובים וכו':

(רש"י סס) ד"ה ונדרכי האנורי. וכו' ונשייקין צלורית ונאחריהן. [לי"א דרך ריונים לנגח טער טלונעלה וין האוזן צתטונת הגאוננים] לספר ונקרא וכו':

(רש"י ק"ב ע"א 50) ציוס חגס [ציוס חידס]:

(גמ' דף ק"ג ע"א 42) דבי ר' ינאי אמרי במוכס העומד מאליו. דתניא ישראל וכושי שבאו לדין אם אתה יכול לזכרו בדיני ישראל זכרו ואמור לו כך דיננו בדיני עכו"ם זכרו ואמור לו כך דינכם והתניא אמר ר' שמעון [דבי ר' ינאי] אמרי במוכס

העומד מאליו ר' אשי אמר במוכס עכו"ם דתניא ישראל ועכו"ם שבאו לדין אם אתה יכול לזכרו בדיני ישראל זכרו ואמור לו כך דיננו בדיני עכו"ם זכרו ואמור לו כך דינכם ואם לאו באין עליו בעקיפין דברי ר' ישמעאל ר' עקיבא אומר אין באין עליו בעקיפין מפני קידוש השם ור' עקיבא טעמא דאיכא קידוש השם הא ליכא קידוש השם באין וגזל עכו"ם מי שרי והתניא אמר ר' שמעון וכו' :

(רש"י ס' 58) ד"ה חרונים וכו' וגזלי עונן [צנוקס שהוא נכרי ואין לחוש אם גזלו היכא דליכא חילול השם שאין נצטק שזה נכנס : באין עליו בעקיפין בעלילות עד שפוערין את הישראל] אחרי נוכח וכו' :

(תוס' ס' 9) ד"ה נודרין להורגים וכו' דדברים שכלל אינן דברים [משום אונסא שרי] לי הכי נפרט התם וה"ה שיכול להשווה כלבו טעה א' או רגע וכן נהגין כשהשרים נשציעין היסודים הדרים תחתיהם שלא ילאו לדור צעיר אחרת יכולין ליטעע קמם שלא ילאו וכלכס יחשבו היום ואפי' הוא נפרט צשפתיו שלא ילאו וננוכו כל יוני חייו יכול להערים ולחשוב כלבו טום תנאי ואם נצטק צשפתיו כלכס כ"ש דהוי ציטול גנור :

(גמ' שם ע"ב 12) גזל עכו"ם אסור גזילו אסור דאיר הונא מניין לגזל עכו"ם שהוא אסור שנאמר ואכלת את כל העמים אשר ה' אלהיך נותן לך בזמן שהן מסורין בידך ולא בזמן שאין מסורין בידך רבינא זבן דיקלא הוא וכושי לצלחא א"ל לשמעיה קדים ואייתי מעיקרו דכושי מנינא ידע רב אשי [גזל עכו"ם אסור אבידתו מותרת גזילו אסור דאיר הונא מניין לגזל עכו"ם שהיא אסור שנאמר ואכלת את כל העמים אשר די אלהיך נותן לך בזמן שהן מסורין בידך ולא בזמן שאין מסורין בידך אבידתו מותרת דא"ר חמא בר גוריא אמר רב מניין לאבידת העכו"ם שהיא מותרת שנאמר לכל אבידת אחיך לאחיך אתה מחזיר ואי אתה מחזיר לעכו"ם ואימא ה"מ היכא דלא אתי לידי' דלא מחייב לאהדורי בתרא אבל היכי דאתי לידי' אימא ליהדרא אמר רבינא ומצאתה דאתי לידיה משמע תניא ר' פנחס בן יאיר אומר במקום שיש חילול השם אפי' אבידתו אסור אמר שמואל טעותו מותרת כי הא דשמואל זבן מעכו"ם לקנא דדהבא במר דפרזלא בדי' זוזי ואבלע לי חד זוזי רב כהנא זבן מעכו"ם מאה ועשרים חביתא במאה ואבלע לי חד זוזא א"ל חזי דעלך קא סמיכנא רבינא זבן איהו וההיא עכו"ם דיקלא לצלחא אמר לי' לשמעיה קדים ואייתי מעיקרו דעכו"ם מנינא ידע רב אשי וכו' :

(רש"י ס' 58) ד"ה ולא לך אלא לגר וכו' אלמא גזל נכרי אסור [בהפקעת הלוואתו שאין גזל עונש שרי כי ליכא חילול השם כגון היכא דטען ל"י לירש נתתי לאצק וצת דלא ידע נכרי צהיא דנשקרו ולהצריח הנוכס הוי בהפקעת הלוואתו] הפקעת הלוואתו וכו' :

(רש"י ס' 58) ד"ה גורפו קניו כל שם שנים ונמלא שגזלו עונש [הוי חייב לו לישראל וטעה צחצחון או שצנציעין דליכא חילול השם . לקנא דהצחצח צנור דפרזלא וצרק טל זהב צחצחון של נחושת ואיבלע לי' זוזא ועוד טעות אחרת שעיצב זוז ונדניו והטעתו צחצחון שלקח ג' צנאקס די' ואמר ר' כהנא חזי דעלך קא סמיכנא זו טענתו] : ללחא לצקע וכו' :

(רש"י ס' 58) צונן טעם ונקורים צידך צשעת ובלחונה [הנאמר הזה יתיר הוא] :

(רש"י ס' 35) ד"ה פרע ונתת . ואם גבאי זה הוא שקנה וכן הונך את הנוכס אין כאן עונש גזל דדינא דנלכותא דינא [ואם גבאי זה ישראל הוא שקנה וכן הונך את הנוכס אין כאן עונש גזל דדינא דנלכותא דינא ואם עכו"ם נותר לקנות וננון] :

(תוס' ס' 58) ד"ה שלא ינשכו וילא וכו' לדרשא אחריתי : [יכול יגלוס עליו פיי צקונטרים יכול יניח הכושי לכפול ולהוסיף על הלוואתו לתצוב ונה שלא נתן חיינא לר"י אונאי אילטרירי קרא להכי דאשו יפקיד ויניח את הכושי להטעות את עלונו ונרחת לר"י דהכי פירושו יכול יגלוס עליו שיטעה את הכושי ויתן לו פחות ונונה שנתן לו ת"ל וחשז עם קונחו וכן פיי צערך צערך גלם אפי' דטעות עכו"ם נותר אסור להטעותו צנאקס שהעכו"ם יודע שגזל ועושה את עלונו כלל יודע] :

(תוס' ס' 58) ד"ה הכי קאמינא אי דנכרי נינהו [נראה לר"י שכן הוי דעתו נעתיילה כנו שהשיב לנכרי ולא כנו שהי נכרי סובר דא"כ הוי סובר דגזל נכרי נותר דאין חילוק בין גניבה לגזילה דגניבה איכא חילול השם כשידע לצסוף וכל הנך שנעתיח לא אחי אלא אליצא דהני דאסרו גזל עכו"ם ולא וייתי תנאי דהנוקבל דשרי היכי ויחשי וכו'] :

(גמ' שם 24) דידע סהדותא [לנכרי ולא תבעו] מיני' וכו' . מי'ט [דאינהו מפקי] ממונא אפומא דחד וכו' :

(גמ' דף ק"ד ע"א 8) האי בר ישראל דזבין לי' [ארעא לנכרי אמיצרא] דבר ישראל חברי' וכו' :

(תוס' ס' 58) [ולא חנוך אלא חד אצל צתרי לא . וי"ת והא לעיל שרי להפקעת הלוואתו וא"כ נפסקין אותו הרבה שאם הוי רולה יכול לכפור וי"ל דני"נו לא נשנתינן לי' כיון שאין נשלים על ידם אלא ונה שחייב לו] :

(גמ' דף ק"ז ע"א 17) ישראל שאנסוהו [נכרים והראה] ממון וכו' :

(שם) ישראל שאנסוהו [נכרים והראה] ממון חבירו פטור וכו' :

(שם) האי גברא דאנסוהו [נכרים ואחוי] אהמרא דר' מרי וכו' :

(שם) האי גברא דבעי אחויי [אתיבוא דחברי אתא] לקמיה וכו' :

(שם) אף ממון [של ישראל] כיון שנפל ביד [נכרי] אין וכו' :

(תוס' ס' 1) צידי עכו"ם אכסיס אין [צידי עכו"ם אין] :

(תוס' ס' 58) [כיוון שכל צידי נכרים אין נרמזין עליו כלומר ספיר וייקרי ונסור שדבר צדור הוא סיקמו נאחר שהראו] :

(תוס' ס' 58) ד"ה השתא . או צטולך וכו' ופרקי ולא נעלין והלכתא כנ"ך שאסור לאצרו [או צטולך או צטולא דבר עשו ופרקי ולא נעלין וכו'] :

(תוס' ס' 58) ד"ה השתא יווגי נינהו כו' ופעניס [מיוווגיס] :

(רש"י ס' 58) ד"ה ונסור ונלטין הנאצד עונן חבירו [ונלטין הנוסר עונן חבירו לעכו"ם] :

רא"ש בבא קמא

(רא"ש דף קכ"א ע"ג 30) וחיוב צעל התקלה הכלי [וחייב צעל התקלה הכל] : (רא"ש ס' ז') ד"ה ורי' גרסום פסק וכו' ונוטל ונה שהתנהו [דאין זה דינא דנלכותא כי וננה הוא צכל הנדירות וקא לישראל הוא על פי השרים והנלכים ליתך ולדור צכל וקום שירנו ולא יעכז השר ונלחם כלום והצא לשנות ונננה זה גזירא דנלכותא היא כנו ונוכס שאין לו קצבה [לקנין דף ק"ד] : (רא"ש ס' ח' 9) ועוד קאמר רבא [ועוד דהא קאמר רבא] :

(הג"א ס' 2) ד"ה עונן לזה וכו' דעונן לזה ותשלומים לזה [דעונן לזה ונפשות לזה] :

(הג"א ס' 2) ד"ה אצל אם הפירות [ואם הפירות] :

(הג"א ס' 1) ד"ה וקיינא לך וכו' ואין האפטרופוס עדים [ואין האפטרופוס ועדים] :

(רא"ש דף קכ"י סוף סינין ע"ז 14) ור"י פיי דגנורא צנאקין [ור"י פיי דגנורא צנאקין] :

(ס' 15) צנאק דבר הנזק [צנאק דבר הנזק] :

(ס' 28) ר' יהודה שונר חנם [ר' יהודה שונר חנם] :

(הג"א דף ק"ל ד"ה וכן פסק 5) של ישראל פטור הכי קנייל [של ישראל פטור ושור של ישראל שנגח שור של עכו"ם פטור ושור של עכו"ם שנגח שור של ישראל צין תם צין ונעוד נשלים נזק שלם שנאמר הופיע ונשר פארן . נפארן הופיע וננון לישראל נשונע דווקא ששור שלנו נגח שור שלם ולנ"ד גזל עכו"ם אסור ניחא ולנ"ד נותר קלת קשה ודבר זה אין אלו ונודיעין לנלכות וצירושלני ונקיים חוץ ונבי דברים צת ישראל לא תיילד את הנכרית וכו' גזל ישראל אסור ושל עכו"ם נותר ונסיק התם צאותו טעה גזרו על גזל עכו"ם שיהיו אסור ונפני חילול השם פרי' ונשרי"ח הכי קנייל] :

(רא"ש דף קנ"ה ע"ב סינין יו"ד 5) נשום אונסא שרי ל"י רבנן והאמר שנואל דינא דנלכותא דינא לניי שקנה הנוכס וכן הונך אסור לגזלו [נשום אונסא שרי ל"י רבנן [וכן כשהשר נשציע יהודי שלא ילא ונארלו יחשוב כלבו היום ואף אם יפרש לו לעולם יחשוב כלבו על תנאי דבר זה . ונייהו אין נראה לדנוחו כ"כ לך דהכא דהכא ליכא חילול השם אצל התם איכא חילול השם כי השר יודע שצבר על שבוטחו כן גרס הנועינן] והאמר שנואל דינא דנלכותא דינא וישראל שקנה הנוכס וכן הונך אסור לגזלו] :

(ס' ס' י"א 2) את הנוכס ר' עקיבא אומר אין צאין על שום אדם בעקיפין [את הנוכס ר' עקיבא אומר נותר להצריח את הנוכס לפי

שאין נותנים ונוכס ונצודים שבוטח ואין לפרש שיתוך שהוא לזכר יהיה נראה כעכו"ם

לעכו"ם ולא יעלו ונמנו ונכס דתהא לא הוי שרי ר' עקיבא דנראה לכופר שהוא יודי כדי לפטור מן הנכס (והאמר שנואל וכו' ונשני צנוכס וכו') ר' אשי אמר הכא צנוכס עכו"ם עסקין (ובדחמיא ישראל ועכו"ם שצאו לפניך לדין אם אתה יכול לזכותו בדין ישראל וזהו ואמור לו כך דינכס ואם אתה יכול לזכותו בדיני עכו"ם וזהו ואמור לו כך דינכס ואם לאו צאין עליו בעקיפין דברי ר' ישמעאל (כך גרס הנוטע"י) ר' עקיבא אומר אין צאין עליו בעקיפין:] (שם) גזל עכו"ם אסור. כד"ה"ם [גזל עכו"ם אסור (אזידתו ונותרת גזילו אסור) כד"ה"ם]:

(שם 3) צומן שהן נסורין צידך. היינו צעעת ונלחמה. ולא צומן שאין נסורין צידך [צומן שהן נסורין צידך ולא צומן שאין נסורין צידך]:

(שם) שאין נסורין צידך. רב אשי הוי יתיב צארבא חזי הני שבשי דגופנא לבר נופרדיקא ותלו ז"י קטפי דענזי ואמר לשמע"י סק חזי אי דישראל הוא לא תיתי ואי דעכו"ם הוא אייתי שונע הוא עכו"ם א"ל דעכו"ם שרי א"ל הכי קאמינא ליה אי דעכו"ם אייתי דסקל דוני ואי דישראל הוא לא אייתי דלא סקל דוני נראה שכן ה"י דעתו ונתחלה דלא אייתי הכא שום תנא או אמורא דקבר גזל עכו"ם או גנבתו ונותרת גופא אומר שנואל [שאין נסורין צידך]. היינו דיוקא גזילו אצל הפקעת הלוואתו שרי והצדקת הנוכס כהפקעת הלוואתו הוי (אזידתו ונותרת כי הא דאמר ר' חונא בר גוריא וניין לאזדת עכו"ם שהיא ונותרת שנאמר וכן תעשה לכל אזדת אחין ולא אזדת עכו"ם וכתב ונלאתה דאתא לידך ונשונע ואפי"ה אזדת עכו"ם שרי תניא אומר ר' פנחס בן יאיר כל ניקוס שיש חילול השם אפי"ה אזדתו אסורה אומר שנואל טעוה ונותרת כי הא דשמואל זבין לקנא דדהבא צמר דפרזלא צארבע זוזי ואבלע ל"י חד זוזי. רב כהנא זבין נאה ועשרים חתימת דחונרא ככלל נאה ונאה ונאה עכו"ם וא"ל חזי דעלך קא סניכא ר' אשי הוי יתיב צארבא חזי הני שבשי דגופנא לבר נופרדיקא ותלו ז"י קטפי דענזי ואמר לשמע"י סק חזי אי דישראל הוא לא תיתי ואי דעכו"ם הוא אייתי שונע הוא עכו"ם א"ל דעכו"ם שרי א"ל הכי קאמינא ל"י אי דעכו"ם אייתי דסקל דוני ואי דישראל הוא לא תייתי דלא סקל דוני נראה שכן היתה דעתו ונתחלה דלא אייתי הכי שום תנא או אמורא דקבר גזל עכו"ם או גנבתו ונותרת (הכל היא ונאגהוה נע"י) גופא אומר שנואל:

(רא"ש דף קנ"ה ע"ב ס"י י"ג 6) דנפייס ונלכא לא. אומר ר' אשי האי בר ישראל [דנפייס ונלכא לא. ונכריז רבא ואיתימא ר' יוסף דסקלין

לעילא ונחתין לתתא האי בר ישראל דידע סהדותא לעכו"ם אבר ישראל חזרי ואזיל ונמסיד ל"י צנוגסקא ונשנתנין ל"י נאי טענא ונשום דנפקין וננוא אפונא דחד סהדא וניירי כשהעכו"ם חוצע הישראל והישראל כופר לו או אומר פרעתי דהשתא נפטר הישראל בצנועתו ואנהו נפקי וננוא אפונא אצל ישראל החוצע ונעוה ונן העכו"ם ואמר פרעתי או כופר הכל יכול להעיד שהרי גם בדין ישראל היו פוטר עלונו צנועת פרעתי וכיון דבדיני ישראל יכול לפטור עלונו יכול להעיד וניי דהוי אמרי דיכולין להעיד וה"ו חד אצל תרי לא ואפי"ה דתרי נני ונאי ישראל לניכפר ל"י דהוי כהפקעת הלוואתו וניי כיון דאין נפסקי לו ונשלו יכולים להעיד וכ"ז כשלא העמיד אותו העכו"ם לעד אצל אם נתחלה יחד הנכרי לישראל להיות עד איכא חילול השם אם לא יעיד וכ"ש צומן הזה שחק לישראל שאין העכו"ם נאמן להעיד על ישראל אם לא טיהי ישראל עמו ואם הישראל יכחד עדותו יעטלו זה חק ואמינו לעכו"ם להעיד על ישראל וה"ו צנוגסקא אצל צי דוואר אינהו נני אמונתא שדי להו אומר רב אשי כי הוינן צ"י ר' כהנא איצט"י לן אדם חסוד דנתינן להו כני תרי נאי תיקו וכיון דלא איפשוטי אזיל ונמסיד. אומר ר' אשי האי בר ישראל:]

(שם דף קנ"ו ע"ב 12) לרווחא דנייתתא הוא דעבד וראיינו ונאהו דכריתות [לרווחא דנייתתא הוא דעבד. וז"ל ר' נאיר ז"ל ונעשה

ה"י צראון שאמר לשמעון תקנה לי גדים מן עכו"ם וכן עשה לאחר זמן נתן ראובן לשמעון הנועות ליתנם לעכו"ם ושכחם העכו"ם ולא תעם נשאלתי לני ישארו הנועות ואמרתי ימרו לראובן והנחתי ראי ונהך דהכא אדעתא דארי אפקרא וכו' ה"י אדעתא שיתנם לעכו"ם נתנם לשמעון ולא אדעתא שיעבדם הוא לעלונו כי"ד יעשה הלא סקורה צנועתיו של זה אלא ימרו הנועות לצעלים הראשונים וליכא לנייור כיון דאמר נתנם לעכו"ם ותן כזכי דני זכה לעכו"ם וילאו הנועות ונרשות ראובן וכי שכחם שוב העכו"ם זכה שנועון צונה שצידו מן ההפקר הא אינו דאמרינן צפיק קנא דנייעא (דף י"ד) זכי ונותרת שליחות אימרבאי ואמרינן צפיק איזא נשך (דף ע"ב) דאין זכי לעכו"ם אפי"ה נדרבנן ואפי"ה אומר צהדיא זכי לעכו"ם לא זכי לעכו"ם וכ"ש דלא ונחני תן כזכי טפי וזכי גופי ולא ונאי לנייור אי רולה לעכנס שונא אחר זמן יזכרם העכו"ם כיון דהיינו שנועון לראובן ונעיקרא ונעשה ערב צעילו צלא ונשכון גם עתה לא יעבדם על הספק צעילו ערבון ולא ונאי שנועון לנייור אי חפך לקדם שם שנים ולהטיב לעכו"ם כעובדא דירושלמי דצ"ו צנועסה פ"ב דשנועון בן שטח.

דצטלו יש לו לעשות קדוש השם ולא צטל אחר. ואחר זמן ונלאתי שנשאלה שאלה כזו לרי אפרים בר יחזק ז"ל על ראובן שקנה חפץ מן העכו"ם צנוה והאמינן לו העכו"ם עד לנחתו ולנחתו ה"י דרך ראובן נחון ללאת מן העיר ונתן הנונה לשמעון לתת להעכו"ם ושכחן העכו"ם ונשנתו וז"ל אם הדבר צדור ששכחן העכו"ם לנ"ד צכריתות (דף כ"ד) הנותן ונתנה לחצירו ואמר הלא אי אפשי זה כל הקודם זה זכה ולא ונאי אומר ל"י הנותן על דעת בן שלחתיך אם יקבל ואם לא יקבלה תחזירה לי אלמא ונעשה שינחה ונחתת ידו הסיח דעתו ונהס וכן אמרינן (שם) גבי שור הנסקל אם הוזנו עדין כל הקודם זו זכה דנעשה עתה אפקרי. וא"ת ונ"ש ונאהו חונא דרי ספרא צפיק הגזל צתרא דלא אמרינן הכי אלא אדעתא דארי אפקרי אדעתא דכולי עלוה לא אפקרי השם טענא דאמרינן גבי עלה שלו ונאלי ונשניא היא דרתינו עלי כלומר הואיל דנעשה לו נכ ונה שלא נעשה לכל אדם אדעתא דהכי נעשה לו נכ כדי שיזכה ר' ספרא ולא אחר אצל הוי שכחה (ל"ל שכחה) אצל צה יש להסתפק וני יאמר שהעכו"ם שכחם ויכול ראובן לומר שונא לא שכחם והיזם או לומר יחצו ונעני והואיל ולא שכחן העכו"ם אין שנועון יכול לומר כגד זכותי לעכו"ם דאין שליחות לעכו"ם הלכך שורת הדין שיחזור לראובן אם פקח ראובן לטעון כך עכ"ל וראייתו ונאי דכריתות]:

(רא"ש דף קנ"ו ע"ב 28) כתוב ונכנר [מה הוא זה כיון שכל לנכנר אין נרחמינן עליו אף וננון של ישראל כיון שכל ליד עכו"ם אין נרחמינן עליו ונוטלין היום ונקתו ולנחך נועלין כולו ולצוסק ונייסקין את נפשו והורגין אותו שיודה אולי יש לו יומר וננון והוי ל"י רודף ויתן להגיל צנפשו]:

(רא"ש כ"י ל"ד) אפי" וניעוט ונשלו [וננון נסור רב הוגא ורב יהודא חד אומר נותר לאצדו ציד וחד אומר אסור לאצדו ציד ונאן דאמר נותר לא יחא וננונו חונור וננפו ונאן דאמר אסור יכין רשע ולדיק ילצש אפשר דנפק וניי זרעא ונעליא והלכתא דאסור לאצדו ציד ונדאציא ל"י צפי הכונס (דף כ"ב) אם עשו תקנת גזל צנוסור ונשחנע וסקיל ונייה וסלקא צתיקא שנועינן ונייה דכ"ש שאסור לאצדו ציד ואין ראי כל כך דאיכא לנייור טעשה תשובה]: אומר ר' יוחנן וכו':

(קידור פסקי הרא"ש פרק הגזל ונאכיל כ"י י"ד) כשהנוטל משניע וכו' [ונפני חילול השם אפי"ה שגודרין לחרמינן ולהרגין ולנוכסין ויאמר יאסרו כל פירות שצב לש עלי אס אינן של בית הנוטל יאמר צלבו היום. דינא דנולכותא דינא ונוכס ישראל שקנה נכס מן הנוטל אסור לגזלו והיא שיש לו קצנה:] (שם פסק עשירי סינן כ"א) ראובן שאמר לשמעון וכו' ליתנם [לנכרי ושכחם הנכרי] יחזירם לראובן:

(שם כ"י כ"ז) להניא להם פטור [ושנים שונריצין על דבר אחד וננסרו אחד לנכריים ונשנתין ל"י עד דניית ל"י וקיינא תרויהו צדינא רב כהנא ראה אחד שרצה להראות וננון חצירו והתרה זו ואמר שיראה והרגו:] (כת) הדיא גברא וכו':

פירוש המשניות להרמב"ם מסכת בבא קמא.
(פרק א' ונשנה 3) כל שחצני צנויתו וכו' והשני שיהי הניזק בן צרית [אצל אם נגח שור של ישראל לשורו של נכרי לא ישלם הישראל] שום דבר וכו':

(פרק ד' ונשנה 6) כשאירע דין [ישראל עם נכרי] ענין הדין וכו':
(שם דף ע"א 1) דה"ו שור שנגח את האדם. שיהרוג שלשה אחרים [שיהרוג שלשה נכרים]:

(שם דף ק"ג 8) דה"ו אין פורטינן וכו'. שאין לו קצנה הוא גזלן [שאין לו קצנה אלא שלקח רשות מן הנוטל שיכול להוסיף הנוכס איזה שיעור שירצה על הקצנה שקצב לו הנוטל אותו, שהוא גזלן וכו':]

מהרש"א בבא קמא

(דף ג' ע"ב 3) ד"ה ונאי ונעשה וכו' חיימני וניירדי צור והרצה כנויה [ונעשה שהוא לומר נזקי אדם הוא כמו של עשו אדום כנ"ש ואתן אדם תחתיך ואתן אדום תחתיך וכן לומר נזקי שן היא רנוז לנזקי חרב כמו של עשו שנאמר זו על חרבך חמי וגו' וע"כ הציאו תרויהו ונקראי דכתיבו גבי עשו והסתירו הדבר צנוה לומר ונעשה זה אדם וניית קרא דכתיב צעשו אלי קורא ונשעיר וגו' דהיינו צגלות אדום שהוא כח הקרב ואמר להגלל מן חרב של עשו אם תצטעון צעיו ע"י תפלה וצקסה כנ"ש הקול קול יעקב והידים וגו' וע"ש זה קראו ונעשה ולומר זה השן היא כמו של עשו שנמשל לחזיר ויעיר דאין כמו אלא צטינו שצ"י רנוז צדינאל צנוראה חיה הרציעית אכלה ונדקה ושאררה צרגלה רפסה דהיינו שחיי כוחה על כל העכו"ם לאכול ולכלות צטיני אף לגבי ישראל שהיא נקראת שארית לא תהי כמה לכלותה צטיני צכח הטוונאה שלם ונוקוס שאינה ונעלה גרה אלא שיהיה כמה על ישראל צרגלה רפסה ונוקוס

שיש לה סיוון עושה שהיא נפרסת פרכה וע"ז נאמר בקום עלינו אדם וגו' ודרשו זה אדם ונסיים צדק ה' שלא נתגנו טרף לשיניהם דהיינו שלא נתן כחה על ישראל לאכול בשיניה נקום טוונאה וע"ז נייטי הכא קרא דגזי עשו נעשו ונפוניו דהיינו נגלו סיניו שלא יהיו לו זהם כח לגזי ישראל] וחשיב בסקוף העצור וכו' :

(סס דף ל"ח ע"ג) ד"ה לקראת כלה וכו' שהיא כלה הונלך [דכל ישראל בני נולכים הם] ולזה אומר ר"ח וכו' :

(סס דף ל"ח ע"ח) [גד"ה ענד והתיר וכו' טנגה שור שלנו שור שלהם וכו' עכ"ל] והרש"ל הגיה שור שלהם שור שלנו שור שלהם וכו' עכ"ל נוסחאות שלפנינו בתוס' דלונאי דאנטיקין צפרק הגוזל לכ"ע דאם יכול לזכות ישראל בדיניהם זכה וליכא גזילה כלל א"כ לא אינטריך לן לאשכוחי להיתרא צטור של נכרי טנגה שור של ישראל דצין חס צין וועד משלם נזק שלם אלא דע"כ רעהו הכא לאו דווקא ואינטריך קרא דויתר גוים לשור שלנו טנגה שור שלהם דפטור וע"ז כתבו התוס' דנשבע דווקא צענין זה שור שלנו טנגה שור שלהם דהיי הפקעת הלוואתו ולנ"ד גזל עכו"ם אסור ניחא דשריין התם הפקעת הלוואתו דווקא אצל לנ"ד גזל עכו"ם נניי נותר קשה וק"ל:]

(סס דף ל"ח ע"ג) ד"ה הופיע וכו' [הופיע ונוון וכו' נ"ל שחלה היתר ונוון צפאקן ולא צעעיר דכשהחזיר את התורה לעכו"ם זרע ונשעיר

שנא ליתן התורה לעשו ולא קבל נשום לא תרלח וכן לשאר עכו"ם והופיע ונהר פארן שנא ליתנה לגזי ישונעאל ולא קבלו נשום לא תגנוב שלא רלו לקבלה נשום אסור ונוון חזירו וע"כ היתר ונוון וכן ראה ויתר גוים שהתיר ונוון

ס ל י ק מהרש"א בבא קמא

רב אלפסי ונושאי כליו מסכת בבא קמא

לישראל קאי אדלעילן וניניי דכתיב וקדוש ונהר פארן ונניי ישונעאל שלא רלו לקבלה נשום אל תגנוב וק"ל] ונה נצטיל שני פירות וכו' : (סס דף ק"י ע"ח קום סק לא"י וקבל עליך וכו' [שאל קום סק לא"י ונאינת פרכאי דקפדי אש"ל ושאל וקבל עליך וכו' אין לפרש שיקבל תשובה על הריגתו דהא כבר א"ל רב דשפיר עמיד שהרגו כדין נסור ואין לפרש נניי שאל כן לטובת רב כהנא שלא יענשו ר' יוחנן בהקשותו לו כונו שעלתה לו דאיכ לא הוי קאנור. יהא רעוורא דהני ז' דרי ליהוי חילוף ז' סנין] ואפשר לפרש לפי שר' כהנא [הרג את הנסור בלי רשות צ"ד] וכו' ונאי לנצל [והקשה בעל יפה ונראה לפי' רש"י דהכא דאם ה"ז זה צתר עוצדל דהכא היך חזר לנצל ולא ירא לנפשו שיפוש על הריגת הנסור וי"ל דאפשר שה"ז יודע שכבר נסכה עיני הריגת הנסור שם אז שלא נחודע לנלכות הריגת הנסור ולא יהיו לו עוד סכנה סס] ועיין בזה עוד ציפה ונראה :

(סס דף ק"ט) [יכין רשע ולדיק ילנש קרא לא כתיב הכי צאיוב רק כתיב יכין ולדיק ילנש וצרישא דקרא כתיב זה חלק אדם רשע וגו' ונחלת עריגים וגו' ואלוונותיו לא תצנינה ופירשו זו על הנסור שאף ציוון הזה נידון צצ"ד וכל הנסורין צצ"ד אין ונאצלין עליהם כדאנטיקין צפי נגור הדין ועליה קאנור קרא צנו לדיק ילנש ונה שהכין הנסור ודכתיב צהאי ענינא שרדין צנות יקצרו היינו צצניו שאוחזים ונעשה אצותיהם צדיהם כדאנטיקין בעלונא וק"ל. תקיל ויהיב וכו' : (ד"ה צקום הנסכתא פירשי' ונחא ונסייא וכו') [וכנ"ש צריש הנסכתא בהך דרשא דנצעה זה אדם שהיא רנוז גם לנזקי שנים ויידו של עשו] ונפרק נרובה עד סופו וכו' :

וטעותו מותרת כי הא דשמואל זבין לקנא דדהבא במר דפלוזא מן ההוא עכו"ם בארבע זוזי ואבלע לי' זוזי יתירא. רב כהנא זבין מאה ועשרין חביתא דחמרא בכלל מאה מהדיא עכו"ם אמר לי' הזי דעלך קא סמיכנא רב אשי:]

(כ"י סס ע"א 19) חרונים צעלי תגר ונריצה וגוזלי ונוון. בעירות הוא לא תלכו. [צעלי תגר ונריצה וגוזלי ונוון. צנוכס עכו"ם והע"פ שקבל הנוכס וכן הנוטל ואפי' הוא דבר קלוז אין לחוס אס גזלו דגזל עכו"ם ונותר היכא דליכא חילול השם שאין צנין שזה נכבד. וכן תניא לא ילנש אדם כלאים אפי' על גזי עשרה אפי' להצריח צו את הנוכס ר' שמוען צן יהודא אונור ונשום ר' עקיבא ונותר להצריח צו את הנוכס פירוש רש"י נניי צנוכס עכו"ם לפי שאין נותנים נכס וכל ונה שהאדם לוצט וכתב הרמ"ש ז"ל דאין לפרש להצריח צו את הנוכס נשום דיהא נראה כעכו"ם ויפטררו וכן הנוכס דהא לא הוי שרי ר' עקיבא דנראה ככופר שהיא יהודי כדי לפטור וכן הנוכס : צעקיפין צעלילות עד שפוטריין את הישראל : ופסק הרמ"ש ז"ל כרב אשי דצמרא הוא : אונר הנחצר ונראה לי דוודאי אס גזרו שונד כדי להעציר על דת יהודי שלא ילנש לגזי עכו"ם (ג"ל ישראל). שיהרג אע"פ דלאו דשאר בעירות היא לא תלכו:]

(סס דף נ"ה ע"א 36) כלונר העוצד כו"ם [לכוונר העוצד כו"ם] : (סס 40) ולא ינייתם עליהם : שצטי צנורות : שקיל דניי. כן היה דעתו ונתחילה שהרי גזלו ונגנבו אסורה : דינא דנלכותא [ולא ינייתם עליהם. טעותו טענה צחשנון אז שהצליען דליכא חילול השם : לקנא נזרק : דפלוזא צחוקת של נחוסת : ואיצלע לי' זוזא פ"י צערוך שנתן זוז לעכו"ם יותר צצבור שיטונת העכו"ם וילך ונהרה : חזי דעלך וכו' רב כהנא אונר כן לעכו"ם איני נוכח אוחס כדי להוליא עלנו וכן השטר : שצטי צנורות : שקיל דניי אפטר לוונר שכן היה דעתו ונתחילה שהרי גזלו ונגנבו אסורה : אז שונא לא חשיב גזל נשום שאין נקפדיין צכך ונה שהולך לוונר כן נשום דשונע דנשוי הפרישא צין עכו"ם לישראל : דינא דנלכותא:]

(סס צקוף הענוד) אצל האידינא כ"ז צטלו נשום דינא דנלכותא דינא [כ"ז יתיר הוא ונלכט הנוטל ילאו הדצרים האלה ועשה דע לך וד"ל] : (שלטי הגבורים דף נ"ו ע"א 34) ונווכה צזה [ונווכס צזה] : (סס ע"ג 6) אס הישראל יצקר [אס הישראל יכחד] : (נרדכי דף כ"ג ע"ג 2) דקרקע אינה נגזלת ודניי. [דקרקע אינה נגזלת ואין כחן] דינא דנלכותא אלא גזילה דנלכותא היא כיון שהוא רולס לשנות הנוכס ודניי:]

(אלפסי דף כ"י ע"ב 10) כי נגה דעכו"ם ליחייב וכי נגה דעכו"ם ליחייב. אמר ר' אבהו אמר קרא עמד וימודד ארץ ראה ויתר גוים מה ראה. ראה שבע מצוות שקבלו עליהם בני נח ולא קיימם עמד והתיר ממונן לישראל:]

(כ"י סס 4) [ענד והתיר כו' ודווקא לענין נזקין דצברא הוא אצל שאר גזל אסור:]

(סס דף ל"ח ע"א 15) חכונת עכו"ם [חכונת יוונית] :

(אלפסי דף מ"ג ע"א 40) רב אשי אמר וכדתניא ישראל ועכו"ם שבאו לפניך לדין אם אתה יכול לזכהו בדין ישראל זכהו ואמור לו כך דיננו בדיני עכו"ם זכהו ואמור לו כך דינכם. אמר ר' ביבי בר גוזלא אמר ר' שמעון חסידא גזלו של עכו"ם אסור. גזלו אסור וכד"ה אמר רב דאמר ר"ה א"ר מניין לגזל עכו"ם שהוא אסור שנאמר ואכלת את כל העמים בזמן שמסורין בידך ולא בזמן שאין מסורין בידך. רב אשי. [רב אשי אמר הכא במוכס עכו"ם עסקינן וכדתניא ישראל ועכו"ם שבאו לפניך לדין אם אתה יכול לזכהו בדין ישראל זכהו ואמור לו כך דיננו בדיני עכו"ם זכהו ואמור לו כך דינכם. ואם לאו באין עליו בעקיפין דברי ר' ישמעאל ר עקיבא אומר אין באין עליו בעקיפין מפני קידוש השם וק"ל] כרב אשי דבתרא הוא. אמר ר' ביבי בר גוזלא אמר ר' שמעון חסידא גזילו של עכו"ם אסור אבדתו מותרת. גזילו אסור כד"ה אמר רב דאמר ר"ה אמר רב מניין לגזל עכו"ם שהוא אסור שנאמר ואכלת את כל העמים אשר ה' אלהיך נותן לך בזמן שמסורין בידך ולא בזמן שאין מסורין בידך אבדתו מותרת כי הא דאמר רב המא בר גוריא אמר רב מניין לאבדת עכו"ם שהיא מותרת שנאמר וכן תעשה לחמורו וכן תעשה לשלמתו וכן תעשה לכל אבדת אחיך. אבדת אחיך ולא אבדת עכו"ם תניא ר' פנחס בן יאיר אומר כל מקום שיש חילול השם אף אבדתו אסורה. אמר שמואל

והפסיד לא. וכ"כ הווי"ווי"ו וז"ל עשה הנוסר אשר זמם לעשות יראה לי שאסור להורגו אלא ח"כ הוחזק לנוסר הרי זה יורג שגוף ינוסר אחרים ונועשים בכל יום צערי הנוערב להרוג את הנוסרות שהוחזקו לנוסר ונוון ישראל. ולנוסר הנוסרים צדי עכו"ם להרגם ולהכותם צד רשע עכ"ל. וז"ל דענא הוי גשום דחו לאו רודף הוא. ואפי' צעעת רדיפתו לנוסר נ"ל אם היי יכול להליל צאחד ונאצרו צחתיכות לשונו או צסינוי עינו אסור להורגו וההורגו חייב ויתה עליו. הילכך צנידון זה שחזר ר' יואל ונסר את ר' אפרים צה לא הליל עלונו צשום דצר הילכך חייב צכל ענין לשלם לו הפסדו. ושכתבת שיש פוטריין את ר' יואל ונשום דאין אדם נתפס על לערו כיון דצעעת חינוס היה שאותו קס עליו והעמידו צערכאות של עכו"ם נהפוך גם היא לתנין לעשות לכשגדו כאשר זמם לו ולא כאשר עשה ותולים הדצר בתקנת הקלות. איני קוצר שתקנו הקלות דצר זה שאם השני חזר צו ונסר הראשון ונתכוון להפסיד את ונונו וצה לא הליל עלונו רק שנתכוון לנקום עלונו צכך וודאי כל כה"ג לא פטרו אותו הקלות אלא ון הקנס שלא לגדו או להלקותו על הנוסריה שנוסר את חצירו כי יחס לצו. אבל ונלשלם ההפסד שהפסיד את חצירו דצר פשוט היא שלא אורו כי לא צאו להפקיע ונוון ולהקל על דברי התלמוד וכיון דתנא שני אנשים שחצלו זה צזה ונשלמין צמותר נזק שלם אין לפטרו ון הונוון אף ונה שהפסיד צנוסירתו את חצירו קודם שנטעו הוא ונפטר ון העכו"ם כ"ש ר' יואל שנוסר את חצירו אחר שכבר יאא ודיניהם זכאי. ואין לתנוה ונהי דתנא שני אנשים שחצלו זה צזה ונשלמין צמותר נזק שלם הא קי"ל הצא להרגך השכס להרגו הא לא קשיא דהיא וניירי לאחר שהכה חצירו וחצל צו ואין דעתו להכותו עוד וחזר השני גם הוא והכה וחצל צו. אבל כ"ז שנתהו וותר להליל את עלונו ואם הי אפשר להליל א"ע אלא אם כן יחצול צו פטור וותר. טוב ונלאתי שהוכיח וורי ר' שנהא שהאלפסי פליג על הווי"ווי"ו דאי ק"ל כדברי הווי"ווי"ו ח"כ ונה הביא ראי' דונוון ווסר אסור לאצרו צידים ונאצריי דסוף פרק הכוכס אם עשו תקנת נגזל צנוסר או לא דילנא הוה דהכוכס איירי כשעשה הנוסר אשר זמם דאז אסור להורגו והיא שעתא אסור לאצרו ונונו לכולי עלמא דהא ונה דאמריין וותר לאצרו צידים ונקי' דגופו יליף ל"י אלא ש"נו ונדצרו שאינו תופס דצרי הווי"ווי"ו עיקר שלום ונאיר צצרי צרוך. אומר אבי:]

- (הגהות ונדרכי דף כ"ז ע"ב 1) ד"ה השיצ רש"י. והזכיר לו עוונותיו הראשונים [והזכיר לו שנטעב צני השוול]:
- (שם 9) שלא יעד צו [שלא ידע צו]:
- (שם דף כ' ע"ב 1) ד"ה והא אור. על עצדו ושנשיו ופני הוודינה [על עצדו ושנשיו ונצני הוודינה]:
- (שם 5) זכה צה. צר חנוה. [זכה צה. אבל ונלך שלקח חזר או שדה של צני הוודינה דרך חנוס שחקק הרי זה גזל וכל הקונה אותה וננו ונזיאים אותה וידו כללו של דצר כל דין [שחקק] הנונך לכל אדם ולא לאדם אחד [אינו גזל ואם לקח ונאיש זה צלצד שלא כדת הידוע לכל הרי זה גזל גנור]:
- (שם 15) ע"י שלים [נתחיי ישבע ליקח] [ע"י שלים שמואל צצין לקנא דהצא צנור דפרזילה פי' רש"י ז"ל שאמר לו העכו"ם נחושת הוא וטעה ונעלמו אבל שמואל לא הטעה העכו"ם דאמר שמואל צפי ג"ה אסור לגנוב דעת הצריות ואפי' דעת עכו"ם ואקפיד שמואל על שנועי דיהיז לעכו"ם תרכנולת נצלה צנור דשחוטת: ואיצלע ל"י וזוי פי' נתן לעכו"ם וזוי יתר צהצלעה כדי שיאמר דעתו הטעתי את הקונה וינשר לילך ולא ידקדק ונה מוכר] נתחיי ישבע וכו':

סליק חידושי רב אלפסי. וסלימא לה מסכת בבא קמא.

מ ס כ ת ב ב א מ צ י ע א

- (רש"י דף כ"ז ע"א ד"ה דתתא ליד"י משנע ואפי"ה אחיך ולא [נכרי ולנדך שאצדת נכרי מותרת] ולא תינא וכו':
- (שם דף ל"ג ע"ב 3) ד"ה והס יצונו וכו' על סם [ישראל] הס יצונו [ישראל] ישנחו:
- (תום' סם) ד"ה אחיכס וכו' צנאמתכס [ישראל] ישנחו וכו':
- (שם דף ו"ח ע"ב 3) ד"ה נתנה לסיטון וכו' דאיכא כנוי ונאן דדריש תתס הכי [ויצטרך] דגזל הנכרי אסור וכו' דגזל הנכרי אסור דאי [סצר גזל עכו"ם מותר הוה לריך קרא וכו' ועוד דצהגזל צתרא משנע קלת דרב אשי סצר [גזל עכו"ם מותר] דקאמר ר' אשי הוה קאזיל וכו' משנע דסצר גזל עכו"ם מותר וצצזיל ששנע העכו"ם] הוה ונחך דצרו וכו':
- (שם צ"ד) צזונה כותמת [ל"ל צזונה נכרית [וכן איתא סם עוד צ' פעמים צאותו דיצור]:

(שם דף כ"ז ע"ב ס"י ק"ן 2) ונחזיק לעעניי סכך הדין סכל הארץ לנלך [ונחזיק לטעניי. כתצ רצז"ה [יש ונפרטים שאפי' צשאר עניי ונוון ולא הכריעו ורי אליעזר דנלכותא דינא ויש ונפרטים שאפי' צשאר עניי ונוון ולא הכריעו ורי אליעזר ונויך כתצ פ"ד דנדריס דלא אמריין דינא דנלכותא דינא אלא כשהנונך ונשוה ודוחיו צכל צני ונלכותו אבל אם ונשנה צא' לנדה אחרת לא הוי דיניי דין כדאמר צניטיין לא היי סיקריקין ציהודא צהרוגי ונלחנה ונפרט דין סיקריקין דלגב אונסא גנור ונאקניי ורי לאו ונשום דלניס לא קני אע"ב דענלות הנונך היתה ונולכי ישראל לא אמריין דיניי דין כדאמריין צסנהדרין פרק כ"ג לא נאורה פרשת הנונך אלא לירחס ולצהלס אבל הנונך אסור צכל ונה שנאמר צפרטה ואפי' לג"ד ונלך וותר צו הי"ע דווקא צאנור צפרטה. ולא אמריין דינא דנלכותא דינא אלא צקרקעות ונעשפטים שהן תלוים צקרקעית כגון ונכס כגון שאמר לא יעצור איש צארלו אם לא יתן ונכס כדאיתא צפי חזקת הצתים דאריסא דפרסאי עד וי' שנין ואמר כנוי דנלכא אור ונאן דיהיז טסקא ליכול ארעא וגם [כרגא] דקרקוף גצרא שאומר לא יהי איש צארלו אם לא יתן כך וכך והייני טענא דדיניי דינא ונשים שהארץ שלו הוא ואין רשאין שיעצור אדם צארלו אם לא צנוותיו אבל אם קוצב ונלכות על דצר שאינו שלו כי ההוא דסיקריקין צניטיין או אדם שאינו חפץ לישר צארלו לאו כל כווייני' לונגזלי ונולכי ישראל אין דינהם דין שאז נחלק לכל אחד ואחד וישראל ואינה של ונלך אבל צאוונות העולם כך דינס סכל הארץ לנלך]:

(שם דף כ"ז ע"א ס"י ק"ח 1) גזל עובד כו"ם אסור. ואסור להטעהו כעובדא דשמואל דהאמר שמואל צפרק ג"ה אסור לגנוב דעת הצריות ואפי' דעתו של עכו"ם ולא יהא דעתו חנוור ונונונו וצפי ואלו הן הנשרפין שנונע דנחייב לאהדורי ל"י אצדתו [גזל עכו"ם אסור. וטעונו וותר כעובדא דשמואל פירוט רצז"ה דווקא כשהעכו"ם טועה צעלמו אבל לא שנוטעהו. כדאמר שמואל פרק ג"ה אסור לגנוב דעת הצריות אפי' דעתו של עכו"ם ולא יהא דעתו חנוור ונונונו וצפרק אלו הן הנשרפין שנונע דננוקס שיש חילול השם ונחייב לאהדורי ל"י אצדתו]:

(שם דף כ"ח ע"א 11) ושותף אינו חולק שלא לדעת חצירו ועוד י"ל [ושותף אינו חולק שלא לדעת חצירו גם השר או הנונך צצא לשנות את הדין אין שוועין לו דלא אמריין צכהאי גורנא דינא דנלכותא דינא אלא גזילה דנלכותא היא כגון ונכס שאין לו קצנה ועוד י"ל]:

(שם ע"ב ס"י ק"ץ 17) גזל ולחפור כנוכס שאין לו קצנה [לצו ולחפורם ולא שייך צהו דינא דנלכותא אלא גזילה נינהו כנוכס שאין לו קצנה]:

(שם ס"י ק"ח 6) צערכאות תחלה [צערכאות של עכו"ם תחלה]:

(שם סם 15) צמותר נזק שלם ולא היי לרי יואל להפסיד ונונוו של ר' אפרים ואפי' ונסרו ר' אפרים תחלה כנוו שכתצ צאלפסי וראייתו ונהא דאיצעי לן סוף פרק הכוכס אם עשו תקנת נגזל צנוסר ונסיק צתיקו וא"כ לא היי לרי יואל להפסיד ונונוו של ר' אפרים ונראה לי דטענא הוי ונשום [צמותר נזק שלם. יאע"ב דאמריין הנוסרות וורדיין ולא ונעלין אפי"ה לא היי לו לרי יואל להפסיד ונונוו של ר' אפרים ואפי' ונסרו ר' אפרים תחלה דהא קי"ל דנונוון ווסר אסור לאצרו צידים כנוו שכתצ צאלפסי וראייתו ונהא דאצעי לן סוף פרק הכוכס אם עשו תקנת נגזל צנוסר ונסיק צתיקו. ואי ס"ד וותר לאצרו צידים השתא לאפסודי ונונוו צידים טרי כ"ש דכשגדו יעול צצצועה וא"כ לא היי לו לרי יואל להפסיד ונוון לרי אפרים. ועוד הא דאמריין הנוסריין וורדיין הני ויילי קודם שנוסר דאמר דנחוינא אבל היכי שנוסר כצר

- (רש"י דף צ' ע"א ד"ה ונלאתה דתתי ליד"י משנע ואפי"ה אחיך ולא [נכרי] ולא תינא כי נייעט רחננא [נכרי] היכי דלא תתי ליד"י וכו':
- (גמ' דף כ"ג ע"א 15) והא איכא [נכרים נכרים] חיישי לכשפים וכו':
- (תום' סם) ד"ה והא איכא [נכרים] דלא איכפת להו [הנכרים] קודם שיצא סם וכו' והלא [נכרים] שקלי ליה וכו':
- (גמ' דף כ"ד ע"א 23) כי קאמר רשב"א ברוב [נכרים] אבל ברוב וכו':
- (שם דף כ"ז ע"א 19) כנון שעשאו פונדק לשלשה [נכרים] רב נחמן וכו':

ראש בבא מציעא

(פרק שני סי' ו) כי קאמר רש"א צרוז [נכרים] אצל צרוז וכו' :
 (סס סי' ל' צהג"ה) [אצידת עכו"ס נותרת אע"ג דאחיא לידה] וצנוקוס טיש
 חילול השם וכו'. [והוויניס והעוקרים והעשונדים]
 להכעיס וכו' וכל כיוצא בהן [נורדיין ולא ועליין] וכ"ש שאין נחזירין אצדחו
 וכו' לתאצון נחזירין אצדחו [וכ"ש שאין נורדיין אותן] אפיקורס [נורדיין אותן
 וכ"ש] שאין נחזירין וכו' :
 (פרק רביעי סי' ח') אומר אנוימר נשיכא [צנכרי] קינה וכו' :
 [פרק חנייסי סי' כ"ג] ה"י אומר ר"ת ונה טהגור [האינדא] היתר צריצית דנכרי
 וכו' שהכל כדי חייו לפי [שאין קצבה לעול נשא ונלך ושריס הנוטל
 עלינו ועוד [שאין] שרייסי צין האונות וכו' :
 (פרק ששי סי' ט"ז צהג"ה) ד"ה השכיר לו חנוורו וכו' שהנכרי איני חס על
 ונוטו [של ישראל] ומייב לשלם וכו' :
 (פרק תשיעי סי' נ"ז) קצרי [נכרים] אין נטנאין צאחל :
 (פ"י הנוטיות להרננז"ס פרק שני נשנה ז') עד נתי חייב להכריז וכו'
 וכל זה כשה"י [הנוטיות לישראל] אצל היום יכריז וכו' ואם [הנוטיות]
 חוונס : ונתיירא שונא יקחו ונה שונא ויעלילו [לנולך] איני חייב להודיע וכו' :

מהרש"א בבא מציעא

(כ"ו) ד"ה דשמך וא"ת וליקני ל"י חלירו וכו' דתליין צרוז [נכרים] כגון
 שפירשו החוס' [וכן בכל נוקוס אשר נכתב ונלרס ל"ל סס נכרים] :
 (ע"א ע"א) ד"ה כונה כנייות וכו' אין זה קותר לונה שפסק הרננז"ס [שנלוה
 ליעול ריציית נכרי] ודוק :
 (פ"ה ע"ג) ד"ה ריש ירחא הוה וכו' על נחחדש [נוטיות] ישראל וכו' :
 (קכ"ד ע"ג) ד"ה גשיחא וכו' ודין דקצרי [נכרים] אין נטנאין וכו' :

מ ל י ק מ ס כ ת ב ב א מ צ י ע א

מסכת בבא בתרא

(גמ' דף י"א ע"א 9) כל המקיים נפש אחת [מישראל] כאילו
 קיים וכו' :
 (תוס' דף ד' ע"א 20) ד"ה הוה גופא . כנישתא דיהודאי [כנישתא דרומאי] :
 (רשב"ם דף כ"ג ע"א 39) ד"ה דנלכא לדורס . אע"פ שהוה אדוני [אע"פ
 שהוה נכרי] :
 (רשב"ם דף כ"ה ע"א) דנורי זה נייני תלמידי [ישיב] נוריס הוראה וכו' :
 (גמ' דף כ"ח ע"ב 20) אכלה תלתא פירי בתלתא יומי כגון
 אספסתא [אכלה תלתא פירי בתלתין יומי כגון אספסתא :
 (רשב"ם דף ל"א ע"א 38) ד"ה ונורו כני . חור צב"ד [חור צב"ד] :
 (סס דף ל"ו ע"ג 46) ד"ה אכל . צתנריס ג' ג' ג' ג' [צתנריס ג' ג' ג' ג'] :
 (סס 64) ד"ה ונועט . ונועט עשרה [נועט עשרה] :
 (גמ' דף ל"ח ע"ב 17) ורבי חברך . [ורב חברך] :
 (רשב"ם דף נ"ה ע"ג 40) ד"ה אכל . דשלא כדין נלכס העכו"ס [דשלא
 כדין נלכסו העכו"ס] :
 (סס) ד"ה אפי' ליכא כל הני וכו' דקחם [גוי] אכס הוה וכו' :
 (תוס' דף נ"ח ע"ג 8) ד"ה קדיש צביאה . ה"ינ צעל [ה"ינ גבי צעל] :
 (רשב"ם דף נ"ט ע"א 16) ד"ה אין לאוניס . לאוניס דקנענק [לאוניס
 דקנענק] :
 (סס דף כ"ד ע"ג) ד"ה אסתלק ל"י העכו"ס וכו' . וכל סכן נעכו"ס [דקחם
 עכו"ס אכסיס סס] ואין צדעתו וכו' :
 (גמ' דף ס' ע"ב 50) מלכות שגזרת עלינו גזירות [מלכות
 הרשעה על ישראל . וגזורים עלינו גזירות] :
 (גמ' דף צ"א ע"א 32) למאי נ"מ לתשובת [המינין ואמר וכו' :
 (רשב"ם סס) ד"ה לתשובת [המינין] ששולין לנו וכו' :
 (גמ' דף ק"י ע"א 15) תעשה [כומר לעבודה זרה] אמר וכו' :
 שם

(סס צ"ד 36) לענייתך אתה נחזיר אונאה דאיכא [לענייתך אתה נחזיר
 אונאה . ואי אתה נחזיר אונאה לעכו"ס דאיכא] :
 (סס דף כ"ח ע"ג) ד"ה חוץ נגי' שיורדים וכו' אצל הצא על [הנכרית] צבציל
 עזירה זו לצדה וכו' :
 (סס דף ס"א ע"א) ד"ה לעצור עליו צבציל לאוויין וכו' וא"ת לקנן צהנוקצל
 אנויין דגזל [העכו"ס] וותר וכו' :
 (רש"י דף ע"י ע"ג) ד"ה שבור ונלכא וכו' וחונן צהס דליס עכו"ס [סהס דליס
 ון הנלוות] : אפי' ריציית וכו' :
 (תוס' סס) ד"ה תשיך לא סגי לאו הכי וכו' להלוות להס צריצית [וכדי
 לחסרם] ואם תאמר ונאלי פריך וכו' וי"ל דהכי פריך ונאלי
 קרא כיון דאמר רהנוגא דנוגה לחסרם] לא היו להס לחנוניס לאסור וכו' ונה
 טהגור [עתה] להלוות לנכרים וכו' יש להתיר לפי [טיש עלינו וסס ונלך ושריס]
 והכל הוי כדי חייו ועוד [שאין שרייין צין האונות] ואי אפשר [לנו] להשתכר
 צהס דצר חס לא נישא וניתן עונהס הלכך אין לאסור ריציית [שונא ילמוד
 ונועטין] יותר ונשאר נשא ונתן וכו' :
 (גמ' דף פ"ד ע"ב 16) כמה פריה ורביה במלה [רשעה] זו וכו'
 (רש"י סס) ד"ה יהיו כולם זכרים . יתעצרו כולן הלילה זכרים : [רשעה] זו
 [נוטיות הרשעה] שננתהו תופס וכו' :
 (סס קי"א ע"ג) ד"ה פרט לאחריס . [נכו"ס] : זה גר וכו' :
 (גמ' שם 43) רעד ולא [נכרי נכרי] מאחך נפקא חד למשרי
 עושקו וחד למשרי גזלו [וקסבר גזל גוי מותר] וצריכי וכו' :
 (שם 25) בבית הקברות של [נכרים] אמר לי מה שיסדרו וכו' :
 (גמ' דף ק"ד ע"ב 4) קבריהן של [נכרים] אין מטמאין שנאמר
 ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם אתם קרוין אדם ואין
 [האומות עולם] קרוין אדם וכו' :
 (תוס' סס) ד"ה ונה שיסדרו וכו' שהרי הסיב לו קצרי [נכרים] אין נטנאין וכו' :

(גמ' דף ט"ו ע"א 50) ואם לאו [באין אומות העולם] ונוטלין
 וכו' :
 (רש"י סס) ד"ה וענייסי נורודיס [זו הרשות] שנועקת וכו' :
 (גמ' דף י" ע"א 7) שאל טורנוסורופס [חרשע] את ר' עקיבא
 וכו' :
 (שם ע"ב 81) כל צדקה וחסד [שאומות העולם עושין חטא היא
 להם שאינם] עושין אלא כדי וכו' :
 (שם 84) כאן בישראל [כאן באומות העולם נענה ר"י וכו' :
 (שם 86) כל צדקה וחסד [שאומות העולם עושין חטא היא
 להם שאינם] עושין אלא כדי שתמשך וכו' :
 (שם 40) כל צדקה וחסד [שאומות העולם עושין חטא הוא
 להם שאינם] עושין אלא להתיהר בו וכו' :
 (שם 43) כל צדקה וחסד [שאומות העולם עושין חטא הוא
 להם שאינם] עושין אלא להרף אותנו בו וכו' :
 (שם 46) לפי שהוא נותן צדקה וחסד לישראל [ולאומות
 העולם] חטאת וכו' :
 (שם 49) שמע רב אמי ואיקפד [אמר לי] ביבוש קציריה
 תשברנה נשים באות מאירות אותה [ורבא וכו' :
 (רש"י סס) ד"ה כאן צישראל [כאן באומות העולם] ישראל דעתן לטניס וכו'
 אינו נהדרה אחרי נדת הדין [אצל גוי אינו נותן אלא על ננט כן
 ואם לאו ננתקע] וכו' :
 (סס) ד"ה וינא ויעט וכו' חס ישראל לצבל : [ציצוס קלירה טצנרה כשתכלה
 זכות טניס וינא לקלוחית ונעטה הלדקה טלהס אז יטנרו : דלא סינינוה
 קניי וכו' :

(שם 19) ולא היא אלא [עבודה זרה] עבודה שהיא זרה לו וכו':
 (רש"י סם) ד"ה ששז לאל וכו' וקצתו החם [כוונתו לע"ז] וכו':
 (תוס' דף קכ"ט ע"ג) חוץ מע"ז וקדושין וכו' דאם יזכרו [לכוונתם] של
 ע"ז וכו':

רא"ש בבא בתרא

(פרק א' ס"י כ"ג) ונחשטין לפי עמון [וכן נראה כל מה שנחשטין אומות העולם
 גזירות ופורעניות על ישראל אפילו ונענין אותם ציבורין וצונניעת אכלל
 ונעשה גזין הכל לפי עמון דעיקר כוונתן על העמון] ואיכא דאמרי וכו':
 (שם ס"י כ"ט) כגון עיני פורעניות [אבל ארנוניות לא רעיון איתנין] ויראה לי
 וכו' השומרים אותנו [צין העניים כי מה תועלת יש לאומות
 צנו לשומרו ולהשיב אותנו ציניהם אלא צביל הנאה שנאותין מאלת ישראל
 לגבות מהם ונסים וארנוניות] דנא רנני וכו':
 (שם ס"י ל"ו) שדרתה לקנני דנא וקצלינהו [נשום שלום ונלכות עצד] ורז
 אמי אומר [אי נשום שלום ונלכות] איצעי ל"י לנתיצניהו לעניי
 עכו"ם וכו':

(פרק ז' ס"י י"ג צה"ג) ונרחיקין מלודת וכו' דככסי [הנכרי הרי הן כהפקר]
 ואפי' נתן וכו':

(שם צה"ה) ד"ה נעשה בראובן. וכ"כ רא צ"ה ואפילו לפי דברי [וכ"כ ראצ"ה].
 וסיים אך יש כה ציד חכמים להפקיע וננווה ואפי' לפי דברי הגאונים]:
 (קילור פסקי הרא"ש פרק א' ס"י כ"ג) וכל מה שנחשטין [אומות העולם] על
 ישראל [ופורעניות אפילו ונענין ציבורין] אין גזין אלא לפי עמון וכו':

מהרש"א בבא בתרא

(דף ז' ע"ג) ד"ה אני חומה וכו' חונה נאלך ה' קציב וגו' ע"ש [אני חומה זו
 כנסת ישראל וכו' שאף גזירות שנחשטין העכו"ם על כלל כנסת
 ישראל אני חומה ועיקר כוונתן אינו רק על העמון וגזין הכל לפי העמון כנ"ש
 הרא"ש וכן אומר וסדי כנגדלות אלו צתי כנסיות וצתי מדרשות וכו' שאם ח"ו
 צאו העכו"ם לעוקרין אין דעתן רק על וננוונו וק"ל] ת"ח שנכתמים וכו':
 (דף ח' ע"ג) ד"ה כולוה איתנהו צ"י פרש"י שציד [עכו"ם וכו' ר"ל דיוכל
 להרעיבו או להרוג בצרצ] אבל שינוות כך ודאי דאין ציד [העכו"ם]
 אבל היא צכל וכו':

(דף ט' ע"א) ד"ה נעשה הדקה וגו' דלגזי הנותן וכו' דהיינו השקט [ומנלכותא]
 וגם צנחון טוב וכו':

(דף י' ע"א) ד"ה שומייצתן לגינהם וכו' אבל אומר כשישראל [צנחאסר הגלות
 ננוטלו לעצד המנוש צצית האסורין] ורוא עליו וכו' דהיינו חיל
 [הנולך] עכו"ם וכו':

(שם) ד"ה כך חסרנו של אדם וכו' ואם לחוצה לעניים מרודים חיל [אדום]
 ואפשר ע"ז וכו':

(דף י" ע"ג) ד"ה אבו לריבין למעודי וכו' ומתלוץ אותנו וק"ל [ואסד לישראל
 וכו' יראה לדקה וחסד הם צי מדות קרוצים לענין אחד אלא שזה
 צננון זה צגופו ולתנאי דלעיל ל"ל דנקט קרא לדקה לגזי ישראל לצבותא
 דאפי' הדקה שהוא פחותה מג"ח כדאמרינן צבוכה דנורום אותם ונקט קרא
 חסד צננקוס לדקה צע"א דאפי' חסד שהוא גדולה צצנודות חטאת הוא להם
 ולדברי ריב"ז נני לדקה וחסד קאי כולה צע"א ולזה אומר ריב"ז נראה דברי ר' י
 נחויאל צן הקנה שהוא נותן לדקה וחסד לישראל שהוא אחד ונן הסינונים שיש
 צאומה הישראלית כדאמרינן צפרק הערל אבל אין צזה צצ"ע מדת חסד כלל
 ולכן לא קאי חסד אלאומים כמו שדרשו כל הני תנאי לעיל אלא כרי נחויאל
 דקאי חסד על ישראל: ומכפרין על ע"א לפי דרש זה קאי גם לדקה תרומה גוי
 על א"ע דנחשב לא"ע הדקה וחסד צעושינן צננקוס חטאת לישראל ולהכי לא מיייתי
 צדרש דהכי גוי אלו ישראל דחשיב וניי כעמך וגו' כמו שהציאו התנאים דלעיל
 וק"ל: לעיני עכו"ם וכו' ק"ק דרי אצוהי נניי אומאי לא קצלינהו נשום שלום
 והוי ליה למיפלגיניהו לעניי עכו"ם ויש לוונר דלא היו צננקומו עניי עכו"ם
 וק"ל]: צקופה של דקה וכו':

(דף ט"ו ע"ג) ד"ה חסדי ה"י צאומות העולם ואיוב שנו וכו' ולא היום ליטול
 שכתן [ונשאי"כ צע"א דכתיב ומשלם לשונאיו אל פניו] ואמר כי איוב וכו':

(דף ט"ז ע"א) ד"ה ובצפרה השיבוהו וכו' שתי צצבו על ישראל רע [והקצ"ה]
 ונלך נחשצות העכו"ם לנעשה] ולזה אומר וכו':

(דף כ"א ע"א) ד"ה כל זכר צאדום יש לדקדק וכו' כדאמרינן צפי כסן גדול
 [אבל על כל העכו"ם לא נטוו צעה"ז עד ציאת הנשיח צמהרה צייניו
 שנאמר ולא יהי שריד לצית עשו ונאמר ועלו מושיעים] וא"כ זאת הנלחמה וכו':
 (דף כ"ח ע"א) ד"ה דציחסו אמרת וכו' וגרצוהו [צגזירות] וה"י וכו':

(דף ע"ג ע"א) ד"ה אישתעי לי כמותי ינא וכו' וננוטלו [הע"א] לים שנאמר
 וכו' נהיינו האי גלא [הרשע צצכל דור טנא] להטביע הספינה וכו' וכייח
 לנו [צזה הגלות] וק"ל:

(שם) ד"ה ועוד אומר רצ"ח וכו'. ואמר רונא דגלא ג' נאות פרסא [רנז]
 לנלכות אדום שיש לו ג"כ נזל צצניים ושר של עשו ונעשכה ונלכותם
 הרצה וכל הגליות ואמר חדא ציננא הוה אזילנא וכו'. ע"פ גי"ש פ"ק דע"א
 ל"צ קרצי עצדו רונאי צהדי יונאי ולא יכילו להו עד דשתפינהו לישראל צהדיהו
 והכי אחני צהדיהו אי ניגן ונלכי וכו' ניניהו אפרכי כפו להו. כ"ו טנין קניו
 צהננותיהו ונאך ואילך אישתעצדו צהו ונעיקרי דרוש נסעו ונלכי ולאכי לנגדך
 לצקוף דרוש יעצר נא אדוני לפני עצדו. ציאורו כי ונלכות אדום אין לה ונעשלה
 וכי אס לפי זכות וחוצת ישראל ננו שנאמר והיה כאשר תריד וגו' ולאום ונלאום
 יאומך וגו' ולזה אחני צהדיהו אי ניגן ונלכי וכו' ששתיהן שוין צנעלה אי
 אפשר ולכן הולכרו להשתתף צהדיהו ישראל לנלך היוונים וע"פ גי"ש כי נעשה
 צותא סינון לצנים שאמר עשו ואלכה לנגדיך צא להשתתף עם יעקב לנלך
 היוונים אך יעקב ראה כי אי אפשר כן ואסור להשתתף עם הנכרי אלא א"כ
 ישעצד צחצירו ישעצדו גמור כדכתיב ורז יעצדו לעיר שאין לו הכרע
 וע"כ אומר לעשו יעצר נא אדוני לפני עצדו לפני צנזן שיה"י עשו
 קודם האדון ויעקב העצד ואח"כ יה"י יעקב האדון ועשו העצד כדאמרינן צצ"ר
 ויתופס אחרנו א"ל ואח"כ יאל אחיו והוא שאמר דנעיקרא אזילנא צארחתא
 צצוה כנ"ש ואלכה לנגדך ודלינן גלא של רוני לומר לנו אי נינייכו דהיינו
 כדברי עשו עד דחזינן וכו' הוא כפי שראה יעקב הגלות ואמר לו יעצר נא
 אדוני לפני עצדו ולא ראה להשתתף עם הנכרי כי מרצעת"י דכוכבא צוטא כי
 נזלו קטן צצקטינים כדכתיב הנה קטן נחתיך צגויס אבל לפי חוצת ישראל ראה
 ונלכותו נעשכת והוה כי ננזר וכו' דיננה הדרות והגלות הנפוזרין צצכל דור
 ודור לאין נספר לפיזור ניי גריי דחרדלא שהוא דצר נר לאכול כמו שהלדיקים
 צורעין לדקה כן הרשעים צורעים דצר נר צעולם כנ"ש צורע עולה יקלר וגו'
 ואי הוה דלינן טפי לשחף עננה הוה נקלינן מהצלא ח"ו היינו כלים צגלות
 כנ"ש צבורצן צית שני שלא ה"י רויים להיות נכנע ולהיות עצדים ע"ז נחרצ
 הצית אבל צהיותנו אח"כ נכנע לעשו לעצד כדברי יעקב אצינו וכנ"ש צריצ"ז
 והרצה ומכנני ישראל שנחרצו להיות נכנעים לטיטוס צזה ה"י הללה נעט
 צגלותינו זה הנור. ואמר רנא ל"י קלא גלא לחצרתא וכו' כנ"ש חקום אל חסום
 קורא וכו' צכל דור ודור עומדים עלינו וכו' והוא כנ"ש צנדרש ילמדנו דלעיל
 שאין גל שני למד מן הראשון כך הרשעים אין למדין מן שלפניהם וצאים כל
 אחד לכלות ולטטוף את העולם וישראל. ואמר פוק חזי צצרתא וכו' כדאמרינן
 האל הגדול הצבור והנורא הרי צצורתו שנליל שה אחת צין עי זאצים ולזה אומר
 נלא חוט חלא וכו' הם הלדיקים שנמשלו לחול והם נלילין את הדור כדאמרינן
 צפ"ק אספרס מחול וגו' אלא הכי קאמר אספרס נעשיהם של לדיקים מרובין
 עכאיו שנגינים וק"ל:] חזי ל"י הורנין וכו':

(שם) חזי ל"י הורנין וכו' שלא יטלו צקן יגר הרע ואמר [כיון שלא יכול הלך
 להתגרות צע"א וז"ש דהוי נסרגין תרתי חיותא פרש"י צי פדרות הוא רנז
 על צי מלכיות עכו"ם שהיי מושלים ונחגרות זו צזו ע"י השטן וע"ש שהפרד
 הוא פסול דיננה העכו"ם לפרדה כנ"ש צאגרות דסנא דצי אחונא וכנ"ש צדניאל
 לעת קן יתגרה ונלך הנבז ונלך הלפון זה צזה וז"ש דהוי נסרגין תרתי חיותא
 מוכנין לנלחמה וע"ז קאמר דקיינין אחרי גישרי דרונג וכו' היא רנז שנקום
 ענידתן יכלה כנ"ש כהנש דונג ונפני אש יאצדו רשעים ונפני חלקים ואמר
 דשוור נהאי להאי דהיינו להתגרות זה צזה ולפעמים ינלח זה ופעמים זה
 כנפורש צדניאל ואמר דהוה נקיט תרי כסי דחנורא וכו' הוא רנז
 לכוס התרעלה שישתו העכו"ם לעתיד כמו שהעיד ישעיה הנביא וכדאמרינן
 פ"ק דסוטה וז"ש ל"צ ונלכות עכו"ם הללו שיה"י שולטין לימות הנשיח כמו
 שהעיד דניאל נקיט השטן הזה תרי כסי דחנורא של כוס התרעלה שיהיה כלין
 לימות הנשיח ואמר שלא נטפה מהן לארעא הוא רנז על כליון ופורעניות
 גמורה שיצא עליהן ע"ד ינלו יתשו כל רשעי ארץ דהיינו שלא יתאר צו כלום
 ואמר] דאי יעלו שמים וכו':

(שם) ד"ה לדידי חזי לי ארזילא וכו' וניי הירדן יכרתון: [לדידי חזי לי ההוא
 אקרוקתא וכו' יש לפרש צזה כמו שראה דניאל הנלכות המושלות
 בעולם כחיות רעות כדוגמא זו ראה רצ"ח הנלכות אדום מצית שני עד ציאת
 גואלנו צנהרה צייניו ואמר דמי אקרוקתא רנז על ונלכות יונית וע"ש חכמה
 יונית נקראת לפרדע וכונה הוי שימין צתי כמו שפירש התרגום ששים הננה
 ונלכות וגו' היא ונלכות אלכסגדרוס נוקדן ואמר דתתא תנינא וצלעס הוא
 ונלכות אדום צצלעה ונלכות יון ועוקדן וקראת תנין ע"ש נחש הקדמוני וע"ש
 כעסו עמנו שהחריבו צ"הנאק וכתיב כי חנות תנינים יינם ואמר דתתא פישקללא
 וכו' הוא עורב נקצה והוא ונלכות ישמעאל שהוא טמא מלד אמו הגר וצפרק

החובל אומר לא לחכם הלך זרזר אלל עורב דהיינו ישנעאל ואמר דליק לאיי וכנשה ותיב סס צאילנא דהיינו זכות אברהם שהצטיחו הקב"ה והפריתי אותו וגוי ונתחיו לגוי גדול שאברהם הוא אילנא דחיי ע"ש אס יש זה עץ וכנ"ש ויטע אשל צבאר טבע ואמר חזי כנ"ש נפיש זכותי וחיליה דהאי אילנא דויטע אשל דעוד זכותי והצטיחתי נטויה וזידו חיי ורוב הגולה עד צא יום הגאולה צ"ב א"ס: [הוא קא אזלינן וכו']

(סס) הוה קאזלינן צמדצרא וכו' לשם תורה יתירה [ואתלוי צהן האי טייעא וכו' הקושיא בכלל הענין לפי פשוטו למה לא נתגייר זה הטייעא אחר שראה כל הנושעים וידע ויהם כבר גם שהנראה רחוק שיטעה רצ"ח צה שלא ראה הליגיה גם קשה ויה טעם לא הוי נסתגי ל"י צנה דשקיל וידיי ויטייהו ועניין סיפור שראה סיני צורה זו ושטענע קול כל ל"י יום ונשה אונת וכו' גם מה שפ"י רצ"ב"ס שטענעתי על הגלות הוא דחוק שלא וליכו טעוה על הגלות שיהי לעולם וצהאי קרא אדרצא ופורט צהיפך שאמר כי וני נח זתא ל"י אשר נטענתי ונקלוק עליך וגוי והתוס' צהך דועכשיו שטענעתי וני ויפך ל"י שכתבו ותינא דאנאי אין הקצ"ה ויפך לעלמו וכו' ודרשין צהפי נטענעתי וחזרני צי אלנא שהיא ויפך לעלמו ומההיא קשה איך ויפך לעלמו וכו' אין מקום לתנייהתם דלא קאמר צהפי נטענעתי וחזרני אלל שנתחרט אני ושאל אני על נדרי להתירו וכן פרש"י צהגיגה אההיא דהיתר נדרים גם עוד פרטי

הדברים צמאמר הזה הם תמוהים ואין להאריך בהם ויצונו צצילור הענין והכוונה שאמר רצ"ח דאזלינן צמדצרא היינו צורך התבודדות ואיתלוי צהן ההיא טייעא לפי הנמשל הוא חכם צחכנות התורה ולפי הנמשל הוא חכם צחכנות הטבע כמו הטייעא [ואמר דהוה שקיל ועורה וכו']

(סס) ד"ה חזינן האי קרטליתא וכו' כנפורה פריק כיסוי הדם [וחזינן האי אפן טבא וכו' הציאור הנה אצותינו ראו בכל דור גם אנו ניום טעוה ונלכות גזרו עלינו שלא יעסקו צתורה וצננות כדלמדינן צצרכות וצנגילה וצננה דוכתינן אצל הוא אלקינר ימצדך צרוך הוא עזרנו צעלות וצצות רחוקות עיי ונלכיות הנתגרות צהם צכל דור אשר עיי זה ונצטל גזרתם הרעה וכההיא דקטייעא צר שלום דלא יכלת ליה לכולהו והנה רצ"ח ראה ונלכיות הנתגרות זו צצו צכלל הם נחלקים לשני ונחכות ואוננות עד ציאת גואלנו צנהרה צינינו והם ונלכות יון ונלכות ישנעאל ועיי אומר הוה אזלינן צספינה וכו' היא צגלות ונלכות יון כנ"ש לעיל וחזינן להאי אפן טבא שהוה רנוז לתורה ונפנינים יקרה וכל חפליך לא ישורו צה ודרא ל"י תנינא שהוה ונלכות יון שהוה נחש הקדמוני סקרא כן על ידי אכזריותו עם אונת הישראלית כנ"ש לעיל צכוונת האי אקרוחא וכו' ויש לוונר דהדר להוה אפן טבא התנין ועשה לו גדר שלא יגע צו צן ישראל שלא יעסוק צתורה ואמר נחת צר אמוראי הם הת"מ סהם נטייעים צים התורה] אהא תנינא וכו' :

סליק מסכת בבא בתרא

מסכת סנהדרין

(רש"י דף ה' ע"ב 54) ד"ה רבי חניי. ארץ העמים שגזרו עליי טוונאה צצית הקצרות [ארץ העמים שגזרו עליי טוונאה צצית הקצרות]:

(גמ' דף י"א ע"א 40) אצל שלשון אחר [אצל הנמוך אחר]: (שם דף י"ב ע"א 19) ולא הניח ארמי הלז [ולא הניח ארומי הלז]:

(רש"י סס) שנה יצא הנוגף [אדוני] ויעכב וכו': (סס) ד"ה ולא הניח. הנולכות גזרה גזירה עליהן [ונלכות הרשעה גזרה שגד עליהן]:

(סס דף י"ז ע"א) ד"ה וצעלי כספים וכו' צכספיהן כגון [הנולדים]: ונפי הנתורגנן וכו':

(תוס' דף י"ח ע"ב 4) ד"ה והא תנן. ונתני דתני ונעזי [ונתני דתני ונעיד]: (סס דף י"ט ע"א 12) ד"ה יכאי הנוגף. וי"ל האי דת"ח יכול לנחול על כבודו ונשא"כ ונלך ונשום יקרא [ויש לוונר. דודאי ת"ח עדיף ונשום דעשה דכבוד התורה עדיף ונעשה דכבוד הנוגף וא"כ אע"פ שאין ת"ח לרדף לעמוד ונלך לרדף לעמוד. והאי דת"ח יכול לנחול על כבודו ונשא"כ ונלך לאו ונשום דחסיבות דנלך הוי עפי ונחסיבות דת"ח אלל ונשום יקרא]:

(סס דף י' ע"ב 4) ד"ה ונלך. יקח ונתן לעבדיו ועוד יש לוונר [יקח ונתן לעבדיו ולא לעלמו ועוד יש לוונר]:

(גמ' דף כ"א ע"ב 37) בריך גדול [של רומי] ואמר ר' יצחק וכו': (רש"י דף כ"ב ע"ב 51) ד"ה כל בן נכר כהן שנתככרו ונעשיו. [כהן ונשווד שנתככרו ונעשיו]:

(סס דף כ"ה ע"ב) ד"ה כיון דחזי דחטפי וכו' וזרקין הנועות לפניהן: [גזאין וננוינן שהענידין ונלך האונות לגבות ונס ווננת הנוגף וכרגא וארנונא וישראל צצריהם]: אקראי וכו':

(סס דף כ"ז ע"א 57) ינקרו את עיניו: ויש אוננים [ינקרו את עיניו דצטלו וייתות צ"ד והאי קנסא קעצדינן צ"י דצ"ד ונכין ועוכשין שלא ונן התורה ויש אוננים]:

(סס דף ל"ב ע"ב 37) ד"ה טעוה הנן. וטעוה גזירת הנולכות היי שגזרו [טעוה הטגד היי שגזרו]:

(תוס' סס 2) ד"ה קול רחיס. פ"ה טעוה גזירת הנולכות היי [טעוה הטגד היי שגזרו]:

(גמ' דף ל"ז ע"א 19) דאמר ל"י האי צדוקי [דאמר ל"י האי מינא]: (מתני שם 11) ושלא יהי הצדיקים אומרים [ושלא יהיה המינין אומרים]:

(תוס' דף ל"ז ע"ב) ד"ה ויום שחצו צית הנוקדס. וא"ת והא חזינא כנ"ש [ונשוונדים] טענתים כדרכם וכו':

(גמ' דף ל"ח ע"א 25) שלא יהי הצדוקים אומרים [שלא יהי המינין אומרים] [וכן הרבה פעמים נדפס שם בטעות צדוקים במקום מינים]:

(שם ע"ב 24) אדם הראשון [מיין] היי וכו':

(שם דף ל"ט ע"א 3) א"ל כופר לר' גמליאל [א"ל קיסר לר' גמליאל] [וכן הרבה פעמים באותו הדף ובכולן צ"ל קיסר]:

(שם ע"ב 42) ירדו רשעהין של ישראל [ירדו שונאיהן של ישראל]:

(שם 50) אתון נמי ערביתו בהדן [דכתיב כל הגוים כאין נגדו אמר ל"י מדידכו אסחידו עלן דכתיב ובגוים לא יתחשב] ר"א וכו':

(רש"י סס) ד"ה וכל אשר לא יצא וכו' תעבירו צנוים: [כל הגוים כאין נגדו. גם אהכס לא הוליא ונן הכלל: וידידכוו צצאים טילאו ונכס דהיינו צלעם סהיי גוי והעיד עלינו שאין אנו צחותו כלל: ובגוים לא יחסצו כל ונקים שהזכרו סס גויים לא הזכרו ישראל כלל]: כסהיא ונסקה וכו':

(גמ' שם ע"ב 45) אמר רב חנינא בר פפא באותו שעה ירדו [שונאיהן] של ישראל וכו':

(שם דף מ' ע"ב 36) ת"ד מכירים אתם אותו [גוין] הרג או [ישראל] הרג וכו':

(גמ' דף מ"ג ע"ב 1) לפניו אין מעיקרא לא [והתניא בערב הפסח תלאוהו ליש"ו והכרוו יוצא לפניו מ' יום קודם שהוא יוצא ליסקל על שבישף והסית והדיח את ישראל כל מ' שיודע לו זכות יבא וילמד עליו ולא מצאו לו זכות ותלאוהו בערב הפסח. אמר עולא ותסברא בר הפוכי זכות הוא מסית הו"ה ורחמנא אמר לא תחמול ול"י תכסה עליו אלא שאני יש"ו דקרוב למלכות הוה. תנו רבנן חמשה תלמידים היי לו ליש"ו מתאי נקאי נצר ובוני ותודה איתוהי למתי אמר להו מתי יהרג הכתיב מתי אבוא ואראה פני אלקים אמרו לא אין מתי יהרג דכתיב מתי ימות ואבד שמו איתוהי

אומר

מסכת

סנהדרין

השכחה

י

איתוהי לנקאי אמר להו נקאי יהרג הכתיב ונקי וצדיק אל תהרוג אמרו לו אין נקאי יהרג דכתיב במסתרים יהרג נקי איתוהי לנצר אמר להו נצר יהרג הכתיב ונצר משרשיו יפרח אמרו ליה אין נצר יהרג דכתיב ואתה השלכת מקברך כנצר נתעב איתוהו לבוני אמר להו בוני יהרג הכתיב בני בכורי ישראל אמרו ליה אין בוני יהרג דכתיב הנה אנכי הורג את בנך בכורך איתוהי לתודה אמר להו תודה יהרג הכתיב מזמור לתודה אמרו ליה אין תודה יהרג דכתיב זוכה תודה יכבדנני אמר ר' יהושע בן לוי וכו' :

(רש"י ס' ד"ה ונעיקר לא. ארבעים יום קודם: [יהרג נקי. הולת הוא נקי זה וראוי ליהרג סהרג צנעקרים ותסובה צעלנא הוא ונפני האונות שקרוב לנלכות סיה וסיו לריכס להסיב על כל ראות של הצל שלהם: זוכה תודה יכבדנני וני סיהרוג תודה יכבדנני: זוכה את ילכו וכו' :

(גמ' דף מ"ד ע"ב 26) לא נשתייר מרשעי ישראל [לא נשתייר משונאיהן של ישראל]:

(שם דף מ"ז ע"א 28) שמעתי [שבד מכין ועונשין] שלא מן התורה וכו' :

(שם 25) שרכב על סוס בשבת בימי [יוונים] והביאוהו וכו' :

(רש"י ס' ד"ה שבעתי ונרבותי [סצ"ד ונותרין להיות] וכן וכו' : (ס' ד"ה לא שראוי לכך וכו' לוחן של ישראל [שהיוונים] היו וכו' : (תוס' דף כ"ג ע"ב 3) ד"ה פרט לאשת אחרים והיינו גוי [וקנ"ל דאין אישות לגוי] אע"ג וכו' :

(ס' ורש"י דאין אישות והזכרה [אע"ג דאין ניהת והזכרה]:

(גמ' דף נ"ז ע"ב 2) כ"ם שעשה עכו"ם [עכו"ם שעשה כו"ם]:

(שם 29) כ"ם שעשה עכו"ם [עכו"ם שעשה כו"ם]:

(שם 31) כ"ם שעשה עכו"ם [עכו"ם שעשה כו"ם]:

(שם דף נ"ז ע"א 16) דברים שב"ד של [ישראל ממתין] עליהם וכו' :

(שם 23) והתניא [הגוים] ורועי בהמה [דקה לא מעלין] ולא מורידין וכו' :

(תוס' ס' 2) ד"ה לנערה הנאורסה וכו'. אותו היום עזר עשו חנוסה [אותו היום עזר אותו רשע חנוסה] וכו' :

(ס' 11) ד"ה הורתו. לך פסלות [לך גיות]:

(רש"י ס' ד"ה ה"ג [הגוים] ורועי בהמה דקה [ישראל סתמון] גזלין שרועין בהנתן צדקות אחרות [לא ונעלין] ולא ונורדין. לא ונעלין אותן וכן הצור להגילם וכן הנייתה ולא ונורדין אותם לצור להנייתם צידים: פועל צכרם וכו' :

(רש"י ס' ד"ה נהרג עליו. ונחום גזל וכו' אלא דזנות צעלנא [כחנורו ובהנתן] עובד כוכבים וכו' :

(גמ' דף נ"ה ע"ב 1) והתניא [גר שהיתה] הורתו שלא בקדושה וכו' :

(שם 42) גוי ששבת חייב [מיתה] שנאמר וכו' :

(רש"י ס' ד"ה אור רבינא אפילו לטיי צנעת סבובתין וכו' או אחד צנעת סבובתין צו [הגוללים] אלא ונחסה וכו' :

(ס' ד"ה ונקט אדם. היינו ישראל [היינו ישראל שקרין אדם דכתיב ואתנה לאני לאן ורעייתא אדם אדם וכו']:

(גמ' דף נ"ט ע"א 2) גוי שעוסק בתורה חייב [מיתה] שנא' וכו' :

(תוס' ס' ד"ה אלא האדם פרש"י וליה ל"י לר"י [אדם קרויים אדם] וקסה דפ"ק דכריתות וכו' :

(ס' 6) צ"ן אדם להאדם [כי אדם רזונו ע"ד היתרון לאדם הנועלה ונועטר בתורת ה'] [צ"ן אדם להאדם וכו'] [והיתרון ונלכ הנועטר ילאו הדברים וד"ל]:

(ס' נגע לרעת כי חתיי צאדם ולא [בישראל] אלה וכו' :

(ס' כיון שזכנת גבי פורעניות את [ישראל] צאדם היכי דלא איירי אלא [בגוי] לא ס"י לו לקרותו אדם: (ס' ד"ה ליכא ונידעם וכו' ועל העוצרים [דגוי חייב] וישראל פטור וכו' : (ס' וי"ל דהאי בני ישראל [ונלוה כדי להגיל ואפי' בגוי] שרי: *

(רש"י ס' ד"ה דלאו צני נחילה יניחו וכו' ונחלין על דבר קל [אבל צני נח אכזרים ס' :] והרי וכו' :

(גמ' דף ס"ג ע"א 26) נתחייבו רשעהן של ישראל [נתחייבו שונאיהן של ישראל]:

(שם 28) נתחייבו רשעהן של ישראל [נתחייבו שונאיהן של ישראל]:

(שם ע"ב 34) משרתי עכו"ם גותנין [כומרים גותנין]:

(תוס' ס' ד"ה אסור לאדם שיעשה שותפות וכו' וכוונתם לר"א [ני"ע אין זה ס' ע"ז וגם] דעתם לעושה שניים וקף על פי שנתחפין ס' שניים ודבר אסור לא אשכחן דאסור לגרום לאחרים לשתף [ולפני עור ליכא דצני נח לא הוזהרו על כך]: [מקוליס וכו']:

(גמ' דף ס"ה ע"ב 24) שאל מורנוסרופס [הרשע] את ר' עקיבא וכו' :

(שם 29) אמרו לו [אמר לו]:

(שם דף ס"ו ע"א) לא תקלל [הניחא למד אלקים חול אלא למד אלקים קדש מאי איכא למימר] למ"ד אלקים וכו' :

(שם דף ס"ז ע"א 27) מביאין אותו לב"ד וסוקלין אותו [וכן עשו לבן סטרא בלוד ותלאוהו בערב הפסח. בן סטרא בן פנדירא הוא אמר רב חסדא בעל סטרא בועל פנדירא בעל פפוס בן יהודא הוא אלא אימא אמו סטרא אמו מרים מנדלא נשי הואי כדאמרי בפומדייתא סמת דא מבעלה:] מתני' המדיח זה האומר וכו' :

(רש"י ס' ד"ה וסוונעין קולו. שהוא אוונר דצני הסתה. [בן סטרא צעל אנו סטרא שנו: סמת דא. על ס' שזינתה קרי לה הכי]: [נתני' הנידיח זה האומר וכו']:

(גמ' דף ע"ב ע"ב 28) אומר לו ראה [שישראל היא ובן ברית הורא] והתורה אמרה וכו' :

(תוס' ס' ד"ה כאן צאצ על הכן וכו' ולא ניתן להגיל צנפשו: [ישראל היא בן ברית הוא ישראל ולא גוי בן ברית ולא ונשווד דנשוודין ונורדין ולא ונעלין]: [ונה נערה וכו']:

(רש"י דף ע"ד ע"א) ד"ה ונרי דרש"י. אדון עירי [וגוי סיה:] נאי חזית וכו' אלא ונחוס חסיבות נפסס של [ישראל] להקצ"ה וכו' :

(גמ' שם 43) שלא בשעת גזירת המלכות אבל בשעת גזירת המלכות [שלא בשעת השמד אבל בשעת השמד]:

(שם 44) אפי' שלא בשעת גזירת המלכות [אפי' שלא בשעת השמד]:

(רש"י ס' ע"ב 17) ד"ה היכי יהציקן. שנוטלין ונשרתי עכו"ם [שנוטלין הכוונתם]:

(ס' 34) ד"ה שדי לנחרא. או שעת גזירת הנולכות [או שעת הסגוד]: (תוס' ס' ד"ה והא אסתך וכו' תיננא דהו"ל לאקטויי וכו' ומיך ר"ת דאין חייבים ניהתה על צעילת [גוי] כדאמרינן וכו' דלא סייד. לנענר אחד לצועל צביאת [גוי דהוי כביאת בהנה] והקסה ס"ר יחקט צ"ר ונרדכי דעל כרקך צביאת [גוי] נאקרת וכו' אלנא לבני צעלה [לא חסיבה ציאת גוי כביאת בהנה] וגם לכהונה נפסלת וכו' כדאמריי צ"י הצל על יצנתו [דזרע"י דגוי אפקר"י רחננא לענין חיים אצל ציאת גוי לא אפקר"י] וכיון וכו' :

(ס' דף ע"ה ע"א) ד"ה ואם איתא וכו' ש"ע [אין בן נח] ונלוה על קדוש הסס וכו' ולעולם אינא לך [דבן נח ונלוה על קדוש הסס] כגון פהקס"א וכו' :

(גמ' דף ע"ז ע"ב 4) והמשיא אשה לבנו קטן [והמהזיר אבדה לגוי] עליו הכתוב אומר וכו' :

(רש"י ס' 6) ד"ה לפי דרכו להנאותו: [והנחזיר אבדה לגוי הסוס ומיכר גוי לישראל ונרחה צעננו שהצנת אבדה אינה חסובה לו ונלוה צוראו שאף לגויים הוא עושה כן שלא לנעוה עליהם]:

(ס' ד"ה רוח. אותם שצנעים ואינם לנאים [אונות שצנעים ואין לנאים]: (גמ' דף ע"ט ע"א 16) והרג את האדם [לנכרי והרג את ישראל] לנפלים וכו' :

(שם 27) פרט לזורק [אבן לנח] היכי דמי אילימא דאיכא תשעה * 5

תשעה [גוים] ואחד [ישראל] ביניהם תיפוק ל' דרובא [גוים] נינהו וכו' לא צריכא דאיכא תשעה [ישראלים וגו'] אחד ביניהם דהוה ל' [גוים] קבוע וכו' :

(רש"י סס) ד"ה אמרי דצ"י ר' ינאי פרע לזורק [אזן לגו] לתוך חצורה של בני אדם [גוים וישראלים] אצל נחשוך וכו' :

(סס) ד"ה אי כוני פלגא ופלגא וכו' דנזיל לניינר [לגוים] קא וכו' :

(סס) ד"ה לא לריכא וכו' ואשנועינן קרא דפטור נשום דהוי ל' [גוים] קבוע ציניס וכו' ואנאי פטור הא רוצא [דישראל] כיכור וכו' :

(תוס' סס) ד"ה אי כוני פלגא ופלגא וכו' תינא אליצא דנזן וכו' אס ננולא [סישראל] הרב וכו' :

(סס) ד"ה וכל קבוע וכו' ועוד כיון דפטור ר"ש אפילו צכולס [ישראלים] עד שיאמר וכו' וי"ל דיש לפרש לר"ש צתשעה [ישראלים] וחד [גוים] ואמר וכו' וכי האי גונא אס כולס [ישראלים] חייב :

(גמ' דף פ"א ע"ב 39) והבועל [ארמית] בעא מיני רב כהנא וכו' : (שם דף פ"ב ע"א 12) הבא על הכותית [הבא על הנכרית] (וכן שם בשורה י"ח ושורה כ' ושורה ל"ד) :

(שם 58) הבועל בת עכרים [הבועל ארמית] (והיינו הך) :

(רש"י סס 54) ד"ה שנואל אמר. את העכו"ם [את הנכרית] :

(תוס' סס) ד"ה ואידך וכ"ש כותית [וכ"ש נכרית] :

(סס 6) אצל עכו"ם לא [אצל נכרית לא] :

(סס 8) לאפוקי עכו"ם [לאפוקי נכרית] :

(סס 11) הנא על הכותית [הנא על הנכרית] :

(סס 18) אצל עכו"ם לא [אצל נכרית לא] :

(גמ' שם ע"א) ב"ד של חשמונאי גזרו הבא על [הגויה] חייב וכו' :

(שם 42) והא בועל את הכותית [והא בועל ארמית] :

(שם דף צ"י ע"ב 54) אמר לי כופר [אמר לי קיסר] :

שם דף צ"א ע"א 8) אמר ל' ההוא צדוקי [אמר ל' ההוא מינא] (וכן שם כמה פעמים צדוקי במקום מינא) :

(שם ע"ב 35) לא קשרה כאן [בישראל] כאן באומות העולם ואומות העולם [מאי בעיא התם וכו'] :

(שם 38) אין בין ער"הו לימות המשיח אלא שיעבוד [מלכות] בלבד וכו' :

(רש"י ל"ב ע"א) חדא לטובה של [ישראל] סקילק סכינתו נאומות העולם ונא על [ישראל] וקרי ל' נקמות וכו' אמת לפורעניות [ללאומות העולם] שפרע נהן וכו' ונעל חונה [ללאומות העולם] שהא בעלמנו ונכבדו וכו' :

(גמ' דף צ"ב ע"ב 41) נבוכדנאצר את ישראל [נבוכדנאצר הרשע את ישראל] :

(שם 46) ומפחו לנבוכדנאצר על פניו [ומפחו לו לאותו רשע על פניו] :

(שם 48) לתוך פיו של נבוכדנאצר [לתוך פיו של אותו רשע שחיק טמא] :

(שם 50) ונהפך דמותו על פניו [ונהפך צלם על פניו] :

(רש"י סס) ונהפך [ללס] של זהב וכו' :

(גמ' דף צ"ג ע"א 7) ומפחו לרשעיהם של ישראל [ומפחו לשונאיהם של ישראל] :

(שם 8) ואתם משתחיים לדמות [ואתם משתחיים לצלם] :

(רש"י סס) ד"ה וטפחו לישראל וכו' שהשתחוו [לללס] : איני וכו' :

(סס) ד"ה כל העולם כולו ללילה. נפני שהשתחוו [לללס] : והוא וכו' :

(סס) ד"ה זרוק טבנו. צארתו רוק טרקקו הגוים צישראל שאנרו אלוה כזס יש לכס והשתחוייתם [לללס] : הוי אומר וכו' :

(רש"י דף ג"ד ע"א 18) רשעי ישראל. [שונאי ישראל] :

(גמ' שם 50) נסע סנהריב [נסע אותו רשע] :

(שם 54) מנבוכדנאצר דמתיל כארי [מנבוכדנאצר הרשע דמתיל כארי] :

(שם דף צ"ה ע"ב 23) סנהריב בארבעי [סנהריב הרשע בארבעים] (וכן שם בשורה ל"ז) :

(רש"י דף ל"ו ע"א) ד"ה גרוכתי. את הארנאי [את העכו"ם] :

(גמ' שם) לא היה תקנה [לשונאי] ישראל וכו' :

(שם 29) ואף נבוכדנאצר לא נתגבר [ואף אותו רשע לא נתגבר] :

(שם 38) ששלמתי לנבוכדנאצר [ששלמתי לאותו רשע] :

(שם 49) לרשעי ישראל [לשונאי ישראל] :

(רש"י סס) ד"ה נדוע וגו'. [נדוע דרך רשעים ללחם] :

(גמ' שם ע"ב 40) של נבוכדנאצר [של אותו רשע] :

(רש"י סס 41) [של אותו הרשע נבוכדנאצר] :

(גמ' דף צ"ז ע"א 46) ונהפכה כל המלכות לדעת צדוקי [ונהפכה כל המלכות למינות] :

(שם) עד שתהפך כל המלכות לדעת צדוקי [עד שתהפך כל המלכות למינות] :

(שם) אין בן דוד בא [עד שירבו המסורות] דבר אחר וכו' :

(רש"י סס) ד"ה כולו הפך לנן כו' כשהפכה כל [המלכות למינות] חנא גאולה : כי ידין וכו' :

(סס) ד"ה כי ידא כי אזלת יד [שתלך ותחזק ידן של נסורות ונלליחין צוללשיות] : שיתועטו התלמידים וכו' :

(סס) ד"ה ושני אלפים ימות הנשיח וכו' שיצא נשיח ותכלה [מלכות הרשעה] ויצטל השעבוד וכו' :

(גמ' שם 50) חנם נמכרתם [בעבודה זרה] ולא בכסף וכו' :

(רש"י סס) ד"ה ותסקו צדונות שלישי וכו' שלישי גלות [אדום] כי קן גלות [אדום] זה יהי וכו' :

(גמ' דף צ"ח ע"א 23) עד שתכלה [מלכות] הזלה מישראל שנאמר וכו' :

(שם 48) והיכי יתיב אפתחא [דרומי] ומאי סימניה וכו' :

(שם 53) ויבנה ויפול [ויבנה ויפול] ואין מספיקין וכו' :

(רש"י סס) ד"ה עד שתכלה [מלכות] הזלה מישראל וכו' :

(סס) ד"ה גרזופטי שופטי [לאומות העולם] החוצטין וכו' :

(סס) ד"ה צפתחא [דרומי] כראה לנורי לא צפתח [רומי] נגש וכו' סכנגדו פתח [רומי] נשיח סרוי :

(סס) ד"ה השער הזה. של עיר שנעיר ה"י אותו שער [של רומי שנרומי ה"י אותו שער] :

(גמ' שם ע"ב 4) המלכות על ישראל [המלכות הרשעה על ישראל] (וכן שם עוד בסמוך) :

(רש"י סס) עד שתפסט נלכות [הרשעה] על ישראל וכו' :

(גמ' דף צ"ט ע"א 1) ההוא צדוקי [האי מינא] :

(שם דף ק' ע"ב 12) בספרי צדוקים [בספרי מינין] :

(רש"י סס 8) ד"ה לדוקים. שכופרים צאל חי. [מינין כונניס] :

(גמ' דף ק"א ע"א 10) ככנור שמנגנים בו [גוים] אומר לה בתי וכו' :

(רש"י סס ע"ב 3) ד"ה שהוסיב רשע וכו' להעמיד להם [ללס] אחד צבית אל וכו' :

(גמ' דף ק"ב ע"א 50) שמקדיח תבשילו ברבים [כגון ישו הנוצרי] עד כאן ברכו אביו וכו' :

(שם ע"ב 21) שעשה [צלם] משאוי אלף בני אדם וכו' :

(רש"י סס) ד"ה ולצדוק עשה ננסה לאותו [ללס] ד' פרופים : (סס) סס ע"ז על [אנחנו] נסוך שהי אדוק זה :

(גמ' דף ק"ד ע"א 48) כותים אכלו על שלחנו [נכרים אכלו על שלחנו] (וכן בכל אותו הענין נכתב כותי במקום נכרי) :

(רש"י סס) ד"ה ושנייה סכינה וכו' שהעמיד בו ידעס [ללויים] כדכתיב צוללים וכו' :

אומר

מסכת

סנהדרין

השכחה

יא

(גמ' דף ק"ה ע"א 41) הא אחרניי נינהו [הא שאר נכרים אחרניי אתו]:

(שם 43) אלו פושעי עכו"ם דברי ר"א [אלו עכו"ם דברי ר"א]:

(שם) כל [גוים] שכחי אלקים אלו [אומות העולם] דברי וכו':

(שם) וכי נאמר בכל [גוים] והלא לא נאמר אלא כל [גוים]

שכחי אלקים וכו' מאן נינהו כל [גוים] שכחי וכו':

(רש"י ע"ב 3) דשאר יש להן [דשאר נכרים יש להן]:

(שם) ד"ה ונתניי וניי וכו' וכו' [גוים] ונשנוע וכו' השתא דכתיב כל [גוים]

שכחי אלקים וכו' בלעם [ויש"ו] וכשנשנוע וכו':

(שם) ד"ה ונאן נינהו כל [גוים] שכחי אלקים וכו':

(שם) ד"ה ונאן [אחרו רשע] נתן סינן בעלמו וכו':

(גמ' שם ע"ב) בימי בלעם וכו' [בימי בלעם הרשע וכו']:

(שם 18) מרשעהון של ישראל [משונאיהן של ישראל]:

(שם) האי צדוקי [האי מינא]:

(גמ' דף ק"ו ע"א 22) משומו אל איר יוחנן [משומו אל אמר

ר"ל אוי מי שמחיי עצמו בשם אל אמר ר' יוחנן]:

(רש"י ע"ב 14) [בלעם] שחיי עמו צם אלוה עושה עמו אלוה. ל"א

ויי שחיי עמו צם אל כלומר אוי להם לאותן בני אדם שחייין

ויעדינן עמו צעולם הזה ופירקין עול תורה ועל לוראם ונשנועין את עלמם:

(שם) ד"ה אוי לה לאוונה שתנולא [אוי לה לאוונה שתה"י צאות הימים שיעלה

על דעתה לעכז ישראל והקצ"ה ונכניעם] ויי נטייל כסות וכו':

(שם 27) ד"ה עד אשר נקטל קטיילי ונאשור [עד אשר נקטל קטיילי. כותים

רוניים. ונאשור]:

(גמ' שם ע"ב 8) ההוא צדוקי [האי מינא]:

(גמ' דף ק"ו ע"ב 23) לא כאלישא שדחפו לגחזי בשתי ידים

[ולא כרבי יהושע בן פרחיא שדחפו ליש"ו בשתי ידים]

גיחזי וכו': [רבי יהושע בן פרחיא מאי היא כדקמלינהו ינאי

מלכא לרבנן אזל ר' יהושע בן פרחיא ויש"ו לאלכסנדריא

של מצרים כי הוה שלמא שלה ליה שמעון בן שמח מני

ירושלים עיר הקודש ליכי אלכסנדריא של מצרים אחותי בעלי

שרוי בתוכך ואנכי יושבת שוממה קם אתא ואתרמי ליה

ההוא אושפיזיא עבדו ל"י יקרא טובא אמר כמה יפה אכסניא

זו אמר ל"י רבי עיניי מרושות אמר ל"י רשע בכך אתה עוסק

אפיק ארבע מאה שיפורי ושמתיה אתא לקמיה כמה זמנין

אמר ליה קבלן לא הוי קא משגח ביה יומא חד הוה קא קרי

קריאת שמע אתא לקמיה סבר לקבולי אחוי ל"י בידיה הוא

סבר מידחא דחי ל"י אזל זקף לבינתא והשתחוה לה אמר ל"י

הדר בך אמר ליה כך מקובלני ממך כל החוטא ומחמיא את

הרבים אין מספיקין בידו לעשו' תשובה ואמר מר יש"ו בישף

והסית והדיח את ישראל] תניא אמר רשב"א וכו':

(רש"י ע"ב 55) ד"ה אותו שעה. היה אלישע עוסק וכו' סבר שנונה סרליס:

[ינאי ונלכא כהן גדול ה"י קטל כולוהו רבנן צונסקת קדושין: שנועון

בן שטח. אחי אשתו של ינאי הונלך צונסקת צרכות והוא לא צרח: ערושות

עגולות: אחוי ל"י ר' יהושע בן פרחיי צידיה דלקבלוהי:] יגר תלוהו וכו':

(גמ' דף ק"ו ע"ב 50) ד"א שורש זה נשמה וענף זה הגוף [ואבל

קמני בני רשעי אומות העולם דברי הכל אין באין לעולם

הבא] ור' גמליאל וכו':

(רש"י ע"ב 55) זו נשמה שנוענדה הגוף כסורס שנועניד האילן: [אבל קמני בני

רשעי אומות העולם. דוקא קאנר רשעי דאילו אומות העולם פליגי

בה ואיכא לנ"ד הן עליון צאין כדאנורן יסודו רשעים לשאלה כל גוים שכחי

אלקים ונלכין שאין לגוים חלק לעושה"ו אחר לו ר' יהושע וכי נאמר בכל גוים

והלא לא נאמר אלא כל גוים שכחי אלקים הא אין שכחי אלקים יש להם חלק

לעושה"ו: ה"ג אבל קמני רשעי אומות העולם ד"ה אין צאין] ונחאזד וכו':

ראש סנהדרין

(פרק ד' נישוח ס"ג) ונטייע ל"י לאזוה דשנואל דאנור אקור לעשות שותפו ת עם הגוי וכו' ור"ת אומר וכו' ונותר לקבל היינונו שבועה [ועוד יש היתר

צונן הזה כי נשצנין צקדושים שלהם ואין תופסין בהם אלהות ואע"פ שנוצריין עם שונים וכוונתם ליש"ו הנוצרי ונ"ו אין ונזכרים עם ע"ז וגם דעתם לעושה שונים וארץ ואע"פ שנושפתין עם שונים ודבר אחר לא אשכחן דאסור לגרום לגוים לשחף ונשום לפני עור ליכא דלא הוזכרו בני נח על כך]: אומר רב נתנן וכו':

(פ"י הונשיות להרמב"ם פרק ג' נשנה ג') ואלו הן הפסולין וכו' ולדקה של [גוי] אינה נותרת לישראל וכו':

מהרש"א סנהדרין

(דף י"ב ע"א) ד"ה זוג צא ונקת וכו' לפעניים ונלחים את [עשו] אבל לא יעשו לו כלה וכו' ועי"ז ינלחו את [עשו] שישראל יהיה צנועלה

יותר וישנועאל [סייה] י"ג נשיאים ע"י יוסף שנחלק לב' צענים וזהו סוד העיצור כנ"ס סייה' שנת ישראל י"ג חדשים והוא גדול יותר ונשנת עשו י"ג

חדשים לחונה וע"פ דברים אלו אומר זוג צא וכו' כי. ישראל נשגלו לזוג ליונה שאינן נזקקין כי אם לבת זוגן וע"ס השני ונלכיות שהם אדום וישנועאל אומר

ודימה ונלכות ישנועאל לנשר ע"ס רוב ותוקף ונלכותו ולפי שהוא טינא נמד אנו דנוהו לנשר שהוא עוף הדורס וטינא וכן דנוהו צפ' החובל לעוף טינא

ואמר שצא ונקת שהיא טבירא שנקראת רקת ע"ס רקינן שצא וכו' ושם ה"י סוד עיצור הזה ואמר שתפסו נשר היינו ישנועאל שחמת ידו רוב קיצון נפולות

ישראל ואמר צידם דברים הנעשים בלזו וכו' שאין עם ניתה כדאנורי' צקוטה ודימה לו סוד העיצור שהוא רנוז על דבר עתידי ונלחי לכלות את זרעו של

אדום וכן סנאל וז"ש ונאי יהיו תכלת שהוא הסוד תכלת דומה לים וכו' עד דומה לכסא הכבוד דהיינו שאז יהיה הכסא שלם וז"ש צרכות הרחמים דהיינו

סייה' עם הרחמים שלם שאין השם והכסא שלם וכו' וצרכות זה ילאו בשלום נחתת יד ישנאל ועמוסי ירכי נחשון וכו' הוא פ"י סוד העיצור דעמוסי ירכי

נחשון אשר ננונו הנשיאים והנלכים ונלך הונשיה צקשו לקצוע נליצ הוא חודש העיצור הרנוז לזרעו של יוסף שנחלק לב' צענים כמו צ' חודש אדרים

שנוצרו דגים בלשון רבים ואשר צידו יפול עשו וכו' וע"כ לא הניחו אדומי הלז שהוא ונלכות אדום וכן סנאל. אבל צעלי אסופות נאספו. צנועלות ישנועאל

לקצוע נליצ אחד והולכרו לעשות זה צקת וצקוד שלל ירגישו אדום וכן סנאל צום ונ"ב נשור אותו צינה שנת אהרון ושלל יצין אדום שעל חודש העיצור

נאספו כי צחודם הזה אשר צו ה' המורצן ציהנו"ק ע"י עשו וכן סנאל ועל יסוד זה אנו לעיל צקוד העיצור דגוזליא. רכיכין ואנוריא ערקין ואציב לא

ונטי וכו' ר"ל דגוזליא שהיא כנסת ישראל דונטיילין ליונה רכיכין ואין להם כח ואנוריא שהם ג"כ ישראל שנושגלו לשה פזורה ישראל ערקין ואין להם כח

בגלות וזייננא דאציב שהוא זונן אציב ונמיחת הגאולה עדיין לא נטיא וע"כ שפירת וכו' ואוקיפת על שחא דא תלתיין יוניין שהוא סוד העיצור נגר זרעו של יוסף שיכלה זרעו של עשו על ידו ולא יתי' הכסא והשם שלם צנוערה

ציינונו ח"ס] וצין צ' תמוני שנת וכו':

(דף כ' ע"ב) ד"ה וכן היה ר"י אומר ג' נולות וכו' שופט אותם צדין תורה [ולא ונלך הפורץ נגר לפעניים צדת הנינוקיות כנ"ס ככל הגוים] ועלה וכו':

(דף כ"א ע"א) ד"ה צענה ששחא שלמה צת פרעה וכו' אבל ונליו העלה שרטון [ויס לפרש שנעץ קנה לרנוז על ונלכות אדום שנאמר עלי' גער חית קנה ע"ס שנושגלו לחזיר ויער חר צין הקנים וע"ז תפולל דוד גער חית קנה גער חיה שחיותה צנוקוס קנה שנוען גצריאל צים וק"ל:] לא נתגלו טעוני וכו':

(דף ל"ז ע"א) ד"ה שהוא יושבת צצצורה של עולם וכו' אלא שלצט עתה צגדי עשו [הרשע] שחונדן וננונוד הרשע וכו':

(שם) ד"ה לפיכך צצרה האדם יחידי וכו' שנצרה זכר ונקבה: [ואנוריןן ללמדך שכל הנאצד נפש אחת ונישראל וכו' דקדק לומר נפש אחת ונישראל

שצורת אדם שנצרה יחידי הוא דיוקנו שלנועלה כיחודו של עולם נורת יעקב הוא דמות דיוקנו כדאמר פרק ח"ה אבל שאר אומות אינן נורת אדם רק כשאר

הנצרכים והנאצד נפש אחת ונהם אינו נאצד עולם ונלא וכן הנקיים נפש אחת ונהם וכו' דכותים לא ונעלין ולא ונורידין וע"פ דרך זה יש לפרש דקאנר שלא

יאמר אדם לצבירו אצא גדול נאצדין והוא נופורס צגנורא ונפני הונשפתות שלא יהיה ונחגרות זו צזו ואנר עוד שלא יאמר הנדיק אנו בני לדיק אצינו לדיק

נצרה וכו'] ופירש' וכו':

(שם) ד"ה ונה לנו לחזו צדנו וכו' צדיני נפשות וק"ל [היודע ונחשבות וכו' לפי שלא ה"י עם התראה לדרך להתרות צו שישראל הוא וכן צרית הוא

כדאנוריןן צפרק צן קורר ונורה וננא זה היה סבור שהוא עכו"ם או נשנוע או שנוא נחכוון זה להכות על ונחניו ולא היה צו כדי להניח על ונחניו והלכה לו על לצו וכו' וכל הנהו דחסיצ להו צפ' הנשרפין דפטור אמר היודע

ונחשבות והוא יודע שידעת שישראל כשר הוא וכל הנהו דפ' הנשרפין דפטורין לא

לא תכוונת והוא יפרע וכו' וניהו צדיני אדם צלחו הכי פטור חי ונשום
דנאונת הוא חי ונשום דע"א כדאנריין וק"ל] וייום וכו':

(דף ל"ח ע"ג) ד"ה אלא ח"כ כוונת וכו' כוונת רש"י בחונש צענין זה וק"ל
[אחד לדין ואחד לנדקה וכו' כמפורש שם צענין ח' לדין לחיה
הרביעית שנוקיים צענין שם ודינא יתיב וטולטנא יהעדון להסנדא ולהוצדה
וגו' ואחד לנדקה לישראל שנוקיים עוד שם וטולטנא וטולטנא וגו' יהיצת לעם
קדישי עליונין וגו' ודכתב נוני כורסי שציבין דנור דרני לי צפ' אין דורשין
האך קרא היינו הך חד כסא לדין וק"ל] ח"ל זה ונטערו"ן וכו':

(דף ל"ט ע"א) ד"ה לעונא חד וכו' דלא וניינין לנייהוי [ככל העכו"ם] וק"ל:
(שם) ד"ה כי קצריה לנשה צמאי טביל וכו' ונ"ו ונרת לכהן: [כל הגויים
כאין וגו' לאו לענין כליון דלעתיד קאמר דהא ונפורש בקרא כי אעשה
כלה ככל הגויים ואותך לא אעשה כלה אלא כלה אלא דנאי רבותייהו וחסיצות
יש צכס שאתם גוי אחד צאריך שהרי לענין חסיצות אהון ערבימות צדהן שכל
הגויים כאין נגדו ואין חסוצים לפניו ולא הוליא אתכם ון הכלל והשיב שבקתם
גויים נני ישראל לא יתחשב דהיינו צתשצון שצעים אונות וק"ל. טוב ה' לכל
וכתיב וכו' כפי פ"י רש"י לא ידעתי לכוון ונה שייכא הך דרשא להך דהכא גם
צגרתה הע"י איתא הגירסא כד"ר אלעזר דר"א רנני כתיב וכו' דנשונע דקאי
אדלעיל. ונראה דקרא וצגויים לא יתחשב ונפרש להו כלפי ונ"ש צתחונות הן
עם לצדד ישכון כשהיא ונשנתן אין העכו"ם ונשנח עונתן אלא הכל לוקין
וכשהעכו"ם שנוקיים צעוה"ז הם אוכלין עם כל ונלכות ונלכות ואין עולה להם
וין חסצון שחאנר וצגויים לא יתחשב והציא צנדרש ילקוע ונשל לצנו של ונלך
וכו' כך צעוה"ז כדי שלא יהי נפסם של ישראל עגוונה לכן נתן להם הקצ"ה
שיהו אוכלין עם כל ונלכות ונלכות כשתצא הגאולה לעתיד הם אוכלין לעונתן
שחאנר הן עם לצדד ישכון אונור שונא ונה שחכלנו ון העכו"ם לשעצר ונחשב
לנו ח"ל וצגויים לא יתחשב והוא ונייתי. כד"ר דר"א רנני כתיב טוב ה' לכל
וכתיב טוב ה' לקויו וקאמר ונשל לאדם כשהוא ונשקה וכו' דהיינו הטובה
שנותן הקצ"ה לעכו"ם צעוה"ז הוא ונשקה כולו ונטיב לישראל עונתם ואינו
ונחשב להם וכשהוא עוד דהיינו צנפן יחדי איני עודר אלא הטובים היינו
ישראל צעוה"ז שם ה' קויו צעוה"ז וק"ל:] צאצוד וכו':

(נ"ו ח') ד"ה קלני ונראשי וקלני ונזרועי וכו' והיינו קללת אלהים תלוי ודוק
[לז' אחים תלוננים וכו' עיין צפירוש רש"י וצחונש פירש רש"י וזלו
של ונלך הוא שאלם עשוי צעוה"ז דיוקנו וישראל הם צניו וכו' עכ"ל ונפירושו
נראה דאין זה רק צישראל לא צע"א וע"פ הכוונה שישראל זרע יעקב הם דעות
דיוקנו כדאנרי' צפ' ח"ה אדם הראשון הוא דעות דיוקני של ונקום ויעקב
אצינו היא דעות דיוקנו אצל הרענצ"ן כתב על דצרו שאינו כאשר חשב הרב
צישראל שנקראו צנים לנקום וכו' ולכן לוח יהושע ויורידם. ועל העלים וכו'
עכ"ל והאריך ע"ש ולכאורה דכן הוא דהך דיהושע שהיו ה' ונלכים גויים וזוה
יהושע להורידים קשה לפי רש"י ויש ליישב לפירש"י איכא צ' עעוים צלא תלין
נצלתו הא' קללת אלקים תלוי והאי טעונא איכא צישראל ולא צעכו"ם ועוד
איכא טעונא אחרינא ולא תעונא את אדונתך וגו' כי הנות שאינו נקבר הוא
טעונת הארץ והוא טעונא שייך נוני צעכו"ם וכ"כ רד"ק צפ' יהושע ע"ש]
הספידא יקרא דחיי וכו':

(נ"ו ז') ד"ה צן נח נהרג אף על העוברין וכו' ופן פניו לנעלה וכו' ע"ש ודו"ק
[עכו"ם שהכה ישראל חייב וניתה בו' שלא ה' הכאת ונרי צישראל
ונכת ונת ונפירש"י צחונש וכדאנריין פרק הגחנקין כל היכא דאיכא הכאה
קתם לאו וניתה הוא ולא תיקשי לך ווידך את הונלרי אע"ג דלא כתיב צו וניתה
הרי הוא ונכרע וננקונו דהוא הכאת וניתה דכתיב ציה ויטעוניה צחול ודע
שכתב הרענצ"ם עכו"ם שהכה ישראל וכו' אע"פ שהוא חייב וניתה אינו נהרג
עכ"ל וכתב צעל כ"ג דרשייתו ונדסקלינן וטרינן צאלו הן הגולין אס גר חושב
שהרג ישראל גולה או נהרג ואם איתא ליסקל וליטרו צחוצל צישראל כו' עכ"ל
ע"ש ואין דאיתו ונכרעת דהתם צחונש איירי ונכתתיא שיהרג צחונש על הריגתו
ולא על צצלתו ועוד דנשום הריגת צו וניינה הולך לנייקט הריגה דגר חושב
אינו חייב על גר חושב צצצלה צעלונא ונראה דטעונו של הרענצ"ם ונדלח חשיב
ל' צהדי ז' ונלות ע"כ היינו טעונא ונשום דאין נהרג עליו ע"פ צ"ד כנו שבהרג
על ז' ונלות דאזרתה וניולו ה' וגו' זו היא וניתתן אצל צהכאה לישראל שנועיין
וניי' שהוא חייב וניתה צדי שונים דעכו"ם לא גורדיין ולא ונעלין ונזה נראה
ונ"ש צש"י וכתבו רש"י צחונש וירא כי אין איש וגו' ראה שאין תוחלת לדיקים
עומדת וננו ולא ונזרעו כו' פי' היינו ונשום צדיני אדם לא ה' חייב וניתה
כרעת הרענצ"ם אלא שראה שהיה חייב וניתה צדי שונים ואין תוחלת לדיקים
לפנוד וכו' לכך הרגו ועוד האריך הר"ח"ם: הסוטר לועו וכו' ונצור כוונ"ש
צפ' ח"ה דאדם הראשון הוא דיוקנו של ונקום ויעקב הוא דעות דיוקנו וזוה
ישראל נקראו אדם ולא העכו"ם וע"כ הסוטר לועו של ישראל שהוא דעות

דיוקנו של שכינה כאילו סוטר לועו וכו' ונייתי שחאנר ונקט אדם וגו' ע"כ
קרא ישראל צנוקים הזה אדם לפי שהן דעות דיוקנו ודו"ק] לנה הכית וכו':

(כ"ח ז') ד"ה לא נתנה קרקע וכו' דריש ליה כענד ודו"ק: [עכו"ם שצנת
חייב וניתה וכו' יש לעיין צזה ונה טעם עיין זה דווקא צאלו הצ' ונלות
דצדצר שאנו חייבין לעשות שיהי' אלא העכו"ם היפך זה לחייב וניתה צעשייתו
והנראה שהכונה צזה שהתורה נקראת ארוסה לפי שרוב ההמון אין עוסקין צה
והיא התורה לגציה כארוסה צצית אציה שהגיחה להיות תורת ה' אצל העוסק
צה ודאי דה"ל נשואה ונקראת תורתו כוונ"ש צפ"ק דע"א והוא שאנרו צפסקים
כל העוסק צתורה לפני ע"ה אלא צרוסתו צפניו שחאנר תורה לוח לנו
ונשה ונרשה וכו' ונארוסה לכל קהלות יעקב ונצור לפי ע"ה אינו עוסק צה
והוי' ל' ארוסתו וכן ונלות שצת נקראת צצצרה ונקוונות כלה כוונ"ש צואי כלה
צואי כלה דכארוסה ודאי דלא היא דכל ישראל קצלו עליהם שנירת שצת
וכשנשואה נני לא היא לפי שאין שונרים אותה כלאוי כוונ"ש פ' כל כתבי
אלונל שונרו ישראל צ' צצות וכו' ונשום הכי היא שצת לגציהו ככלה
שנכנסה לחופה ולא נצעלה ולזה כיון שהעכו"ם שאר עריות ונעולת צעל יש
להם חוץ ונארוסה וכלה שנכנסה לחופה דאין להם כדאנריין לעיל ונה היא
לה עסקת התורה לגציהו כאילו צועל ארוסת ישראל ואם הוא שונר שצת ה"ל
כאלו צה על כלה ישראל שנכנסה לחופה ולא נצעלה ואנרי' לעיל דנידון צדיני
ישראל ועל כונה זו אונור צש"ר פ' צשלה ונהו נתן לכס ולא לעכו"ם ונאך אונור
אם יצאו צני נח לשונר שצת לא דיין שאין ונקצלין שכר אלא שחייבין וניתה
שחאנר ויום ולילה לא ישצו ונאזרתן זו הוא וניתתן וכן הוא אונר צני וצין
צני ישראל וגו' ונשל ונלך יושב ונטיבוינחא יושצת נגדו העובר ציניהם חייב
וניתה ע"כ ודע שהרענצ"ם צהלכות ונלכים כתב הא דקאמר הכא חייב וניתה
היינו צדי שנים אצל אינו נהרג וכתב הר"ח"ם לפי דצרו הא דקאמר תלמודא
וליתשצי' צהדי ז' ונלות ח"ק ולינונייה צהדייהו לניונר דאסורין צה קאמר אצל
לא לענין קטל וכו' עכ"ל ועוד האריך ע"ש וא"א לונר כן דא"כ לנה לא ונה
צהדי ז' ונלות לאסור הא דעכו"ם שהכה ישראל דחייב נוני וניתה צדי שנים
ואינו נהרג כוונ"ש הרענצ"ם שם. אצל הנראה כרעת רענצ"ם דכל ונה דלא חשיב
צהדי ז' ונלות אין נהרגין עליהם והא דפריך הכא וליחשצי' צהדי ז' ונלות צני
נח ח"ק דאנרי' לא חשצי' לשצת נוני צהדי ז' ונלות ויהי' צן נח נהרג עליה
ונשכי קום ועשה לא קחשיב דנקום ועשה אין צן נח נהרג דלא ונינו אפי'
צישראל צקום ועשה שיהי' נהרג צדי אדם וכן צהדיה דעכו"ם עוסק צתורה
פריך נוני הכי וליחשצי' צהדי ז' ונלות ויהי' צן נח נהרג עליו ונשכי לני"ד
ונארוסה וכו' דאין חיוצו ונלד עלנו ולא היא אלא צאסונתא צעלונא ואין כאן
אזרתה זו היא וניתתן ונראה ונה שהציא לדרוש לא ישצו אצני נח ולא חשב
עתים דכתיב לעיל וניי' נראה כוונ"ש הרא"ם שהשצת צכ"ג הוא וננחת הפועל
ונונלכתו ולא וננחת הפועל והחום והקור כי הם פועלות הנולדות וכו' ולא
תפול צהם שציתה עכ"ל ע"ש] חצל על שונש גדול וכו':

(ע"ו ז') ד"ה הנושא צתו לזקן וכו' לנענן ספות וכו' ע"ש שהשיא לזקן ולקטן
[וכן צהצורת אציה לעכו"ם יש לפרש צדך הזה שהעכו"ם חונוד
לעולם וננון אף של אחרים ואינו שצב לעולם וכל עוד שמוסיף וננון הוא
ומוסיף תאום להצרות וננון וזה שנותן לו אצידתו להצניעו וננונו ונרעיניו יותר
לחונוד גם וננון של אחרים וז"ש לנענן ספות הרוה את הלנעה שצנה שצא
להצניעו צהצורת אצידתו הוא ומוסיף לו לנענן ותאום לנענן אחרים וק"ל] אל
ההרים לא אכל וכו':

(פ"א ח') ד"ה אל ההרים לא אכל וכו' וז"ש לא יונה [דצתורה כתיב ולא חונר
איש את ענייתו דהיינו ענייתו צנלות שהוא ישראל ואונחת עכו"ם
שכי וקאמר דיקדש עלנו צנותר לו ואיש לא יונה צסתם אפילו עכו"ם לא
יונה כנו שנגינו צכונה חכונים צתלונוד שהצחירו צעעות ונשום קידוש השם]
ואנר חצילתו וכו':

(פ"ב ז') ד"ה חונשה שונות יש לו זונרי וכו' פתחיה על הקניין זה ונריכי ועיין
צתום] שם [סחוב פרש"י ונשלך צצחוצות עכ"ל וכן ח"י כונה דנשגריין
ית נצלת חונר וכו' ע"ש אצל ונלשון קצורת חונור יקבר ונשנע דנייהא קצורה
קלת יש לו לחונר והיינו ונשום טעונת נצילות או ונשום סירחון אין ונשליכין
אתו צצחוצות אלא שאין ונקפידין להעניין קצורתן והכלצים ונסיצין אותן
ונקצורתן דקאנר ונלכא הוא ולא אורח ארעא לצזויי וכבר נחקיים צו קצורת
חונור שצצצלה ונקצורתה וק"ל] [פ"ב ז') ונעשית התור' כב' תורות וכו':

(פ"ב ז') ד"ה אחר דצרו של שטן וכו' ולפי שאלפיז היה ונציאי ע"א [והן
הנציאות ונלאכיו והיה זרעו של עשו שהוא כח השטן וסנאל יחסו
צדרשה זו דצרי השטן לאלפיז] וקלת ונדצרו יחסו לצצרתה וכו':

(כ"א ז') ד"ה כי הנער צן ונח שנה וגו' ולנניא דנוקי הכא האי קרא [בעכו"ם]
שיצדו ונלכת ישראל וכו':

(סס) ד"ה כל גבר ידיו וכו' כו"ש עמו אנכי בצרה [ורש"י פי' גם הכא שולטער על אדנך של ע"א ואין לך כחך ואמר ונהפכו כל פנים וגו' מלת כל יתורא הוא לדרוש כל פנים זין פנים פונליא של ועלה זין פנים פונליא של וטה דהיינו כשנפלת אונה של וטה נופל שר שלה ונלמעלה והיינו כל פנים לירקון ודרש עוד כל פנים וגו' דהיינו כשאומר הקצ"ה היאך נאצד אלו וכו' יהיו ישראל ועכו"ם שניהם בספק וילטערו על כך עד ביאת המשיח ז"צ וע"ו מיייתי ושל רהיט ונפיל וכו' דהתורה והקוסיא שניהם בספק להטעור אם יחזור השור לנאקונו או לא ורש"י פי' צע"א חילק וזילק וכו' :

(ל"ט ח') ד"ה וי' טהא אקוט וכו' אקוט צדור וגו' כפרש"י וק"ל: [איהו ונלך מיוחד וכו' עיין פירש"י ויותר נראה לפרש כפשוטי' מיוחד שלא יהיה שום ונלך צעו"ז רק ונלך המשיח כו"ש צנוה וקומוות וגם דוד הונלך לא יהי רק נשיא לגביה ותלה חורבנה של לור צביאת המשיח כדאמרי' לא כמנללה לור אלא מחורבנה של ירושלים וכשזא קס זה נופל:] דור דורים המזמור הזה וכו' :

(ק"ד ח') ד"ה רבתי עם וכו' שאין צו שום לך רבתי: [אלא כאסה וכו' לפי שצעו"ם נאמר ועתה שניתי זאת עדינה וגו' לא אשז אלמנה וגו' שכול ואליון וגו' דהיינו צנפלתם קר כוחם ומזלם מן השמים שאין לך אונה שנפלה שלא תפול ומחלה ומזלם והיו אלמנה ונוש ונושיעם ואלהותם שמת כוחם אזל ישראל אינם כן כי גם צרתם לא קר כוחם וללם מעליהם כי הוא חי וקיים לעולם ואינן אלא צדונין אלמנה שאין צעלה אללה דהיינו שהלך לנ"ה ע"י סקרה אשתו ודעתו לחזור כשהיא תשוב אליו: נעשים שרים וכו' פי' הפסוק גם כשהם תחת העכו"ם וצנדינות אחרות צגלות נעשו שרים לאדונייהם שמשעבדים זהם והציא והמעשה צצ' בני אדם וכו' אומר להן עם קשה עורף וכו' לפי שהשעבוד וגלות מציא לאדם שתשכח חכמתו ונמנו וכו"ש ואצדה חכמת חכמיו וגו' וע"כ ח"ל שאתם קשה עורף שלא תהיו נכנעים צגלותכם ומחזיקים עדיין עלמכם לחכמים או לנביאים כי מלין אתם יודעים זה אם לא צנבואה או צחכמה נפלאה וזלה כשראה האמת אתם אומר צרוך שצמר צזרעו של אצרהם ונתן להם מחכמתו וע"כ חכמתן נלחית שלא שתכח מהם אף צגלותן:] זכה תצכה צלילת וכו' :

(סס ע"ב) ד"ה פלו עליך פיהם וכו' צצ' אחרונים לדרשא ז: [אוכלי עמי אכלו לחם וכו' כל האוכל מלחמן וכו' כי בעו שאין האדם נזון ואין דעתו נוחה צכל אכילות עד שיאכל עונתן לחם כן אין ע"א נוחין צאכילתן כו"ש והי' לאכול וגו' דהיינו קתם אכילה שהוא הלחם] ואמר ה' לא קראו וכו' : (ק"י ח') ד"ה קטני בני רשעי ישראל וכו' דלומי ולי יהושיע וגו' ע"ש [אצל קטני בני רשעי עכו"ם ד"ה אין באין לעוה"צ וכו' יש לךדק דמשנע דר"ב כווי ונודה בקטני בני רשעי עכו"ם דאין באין לעוה"צ וקשה דהא האי קרא דאיייתי רע"ק לעיל צרם עיקר שרשוהי צארעא שצוקו דוויני' נשנע דבאין לעוה"צ צרשעי עכו"ם הוא דכתיב צס' דניאל גצי נצוכדנלר ואפשר שהראו לו כן צחלוס דאין חלוס צלא צדריס צטלים ונ"מ כיון דהראו לו כן צחלוס יש לנו לוומר דכך היא הנודה בקטני רשעי בני ישראל דאין מראין לו לאדם צחלוס דצר שאינו כלל וויייתי וקטני בני רשעי עכו"ם ונחאצד כל זכר לנו דהאי קרא איירי צעוה"צ דרישא דקרא מתיס צל ימיו רפאים צל יקומו וגו' ומאצד כל זכר לנו:] משעה שנימול וכו' :

(ל"ג צ') ד"ה ונשרפו ד' [מלכות] וכו' וכתוב וכו' : (ל"ד צ') ד"ה אין ינוסר עם עוף וכו' כדי להדליק וינונו צצ"ה וצוה"ד [ואומר שנעץ חרב וכו' לפי שהעכו"ם העוסק צתורה חייב וייתה כדאמרינן פי' ד' וייתות וזה שאינו עוסק צתורה עושה עלמו עכו"ם ודינו צחרצ וסייף כדין עכו"ם שנייתחו צסייף] שלא ונלאו ע"ה וכו' :

(ל"ו צ') ד"ה וצני צניו של סיסרא וכו' ואמר דגם וצני צניו של [אוחו רשע] נצוכדנלר וכו' :

(ל"ז ח') ד"ה ליכא קוטטא צעלמא וכו' כדאמרי' פרק זה צורר: [תהפך למינות עיין פירש"י והוא ונאמר צנדרש שאת זו צבל וכו' ספחת זו מדי וכו' צהרת זו יון וכו' נגע לרעת זו אדום וכו' והלצן צצנגע לרעת הוא סינן טוונאה לנגע וצעי הסגר רנוו על הנינות צנהן הוא סינן טוונאה לנולכות אדום שישראל יהיו צהסגר ונאסר הגלות צנולכות הרצינית וכשיתפך כולו לצנן הוא סינן טוהרה למוסגר כו"ש כולו הפך לצן טהור הוא כן כשיתפך כולו למינות הוא סינן טהרה לישראל שיאלו ומתוך ההסגר ונאסר הגלות וק"ל:] עד שירצו [המקורות] נראה לפרש וכו' :

(סס צ') ד"ה ונלחמת תנינים וכו' נראה לפרש [על מלחמות מלכות סקראו תנינים כנו התנין הרוצץ צים] וכן יתפרש הך אגדה וכו' :

(ל"ח ח') ד"ה אין צן דוד צא וכו' לפי שיחזרו הדגים לא"י: [עד שתכלה מלכות הזלה וישראל וכו' עיין פירש"י ועוד יש לפרש מלכות הזלה הוא מלכות אדום שקראה הכתוב מלכות וצולול וצזוי כו"ש הנה קטן כמתין צגויס צזוי אתה ונאור וז"ש וכרת הזלזלים שהיא מלכות אדום המושלת צישראל צנצנורות ר"ל צתפלה שעותין ישראל צנצנורות של תהלים שנאמרו על הגלות:] עד שיכלו גסי הרוח וכו' :

(סס) ד"ה אי צטלי יהירי וכו' שאין דורכו רואה אלא לפנים [ודיינה את האנושי שהם חנופי עכו"ם לצדיל הזה הנועור צמתך הכסף וזו ודה כנגד ודה כשיכלו ונכס היהירים שוארים עלמם ככשרים יכלו ג"כ חנופי ע"א ונכס שלא ישלטו צכס וכך היא הנודה כשיצטלו דייני רשעי ישראל העוין אחר השומר יצטלו ג"כ ונכס שוטרי עכו"ם המושלים צישראל והסיר ה' משפטין וגו' כנו שופטין וכן ת"י:] :

(סס) ד"ה לכשיפול השער הזה וכו' שדקדק לפרש כן על שער [רמוני] דנפילת השער צ"פ וכו' על נפלת [רמוני] האמור וכו' משנע דלאו [צרוני] היה וק"ל :

(סס צ') ד"ה ט' חדשים וכו' כל ישראל תחת יד [מלכות] אחת וכו' גם תחת שאר [מלכות] אין הסכנה כ"כ וכו' :

(סס) ד"ה דכתיב כאשר יקום איש וכו' כל הטרות שצאו על ישראל ונד' [מלכות] עד צצלי ננשיח וכו' לשר של פרס דוציאל צפ' י"ה [ובסוף ידו אל הקיר רנוו למלכות יון חיה שלישיית טראה דניאל שולכו צזנן צצה"ו היה קיים דהיינו סמנוכו ישראל עלמן צצרהס אל הקיר המוצח והנוקדס צכס חכוכה ונשכו נחש הוא מלכות אדום חיה הרצינית טראה דניאל שהוא כח נחש הקדמוני המושל מחרצנן הצית עד צצלי ננשיח וציאתו צנצרה צינינו ואמר דמשום לרה האחרונה הנושכת הראשונות שהוא נשיכת נחש אין ראוי לוונר על צצלי ננשיח דלא אחניני' דיש דוגמתו צעוה"ז טלה אחרונה צצני ציתו ונוטלין צרעב שרונה נכשכו נחש דנושכת הראשונות:] כל גבר ידיו וכו' :

ס ל י ק מסכת סנהדרין

מסכת אבות

וארבעה. [גדולה תורה מן הכהונה ומן המלכות שהמלכות צשלטים ועליות והכהונה צעשרים וארבע:]

(פי' המשניות להרמב"ם דף י"ד ע"ב 4) ד"ה מלמעלה. [מלמעלה וכן ידיעות הונלך וקרצותו רחוק ונאור להגלל מוננה צעולם הזה והוא נפסדת אמנותו כי לא ישגיח צדנר רק צונה שיקרצתו אליו ואתה יודע עינן דואג ואע"פ שהונלך אשר קרב אליו הי' ננשיח השם ונציא וצחיר מהשם יתצרך:]

(דף ט"ו ע"ב 3) ד"ה הוה זמירי. [כצר צארנו שהרשות הוא השלטנות והוא נקסר צנדותיהם ומזחיר מהם:]

(דף ט"ו ע"א 1) ד"ה ר' חנינא. התנודת הקריאה ועול דרך ארץ [התנודת הקריאה ועול מלכות טורה הונלך וחיילותיו ועול דרך ארץ:]

(סס 2) השם יתצרך ויקל מעליו [השם יתצרך מעולי המלכים ויקל מעליו:]

(פרק ב' משנה ט') הם אומר שלשה דברים וכו' צפי' הרמב"ם. וכן [יש"ו הנוטרי] עם ר' יהושע צן פרחיה וכו' :

(פרק ג' משנה ג') ר"ש אומר שלשה שאכלו וכו' ונצחי מתיס וכו' צצחי מתיס יקרא תקרצת ע"ז וכו' כונה שצארנו צפ"ג מע"ו [וקראה ישעיהו גם כן קיא לואה לצזותה כנו שחקרא ע"ז עלונה [גלולים ושקולים] וקדם לפני זה וכו' הדברים המזוהמים והלואות [רלה לוונר נאכל הללוים] והוא אמור לפני זה וכו' :

(פרק ה' משנה י"ב) ארבע מידות צדעות נוח לכעוס ונות לרלות ילא [הספקדו צשכרו] קשה לכעוס וקשה לרלות [ילא שכוו צהספקדו] ונהר לשעווע וכו' :

(דף י"ט ע"ב 1) ד"ה גדולה תורה, גדולה תורה מן הכהונה. שהכהונה צעשרים

(פרק ה') על שום ציתוק [שהי' ונשתנוש בכלי כסף וכלי זהב כל ימינו ולא הי' דעתו נקה עליו] אלא לדוקים אונירים וכו':
 (פרק כ"ה [והי' זה פורענותו של רשעים לעוה"צ וכו':
 (פרק כ"ה) ר"ג אוניר גד' דברים ונלכות [יון] אוכלת וכו':

(פרק ל') כיצד שוגג שהרג את הנפש וכו' והרגו הרי זה [גולה על ידו] הרגו צנזיד וכו' והרגו הרי זה [פעור] וכי וכו':
 (שם) כל זמן שישראל עושין רלונו אין [אוניה] ולשון וכו':
 (פרק ל"ד) עשרה שנות נקראו [האלילים] אם גנאי וכו':
 (שם דף ק' ע"א 67) מיטוס שנשחקו עלוונותיו [מיטוס הרשע שנשחקו עלוונותיו]:

סליק מסכת אבות דרכי נתן

מסכת מכות

[גמ' ז' ב' 12] והרג את האדם [לגוי והרג את ישראל] לנפלים והרג בן קיימא וכו':
 (ח' ב' 33) לאתויי עבד [וגוי] תנינא וכו' [וכן בכל העמוד ל"ל גוי]:
 (י"א א' 43) על צארי [שונאיהם של ישראל] שיושבין וכו':
 (י"ב א' 48) שלש טעיות עתיד שרו של [רומי] למעות וכו':
 (רש"י י"ג א' ח') ד"ה שרו של [רומי]. סנאל וכו' כשיגיע קץ [רומי להחרב] כדכתיב יפקוד ה' וכו':
 (תוס' ז' ב' 3) ד"ה אלא פרט לאוניר וותר וכו' צתינוק שנשבה לבין [הנכרים] וי"ל וכו':

וקנאם לו אצל המנוור שהם העכו"ם אף שהחליפם וחלק אותם לנצח השניים ו"ג הם צרשותו וניזונים ונונו ית' צ"ה שהוא אצום בעליו הראשון ולזה אומר ידע שור קונחו שקנאו צנשיכה ומנוור אצום בעליו דהיינו צרשות בעליו הראשון אצל ישראל שהם קנויים לו צנשיכה כנ"ש לעיל וע"כ נקראו ישראל שנתתי חתינתי בהם כדרך כל קונה בהנה שתולה חתינתו זה לא ידע קונחו גם עוני לא התצוק ר"ל שלא התצוננו אפי' כעכו"ם הללו שכולם עוני וניזונים ונוני ולזה כיון שהנכות אלו לחוטאים תחת הנכות הראוי לנצח לו מן העכו"ם כמו שקורין לללקה והפלא ה' את ונכותו וגו' כדלעיל אומר יצא וני שנוכיר אצום בעליו וכו' שהוא המנוור הרנוון לעכו"ם ויפרע עוני שאינו נוכי וכו' דהיינו החוטא בישראל וק"ל נפשו כופלת לו וכו':

סליק מסכת מכות

מהרש"א מכות

(דף י"א ע"א) ד"ה כל האוהב ללמוד צהנון וכו' וחדוד עם חזרים [ונש"כ דמי העכו"ם שכ"א עושה לו דת לעלמו כפי רלונו ודעתו ואין לרין לחזרים] וכדאמרי' צפ' הרואה וכו' צד צדד ציחידות [הנה הוא עוסק בה כעכו"ם העוסק בה שלינודו ציחידות ואמרי' צפ' ד' וייתת עכו"ם העוסק בתורה קייב וייתת ואמרי' שם דכל וייתתו צסיק שהוא וייתת חרצ וע"כ העוסק בתורה כוננת העכו"ם ציחידות] ראוי לעונשו וכו':
 (י"ג א' ח') ד"ה ג' טעיות עתיד [שר של אדום לטעות פירש"י הוא סנאל והוא ואלך ושור של אדום כדנניתי קרא וני זה צא מאדום וגו' וכבר האריך צזה הר"י אצרכנאל צס' ונשניע ישועה שנלכות רומי נקרא ע"ש ונלכות אדום שהנלך הראשון שנלך צו היה לפו צן אליפז] ואמר טעמה כו' ולא ואלך שהרג [ישראל] והרי גואל הדם טלחם הוא הקצ"ה צעלנו וכו':
 (כ"ג א' ח') ד"ה כל הנספר לשון הרע וכו' להתקבל עונן לה' וק"ל יצא וני שנוכיר אצום בעליו ויפרע עוני שאינו נוכי וכו' עכ"ל ולעיל לגבי רצועה של עגל לא קאמר הכי יצא וני שנוכיר קונחו ויפרע עוני שאינו נוכי קונחו ויש לפרש שכונת הנקרא שדינה את ישראל והעכו"ם כנחליף שור צמנוור ונשך צעל המנוור את השור והמנוור עדיין צצית בעליו הראשון ואוכל ונאצום צעל הראשון ודינה את ישראל לשור שהוא בהנה טהורה ואת העכו"ם לחנוור שהוא בהנה ענאה ונשך הקצ"ה את ישראל כנ"ש ונשכני אחריך נרונה

מסכת שבועות

[גמ' ה' א' 31] משכחת לה בתינוק שנשברו לבין [הנכרים] יציאות השבת וכו':
 (י' ב' 33) א"ר יוחנן זו [רומי חייבת] שטבעה וכו':
 (רש"י ס' ד"ה צמוריה אכיל ליה וכו' שצור ונלכא וגרצוהו: [רומי חייבת. תרגום. של רשעה חייבת שנאמר וקראו להם גבול רשעה:] רצינא אומר וכו':

(ט' א' 16) שעיר זה יהא כפרה [עלי] על שמעמתי וכו':
 (שם 46) מי לא בעי מידע [גויה] בעל בת ישראל בעל וכו':
 (הנהות אשר"י פרק ששי ס' ד') ד"ה שלא יערים וכו' ואין הקצ"ה נשכים ענאם [וניו אותם שנוטל העיר ונצביעם שלא יאלו או יצריחו ונחץ לעירו כלום וותר להם להערים ויחצצו צלצם שלא יאלו היום או שלא יצריחו היום חוץ לעירו כלום] יש כו':

סליק מסכת שבועות

מסכת הוריות

מסכת עדיות

[גמ' דף י"ג ע"א 24] חכם קודם למלך ישראל וחכם קודם למלך:
 (שם 25) מלך ישראל שמת [ומלך שמת]:
 (שם בסוף העמוד) בזה ביאר המימוני כו' [יתיר הם הרברים האלה]:
 (פ' הונטיות להרנוצ"ס דף י"ג 1) ד"ה כהן קודם ללוי. דע שאמרו חז"ל ונלך קודם לכהן גדול וכ"ג לנציא וזה יש צו תנאים הרבה וזה טעם קדינות כ"ג לנציא כשהוא שור לו [דע שאמרו חז"ל החכם קודם לנלך ונלך לכ"ג וכ"ג לנציא וזה יש לו תנאים הרבה וזה טעם קדינות חכם לנלך אינה אלא צאנונה צלצד לפי שהחכם תועלתו לאוניה יותר ונחועלת הנלך אצל צנועשה אין להקדים על כבוד הנלך שום דבר ואע"פ שהוא ע"ה שנאמר שום חשים עליך ונלך וכונו כן כסן גדול קודם לנציא כשהוא שור לו]:

(פרק ז' משנה ז') שהלך ליטול רשות [מהגמון] בסוריא וכו':
 (פרק ח' משנה ז') אלא לעשות [שלום] בעולם שנא' הנה וכו':
 (סופרים פרק א' הלכה ב') שאל [ביתוס] אחד וכו':
 (פרק י"ד הלכה ז') הוה אומר נבוכדנאצר [רשיעא שחיק טמיא למזוני למבא טבתי ולביש בישתי שנאמר זכר צדיק לברכה ושם רשעים ירקב] הלכה ח' וכו':
 (פרק י"ז הלכה ה') דבר אחר מפני [הנוצרים]:
 (בריותא הלכה ט' 18) עכרים ומזלות ומתים [עכרים ומתים]:
 (מסכת שמחות הלכה י"ז 2) מן השפחה ומן הכותית ומן השפחה ומן הנכרית]:
 (מסכת דרך ארץ וזמא דף ס"ד ע"א 6) על עכרים שונאי ישראל ועל שונאי ישראל]:

סליק מסכת הוריות

סליק מסכת עדיות

אומר

מסכת

עבודה זרה

השכחה

יג

(רש"י דף ז' ע"א 1) אידיתן של עכו"ם ג' ימים [אידיתן של עכו"ם עוצדי עבודה זרה ג' ימים]:

(גמ' דף ב' ע"ב 5) נכנסה לפניו מלכות [רומי] תחלה וכו':
(שם 39) וכי מאחר דהוי מלכות פרס למלכות [רומי] דלא וכו':
(שם 8) זהו רומי שטבעה יצא [זו רומי חיבת שטבעה יצא]:

(רש"י ס"ט 8) [רווני חייבת רוני הרשעה תרגום של רשעה חייבת]:
(תוס' דף ז' ע"א 5) ד"ה אסור לשאת. וקשה על מה סוכו העולם לשאת ולתת ציוס איד העכו"ם עושה ואין לוונר וכו': [וקשה על מה סוכי העולם עכשיו לשאת ולתת ציוס איד העכו"ם עושה נהי דרוז אידיתם וין הקדושים הם וי"ו בכל טבוע יוס נולדי יש להם דלר' ישנעאל לעולם אסור ואין לוונר דהיינו טענאל ונשום דגויס טעה"ל לאו עוצדי ע"ו הם אלל וננהג אצותיהם צידיהם דהא אונר שמואל צגנרל צגולה אין אסור אלל יוס אידס צלצד ונשנע הא יוס אידס וניהו אסור לכך נראה דרין] וכו':

(בא"ד ס"ט) דטעם היתיר ונשום דקיס לן צגווישו [דטעם היתיר ונשום דעכו"ם טצינינו קיס לן צגווישו דלל פלתי ע"ו ונהאי טענאל שרי לקענן צפרק צ' ר' יהודל דשרר ל"י קורצנל לצצי דורנל ציוס אידו אונר קוס ל"י צגוויס דלל פלל לע"ו אי כוני] יש לצנווך וכו' ולפי פי' ר"ת [אין לתנוה על וננהגו שאפי' חנו] ונחזיקין אותם כעוצדי ע"ו שרי טהרי [אינס] עוטיס טוס תקרוצת וכו'. והרצה ונעוה ונליס להם לאותו דצר [ונישו נכון ה' להחזיר כטצא העכו"ם והוונר תלוני ונעוה לצקרי שקורין אופרי"ר. אלל ר' אלחנן אונר כי גס צלותן אופרי"ר אין טוס אסור כי ונה טהס נותנין אותם לצלחיס ולכוונריס אינו וננש לטס עבודה זרה"ס אלל לנורך הנלחן]: [להלוותן וכו':]
(רש"י ס"ט) ד"ה טוקיס ונרנללות וכסף וזהו [הוא עסקן של רוניס] גטריס וכרכיס וכו':

(גמ' 36) ויעידו בהם [בישראל] שקיימו וכו':

(רש"י ס"ט ד"ה ה') דהטטי יתירל הוא וכו' טעתידין [ישראל] לקצל וכו':
(ס"ט) צתחילה יראה טנאל לא יקצלו [ישראל] תתורה וכו':
(ס"ט) ד"ה אינשו. ויטיטוס הגלס לרוני ויטיטוס הרשע הגלס לרוני ועדיין כולס ונשעוצדיס להס]:

(תוס' דף ז' ע"א 1) ד"ה וי"ט לא תנו עידיהן וכו' דתצדל עדיף [רוני חייבת. ונשום דכתיב צהו וקרלו להס גצול רשעה. רשע תרגום חייצא וננאל צנועשה ונרנצה כי צנועשה דר' חנינל צן תרדיון נגזר על רוני תורצן גדול]:
אונר להן הקצ"ה וכו':

(תוס' ס"ט ע"ב 3) ד"ה וניי טנל הנ"י דלל קחטיב. פי' צצל [ויון] טהס ארצע ונלכיות וכו':
(ס"ט) ד"ה ונשכא ונלכותיהו וכו' עתידה ונלכות [הרשעה] טתפטוע על כל העולם וכו':

(ס"ט דף ג' ע"א 1) ד"ה כהניס וכו'. אי כוני ר"ל צקוס עלינו [אדוס] והא וכו':
(ס"ט דף 4) אהס קרויס אדס [ר"ל ונטיגי תכלית צריחת האדס] דכתיב. [אחס קרויס אדס. דכתיב] [והיתר ידע הוועיין כי אינס ונדצרי תהוס"ו וד"ל]:
(ס"ט) צד"ה טאפילו גוי ועוסק צתורה. פי' צצנע ונלוות טלהס [דאלו צטאר ונלות הא אונרינין צכנהרדין צפרק ד' וניתוח (דף כ"ט) גוי העוסק צתורה חייב וניתח] הרי הוא ככהן גדול וכו':

(ס"ט דף ד' ע"א 1) ד"ה והיינו דרצי אלכסנדרי וכו' אהל דסליק כאן [צניטראל] וכאן [צאווות העולם] וקאמרינן וכו' טיס חילוק צין [ישראל] וצין [אווות העולם]: צניגני וכו':

(ס"ט דף ז' ע"א 1) ד"ה ט"ו לאו אורח ארעא הוא [לספריס דגרסינן ההוא גוי ניחא דגויס לא ונעלין ולא ונרידין והוא טציקס לקללו ולהציקו צקללתו כתיבין ולא להרגו ולא דוני להורדה לצור ואפי' לספריס דגרסי ההוא וניכא אע"פ טהנייסיס ונרידין לצור כוני ניחא דוודלי ציקס להרגו צקללתו וי"ו קאונר צתר הכי ט"ו לאו אורח ארעא כי לא ה' לו לדחוק צידי טויס ולהעינט וני טאינס רוליס להעינט אע"פ טהוא וותר להרגו צידיס] כיון דאיכא וכו':

(גמ' דף ד' ע"ב 9) רכיבות ביום כתיב ורכיבות ביום ואישות בלילה כתיב]:

(שם 18) לא נשתייר מעכרים שונאיהם של ישראל ולא נשתייר משונאיהם של ישראל]:

(תוס' דף ה' ע"א 9) ע"י אחריס טיהי מולדיס [ע"י נכריס טיהי מולדיס]:
(ס"ט) דנשמות של ישראל אין צנור אחר עושה והא [דנשמות של ישראל ונכריס אין צנור אחר עושה והא]:

(ס"ט) ד"ה אלל. כצתחילה וי"ו דנשנע [כצתחילה וי"ו דנשנע]:

(רש"י ס"ט) ד"ה הוא דאונר כרצ"ל: [עניית טנשטטאו טלכו צהס ונלכיות הנכליס אה ונוונס כל היום צוהיס לצכול]: דתן וכו':

(גמ' דף ו' ע"א 7) יום [נוצרי] לדברי ר' ישמעאל וכו':
(רש"י ס"ט) ד"ה תנא כוני טלשה וכו' וקא חטיב לאיד צתרישו: [נולדי ההולך צעעות טל אהמו האיס טרוה להס לעשות יוס איד צא' צצנח]:
לדצרי ר' ישמעאל:

(ס"ט) ד"ה ולפני עור. דנצנצין ל"י וכו' צכנהרדין [ונהי דאמכן עונד וקתיקן] וניהו אל יעצרו על ידו וכו':

(ס"ט 12) ונ' יניס לאחרינו. [ונ' יניס לאחרינו הרי כל השנת כולה]:
(ס"ט 14) לפני תקופה הוי [לפני תקופת טנת הוי]:

(גמ' דף ו' ע"ב 8) יום [נוצרי] לדברי ר' ישמעאל וכו':
(רש"י ס"ט 16) ד"ה צגולה. אדוקין צכו"ס כדאמרינן [אדוקין צכו"ס כל כך כדאמרינן]:

(ס"ט 34) ד"ה ונורין להס. צתוך העלמעה ונלחל דלל טכיה [צתוך העלמעה טאינו אלל לקלקל. ונילחל דלל טכיה וכו':]

(ס"ט דף ח' ע"א 28) אחר התקופה והי' עושין [אחר התקופה והוא תקופת טנת והי' עושין]:
(ס"ט 15) ד"ה יש צס. והוא להן יוס חג. [והוא להן יוס איד]:

(מתני' שם) ויום גנוסיא [של מלכים] ויום הלידה וכו':

(שם 40) ויום גנוסיא [של מלכים] ויום שהומלך בו מלך וכו':
(שם ע"ב 17) בימי אומה אהת [בימי יוונים] [וכן טנאל סס יידי הקינל כנה פנניס וטהס דע כך ודי']:

(שם 40) מאה ושמונים קודם שנחרב הבית פשטה מלכות על ישראל [מאה ושמונים שנה קודם שנחרב הבית פשטה מלכות [ראמילוס] הרשעה על ישראל]:

(שם 46) מלכות גזירה כל [מלכות הרשעה שמד כל]:
(רש"י ס"ט) ד"ה. פטטה טלטה: ונלכות [הרשעה] רוני:

(גמ' דף ט' ע"א 9) כשפשטה מלכות על ישראל [כשפשטה מלכות הרשעה על ישראל]:

(שם) כשפשטה מלכות [ראמילוס] על ישראל וכו':

(גמ' דף י' ע"א) ויום גנוסיא של [מלכים] מאי ויום גנוסיא של [מלכים] אמר רב יהודא וכו':

(תוס' ס"ט ע"ב 3) ד"ה חד קטיל. [חד קטיל אצצי דצי רצי וד"ה והלא טפיכות דניס הוא ונצנע ונלות. ואפי' לישראל אסור דהא תניא העכו"ם ורועי צהנה דקה לא ונעלין ולא ונרידין. וי"ל טהי' ירא פן יודיעו הדצר אל טהריס והי' גורנין להורגו ואונרינן אס צל להורגן טהכס להורגו. ועוד י"ל טהי' צורר טהנייסיס והנשקורות דאע"ג דאין ונייסיס צעכו"ס לענין קצלת קרצן ונידס לענין הורדה לצור איכא כדפרידן צפ"ק דחולין (דף י"ג) טהתח דישראל ונרידין דעכו"ם ונצנע' וכו':]

(גמ' דף י"א ע"ב 17) הכשילן פיהן או [הכשילן פיהם לרשעים או]:

(שם) אמר שמואל [בנולה אין אסור] אלא יום אידם בלבד וכו':
(שם 22) הני דפרסאי מאי מוהרנקי [הני דרומאי ודפרסאי מאי מוטרדי וטוריקי ומוהרנקי]:

(שם 23) הני דבבלאי מאי [הני דפרסאי ודבבלאי ודרומאי מאי]:
(תוס' דף י"א ע"ב 3) ד"ה עטלוזא של עזה וכו' וקשה לרצינו אלחנן על הפירוסיס דלס [סגוי אינו חטוב כנוו גלח] לא ניחוש וכו':

(רש"י דף י"ב ע"ב 32) ד"ה והי' צה. חניות של עכו"ם [חניות של כוונריס]:
(רש"י דף י"ג ע"א 1) ד"ה ונהסה. של עכו"ם הן של כוונריס הן [וכן סס צטורה ג']:

(גמ' שם ע"ב) תניא [הגויס] ורועי בהמה דקה ולא מעלין ולא מורידין אמר ל"י ר' ירמיה לר' זירא קתני [לוקחין מהם בהמה וכו':]

(שם) מפני [שמכניסו] תחת כנפי השכינה וכו':

(רש"י ס"ט 33) ד"ה ה"ג עכו"ם. צהנה דקה צא"ו הן ישראל והן עכו"ם הרי הן גזלנין [צהנה דקה והן ישראל וכן גזלניס הרי הן כעכו"ם]:
(ס"ט 35) ד"ה ואין מעלין. אין חייב להעלות אותן וכן הבור אס נפלו לתוכה. [אותן ון הבור אס נפלו לתוכה אלל יניקס ויינשו]:

(סס 37) ד"ה ואי מורידין. אותן לצור להניח אותן. אלמא ענד עכו"ם אסור להניחו. [אותן לצור להניח אותן צידים אלמא עכו"ם אסור להניחו צידים]:

(רש"י דף י"ד ע"א) ד"ה צטוויג. (צס ק העמוד.) זה עם זה דלא חשיב [זה] אס זה וקורין קומפר"ש ווייט"א. דלא חשיב:

(סס תוס' 31) ד"ה חלז קצנא. ציוס איד ההוא חבל [ציוס איד קלנדיאל. חבל]:

(רש"י ע"ו ע"א) ד"ה אף צמקוס וכו' [אין משכירין] להם צמיס וכו' חבל צחון [לארץ משכירין] ואף צמקוס וכו':

(תוס' סס) ד"ה אימור לשמיטה צנא וכו' צין לרש"ס [צין לר"ת אסור למכור לגוי] עגלים וכו':

(רש"י דף ע"ז ע"א 59) ד"ה צימוסאות. פרק ר' ישמעאל (דף כ"ג) דקתני [פרק ר' ישמעאל (דף כ"ג) וקורין לו אלט"ר דקתני]:

(סס) ד"ה כיפה. להעמיד דמות כוס צנית [להעמיד עזרת כו"ס צנית]:

(סס 61) ד"ה כהנאה. צטיטת חולין [צטיטת חולין]:

(תוס' סס) ד"ה לפרסאי. שרינן למכור [שרינן השתא למכור]:

(רש"י סס ע"ג 64) מייני תפסוהו [מייני רומים תפסוהו]:

(גמ' דף י"ז ע"א 3) ומצאתי אחד [מתלמידי יש"ו הנוצרי] ויעקב איש כפר סכניא שמו] אמר לי וכו':

(שם 6) אמר לי כך לימדני [יש"ו הנוצרי] כי מאתנן וכו':

(שם 25) מאי הב הב [אמר מר עוקבא שתי בנות שצועקת מניהם ואומרת בעולם הזה הבא הבא ומאן גינחו מינות והרשות] איכא דאמרי אמר מר עוקבא קול גיהנם צועקת ואומרת [הביאו לי שתי בנות שצועקת ואומרת] בעולם הזה

הבא הבא וכו':

(רש"י סס) ד"ה והרשות. שולטנות [לפי שנותנין] עיניהם צבעלי ונוון להורגן [וליעול ומונס]: [דבר מניט דיעקב]:

לצסוף וכו':

(סס) ד"ה חזי חדייהו וכו' נוסוס כבוד: [שלושקת מניינס על רוב יסורי גיהנס: מניט לוועקת הצא תקרובת לע"ז. רשות לוועקת הצא ונוון ודורות וארנונגא ונס לנגך: לא יסוצון כל הנשמתמידים אחר שכלצקו צנינות אינן שצין] ואס שצין ונונהרין לנות מתוך לרה וכפיית ילס [ונו גזירת נלך עליהם לנות] קלה שצקלות וכו':

(סס) ד"ה דנכיס נסחטו ילרא חכסי נכסת הגדולה [נשחטו ילרא חכסי נכסת הגדולה]:

(סס) ד"ה לני חדיין. לכבוד עכו"ם ונוצחין צנא לעכו"ם ונופקחים על עקקים לידע. [לכבוד עכו"ם ונוצחין זיבול לכו"ם ונופקחין על עסקיה לידע]:

(תוס' סס) ד"ה [ויעקב איש כפר סכניא שמו. ל"ל דאין זה יעקב מיינאה דפרק אין ונועניין דרנא סנא לר' אבוס דוודאי אותו רשע לא האריך ימים כל כך חלא נראה דהוא שצא לרפאות את צן דנא חבל יעקב מיינאה דר' אבוס יכול להיות שהוא אותו דפ' כיסוי הסס גצי רנא]: ונהו לעשות צית הכסא וכו':

(תוס' סס) פרט לפרה שאיכה חוזרת [הרחק ונעלי] דרך זה ונינות. והא דאמרינן צפ' כל כתיב דכונה תנאי הוי אזלי לצי חדיין זהו להחובכה עונס לפסול חורחס ולא הו' וקוס ונינות מונס חלא וקוס ויכוח ונוחקצין סס חכוני אומות ונושאין ונותנים צדינים ונאן דלא הוה אזיל היינו מיינאה חלא יסרגוס וכן ונושע דאמר ר' נחמן חנא מייניהו ונוסתפינא מייניהו ודלא כפירוש הקונטרס שפירוש צמנון שהוא וקוס עבודה זרה]: ופליגא דר' פרט וכו':

(תוס' דף י"ח ע"א) ד"ה חלז ענמו וכו' [פן יעצירם גויס לעצירה] כגון על ידי יסורים וכו':

(סס ד"ה) וכי שלמי מואי אינענד וכו' וליטול ונהס וק [חבל רש"י פירש שכל שעה יעילילו עליו יסחשדס צנווןן זה]:

(סס 3) חלא יחסשז ענהס וכו': [פירש' לחזקס לצור על העיר והר"ר חלקן פירש להיות מוספר חכסי חלזא] וכו':

(גמ' שם 46) אשרי האיש אשר לא הלך [בעצת רשעים זה שלא הלך] לטרטיאות וכו':

(גמ' שם 23) מפני שמזבחין שם זבח לעכו"ם דברי ר' מאיר וחכמים אומרים מקום שמזבחין אסור מפני חשד עכו"ם ומקום שאין מזבחין שם [מפני שמזבחין שם זיבול לכו"ם

דברי ר' מאיר וחכמים אומרים מקום שמזבחין אסור מפני חשד עבודת כו"ם ובמקום שאין מזבחין שם]:

(רש"י סס 31) שנוצחין סס. ונסדרין לרכי עכו"ם להחנכז לה. [שנוצחין סס ונסדרין לרכי כו"ם להחנכז לה. ונוצחין לשון יזבלני חכסי עניין חכ"י של חיבור ואסיפה חנוייט"ר צלע"ז]:

(סס 34) ד"ה מפני חשד. חלא יחסדוהו [צחזקת צנא לעכו"ם] [חלא יחסדוהו [צחזקת זיבול לעכו"ם]]:

(סס 36) ד"ה מאי צינישו. צחזקת זיבוח לעכו"ם [צחזקת זיבול לעכו"ם]:

(סס 38) ד"ה נשא ונתן. מפני שנוצחין לעכו"ם סתנא קאמר וסצר דוודאי מוצחין לעכו"ם [מפני שנוצחין לכו"ם סתנא קאמר וסצר דוודאי מוצחין לכו"ם]:

(סס) ד"ה מפני יסוצ מדינה וכו' צני הכרכיס להליה: [חלא יחסשז ענהס יחסשז ענהס. לחזקס עננס ולעשות ענהס ונור:] שנועיד עדות וכו':

(תוס' סס) ד"ה שנוצחין סס פ"ה לשון יזבלני חכסי ור"ת פירש מוצחין ולשון גנאי נקט וכן ונושע צירושלמי פרק הרואה וקוס שנוצחין סס לכו"ם אומר וצנח לחלקים יחסר]:

(גמ' דף ב' ע"א 1) לא תתן להם חנייה [בקרקע האי לא תחנם] מבעי לי דה"ק רחמנא לא [תתן להם] חן וכו':

(שם) לא תתן [להם] חנייה בקרקע וכו':

(שם 29) אשת מורנוסרופת [אשת מורנוסרופת הרשע]:

(רש"י סס) ד"ה לא תתן. עכו"ם זה נאה חלא ינושך חצתרי' [עכו"ם זה נאה]: [והיתר יתר וכנעול דמי וד"ל]:

(תוס' סס) ד"ה דאמר קרא לא תחנם וכו' וסלא ליתן להם [ונתנת חנס וסתנא דמילתא מייירי צכולס אומות וכן ונושע צנוגין צנוגין] וקסה וכו' מלרי עמוני ומואצי [חבל ונתנת חנס ונתנית חן וחנייה אין סוס טעס לחלק צין שאר אומות לז' ענוניס]: מיהו קסה וכו':

(סס) ד"ה ר' יהודא אומר וכו' אין זו ונתנת חנס [וא"ת ולנואן דשרי וכי לית לז' הסיא דהגויס ורועי צהננה דקה לא ונעלין ולא מורדין ו"ל דקרא מייירי שאינו אותו ונחיה צאדמו ונתנה כי אף חס לא יתן לו כלום לא ימות ולא דמי להעללה וכן הצור שהוא קרוב למיתה ואס ונעלהו כנולא ונגדל צן לע"ז] ור' נאיר וכו':

(תוס' כ"א ע"א) ד"ה אף צמקוס שאמרו להסכיר וכו' צקציעות [שרי ולפי זה עתה שהגויס שצינו אין ונוכסיין לצתייהן עבודה זרה צקציעות חלא כטיס סס פגר או שנוטה לנות וגס אותה שעה אין עוצדין אותה ונוחר] חן ונושס וכו':

(תוס' כ"ג ע"א) ד"ה אין ונועניין. ליחד צהנות ענהס [ליחד צהנותינו ענהס]:

(סס ע"ג) ד"ה ורנויכו. שהתירו ליקח ונהס [נכתב צלידו כ"א. שהתירו למכור. התירו ליקח ונהס]:

(בא"ד סס) חלא שני חכי [נכתב צלידו כ"א חלא חסידי לא שני חכא]:

(תוס' סס) ד"ה דאמר ור' חגיגה וכו' עיקר דבר זה [גויס חלא ענודו על הר סיני. ונראה דגריס כניי דפקסה זוהנתן היינו ונושס דאע"ג דאינהו לא הוי מוצייהו הוה] רצינא וכו':

(רש"י דף כ"ד ע"ג 15) ואין חכסי ונוהיגוס: וחס צנייהס כלו צנית. ולא געו חכריהס [דצרי רש"י חלו דיצור חחד סס ונוטעות החליק הנוחקן]:

(מתני' כ"ו ע"א 1) בת ישראל לא [תיילד] את הנכרית מפני [שמיילדת] בן לע"ז אבל נכרית [מיילדת] את בת ישראל

ישראל בת ישראל לא [תניק] בנה של נכרית אבל נכרית [מינקת] בנה של בת ישראל ברשותה:

(גמ' שם) תנו רבנן בת ישראל לא [תיילד] את הנכרית מפני [שמיילדת] בן לע"ז ונכרית לא [תיילד] את בת ישראל

[מפני [שחשודין] על שפיכות דמים דברי ר"מ וחכ"א ונכרית מיילדת] את בת ישראל בזמן שאחרות [עומדות] על גבה

אבל לא בינה לבינה ור"מ אפילו אחרות [עומדות] על גבה נמי לא וכו':

(שם 27) בת ישראל לא [תניק] תנו רבנן בת ישראל לא [תניק] בנה של נכרית מפני [שמיילדת] בן לע"ז ונכרית לא [תניק] את בנה של בת ישראל מפני [שחשודה] על שפיכות

דמים

דמים דברי ר"מ וחכ"א נכרית [מיניקה] את בנה של בת ישראל בזמן שאחרות [עומדות] על גבה אבל לא בינה לבינה ור' מאיר אומר אפי' אחרות [עומדות] על גבה נמי לא וכו' וצריכא וכו' בהווא קאמר ר"מ [ואסור] משום דשייפי ליה וכו' היכי דאחרות [עומדות] על גבה אימא מודו להו לרבנן צריכא [ורמינהו] יהודית מילדת ארמאית בשכר אבל לא בהגם אמר ר' יוסף בשכר שרי משום איבה סבר ר' יוסף למימר אולודי גוי בשבתא בשכר שרי משום איבה אמר ליה אביי וכלה למימר לה דידן דמינשרו שבתא מחללינן עליהו דידכו ולא מינשרו שבתא לא מחללינן סבר ר' יוסף למימר אוניקי בשכר שרי משום איבה אמר ל' אביי וכלה למימר אי פנויא היא בעינא לאנסובי אי אשת איש הוא לא קא מזדהמנא באפי גברא. סבר ר' יוסף למימר הא דתניא הגוים ורועי בהמה דקה לא מעלין ולא מורדין אסוקי בשכר שרי משום איבה אמר ליה אביי יכול לומר לו קאי ברי אאינרא אי נמי בקימא לי זימנא לבי דואר. תני ר' אבהו קמי' דר' יוחנן הגוים והרועים בהמה דקה לא מעלין ולא מורדין אבל המינים והמסוררת והמשומדים מורידים ולא מעלין אמר ליה אני שונה לכל אבידת אחיך לרבות את המשומד ואת אמרת מורדין סמי מכאן משומד] ולישני ל' כאן וכו' בעי למיטעם טעמא דאיסורא [אמר מר מורדין אבל לא מעלין השתא אחותי מחתינן אסוקי מבעיא אמר ר' יוסף בר חמא אמר ר' ששת לא נצרכא שאם היה מעלה בבור מנררה דנקיט ל' עילה ואמר לא תיחות חיותא עילוייה רבה ור' יוסף דאמרי תרויהו לא נצרכא שאם היתה אבן על פי הבור מכסה אמר בעינא לעבורי חיותא עילוייה רבינא אמר שאם הי' סולם מסלקו אמר בעינא לאחותי ברי מאינרא] תר ישראל [מל] את הגוי לשום גר לאפוקי משום מורנא דלא וגוי לא [ימול] את ישראל מפני [שחשודין] על שפיכות דמים דברי ר"מ וחכמים אומרים גוי [מל] את ישראל בזמן [שאחרים עומדין] על גבו אבל בינו לבינו לא ור"מ אומר אפי' [אחרים] עומדים על גבו נמי לא וכו' ורמינהו עיר [שאין] בה רופא ישראל [ויש] בה רופא כותי ורופא ארמאי [ימול] ארמאי ואל [ימול] כותי דברי ר"מ ור' יהודא אומר [ימול] כותי ואל [ימול] ארמאי איפוך ר"מ אומר [ימול] כותי ואל [ימול] ארמאי ר' יהודא אומר וכו' :

(ר"ש"י ע"ס) אצל נכרית [עניינה] צנה של ישראל. צרשונה דישראלית אצל לא [מנוסרנה] להוליכה לביטה וכו' :

(ע"ס) נכרית לא [תילד] את צח ישראל ואפי' אחרות [ישראלית עומדות] על גבה וכו' :

(ע"ס) ד"ה ורבנן קסברי צונן שאחרות [עומדות] על גבה שרי וכו' :

(ע"ס) ד"ה ואחרות רואות וכו' אינא מודי ל' לר' מאיר: [בשכר שרי משום איבה וינתי] צחם קא ניירו דנלי לאשתמוטי ולניינר לריכא אני לשכר מזונותי: אולודי גויה צשחא שרי כחול משום איבה דהא אידי חזי דניילדן לגשי דין צשחא כחול: אסוקי בשכר שרי וכו': קאי צרי אאיגרא ואם לא אורידכו ימות וכו' ל' להפקיד שכר ולהלילו: נקיטא לי זימנא לצי דואר השלטון קצע לי זמן ליום וועד ואם לא אלך ילא שכרי צהפקדו: [ואפקדו] וכו' :

(תום' ע"ס) ד"ה נכרית [מיניקה] צנה של ישראל צונן שאחרות [עומדות] על גבה וכו' ואפי' [איני] שרי אלא כשאחרות [עומדות] על גבה ומינה צישראל יולא ונכנס [שרי] דעומד וכו' [וא"כ לריך] ליזהר וכו' ומינה שכינה [ואילך אסור] להניחו יחיד ועל חינוק וחינוק שמשתיך צנית הגוי יחידים לרפאותן [הורה ר"י דאסור] ונכונה עניינים [שהם] חשודים על שפיכות דמים [ואפילו] הם גדולים קלת ינשיכים לנינות [ירושלמי נכרית [מיניקה] צנה של צח ישראל דכתיב [והי' ולכיס אונניך] ושרותיהם וניקותיך חני יונק

החינוק והולך עין הנכרית [ומן צהונה עומדה] ונציחין לו חלב וכלל נקוס ואין חוששים לו משום [סקן ולא משום עומדה] :

(תום' ע"ס) [ורמינהו] יהודית מילדת ארמאית וכו' : הנקטה לא עלה צדעתו להעמיד המשנה צחם משום דחלי טעמא מפני שמילדת בן לע"ז ור' יוסף אסיק דאפי' צשכר שרי משום איבה [סבר וכו' :

(ד"ה סבר ר' יוסף למינר וכו') ולאציי נמי [דמתני דליכא איבה נשמע הא איכא איבה שרי] היכי שרינן [משום איבה] מילתא דאית צ"י איסורא דאורייתא וכו' :

(ע"ס) ד"ה והרועים וכו'. [וי"ד מוכין] ועושין שלא מן התורה :

(ע"ס) ד"ה לא מעלין. [ואפי' לר"מ דאמר צפ"ק לגוי צנתניה] : **(ר"ש"י ע"ס)** כ"ו ע"ב 2) מלשינים צשקר המוסרין ממון [מלשינים המוסרין ממון] [הישר כנעול דמי] :

(ע"ס) ד"ה מין הוא וכו' כגון ס"מ שכתבו מין ישרף [ומורדין] דהכא : [ש"ס] ה' מעלה צבור. עשויה צקרקע ויכול לעלות מנררה והאי לא מעלין דקאמר אין מניחין לעלות קאמר: דנקט ל' עילה ואמר. כלומר אית ל' לאשתמוטי מאיבה ולמינר ל' : דלא תיחות חיותא דידי עילוייה. דרך מעלה זו ותמות צבור: צעינא לאצבורי חיותא עילוייה לריך אני להעציר עדר לאני למרעה ודרכי על שפת צור זה וירא אני שלא יפלו: [אפוקי וכו' :

(ע"ס) [ימול] ארמאי וכו' למול צניהם :

(ע"ס) ולא [ימול] כותי וכו' לשם יונה זו :

(ע"ס) כותי ולא ארמאי מפני [שחשודין] על שפיכות דמים :

(תום' ע"ס) [ולא מורדין]. ור"מ הא אמרינן צחם' סופרים כשר שצגוים הרוב. וי"ל דציושלמי דקדושין מפרש דהיינו צשעת מלחמה ונציא דאי' מן ויקח טע מאות רכב צחור ומהיכן להם היה מהירא את דצר' והאפי' שסתם גוים עובדי עבודה זרה הם ועוצרין על צצע מלוות מכל מקום אין מורדין דרמינהו קרא להיתרא דכתיב יהיו לך לגם ועצודך:] :

(ע"ס) לגם ועצודך [מ"מ צונן הזה אין דין זה נוהג כלל כי צטלו דיני נפשות ואין לדון עכו"ם] [המענין יראה כי מלצ המושל ילאו הדברים האלה וכל ישר כנעול דמי וד"ל] :

(ע"ס) [אני שונה לכל אבידת אחיך לרבות משומד. תימא מאיפ ריך דילמא לעולם אינא לך דמורדין ואפי' משיכין ל' אצדורו דהא צחוקר אפי' שמורדין אחרו וננונו אסור לאצד ציד משום דילמא נפיק מנייה צרא מעליא דכתיב יכין ולדיק ילצו וי"ל דשאי הכא דמהיחא קרא דמריצין השצת אצדורו ילפינן השצת גוף צישראל והשצותו לו לרבות אצדת גופו וכמו דאחרני ישראל אחרני לכולהו צין למנונו צין לגופו ואפי' להעלותו לריך ולפדותו כדנשמע צפ' השולח דצעי ר' אני למיפרכי' אם ה' ונשווד לתצון אלא משום דה' ונשווד להכעיס קאמר לא מצקינן ל' למפרכיק גס להלוותו צצית אסור כדנשמע צפ' איזהו נשך אהדר ל' דניחי' צהדך ונשווד לתצון אמה מלווה להחיותו ונייהו ונשוודים של עכשיו להכעיס הן דשצקי היתרא ואכלי איסורא ונשוודעין צין שגוים וכל להכעיס אי אמה מלווה להחיותו כדנשמע ונהווא דגיטין דלא נחייב למפרכיקה ונותר עכשיו ליקח ונהס ריציית ואפי' שאסור ליתן להם ריציית משום לא תשיך ונשווד לפני עור וכו' ל' לניינר כל היכא דקרינא צ"י לא תשיך קרינא צ"י לא תשיך מ"מ כיון דאין אמה מלווה להחיותו צ"י אף ונלווה להלוותו צלא ריציית דלא קרינא צ"י וחי אחיך עונך ואנרי' צירושלמי דנכילתיך כותאי דקסרי נותר להלוותך צריציית והא דאנרי' עובדיהו לווה עין יהורם צן אשחא צריציית לפרכס הכציאים אפי' דיהורם ישראל ונשווד הוה ואסור ליתן לו ריציית שאני תסם דלפקוח נפש הוה ונלווה אצל ונסור ונגרע גרע מנייה וכלל נקוס שונה ונסור אצל מין ולא אחרני אצל אבידה ושנא מאל דאית ל' ממון נסור אסור לאצד ציד אית ל' נמי דנשיצין לו אצדורו ונשוודא דוכין רשע ולדיק ילצס:] :

(ע"ס) [סניי נכחן ונשווד. נראה דדוקא לגבי הורדה לצור נסומי ר' יוחנן ונשווד מלונתנייה בהדי מניינים אצל לדברים אחרים מניינו צכונה נקומות שונה מניינים ונשוודים יחד צפ"ק דר"ה מניינים והשוודים והעוקרות יורדין לגיהנם וכו' וצפרק השולח ס"מ שכתבו מין ונשווד ונסור וכו' :] :

(ע"ס) וחד אמר להכעיס וכו' ומכריזין על אצדורו [ואין מורדין אחרו] ואיזהו ונשווד שסתמו להכעיס ואין מכריזין על אצדורו [ואין מורדין אחרו לצור] אורכל נצלות וכו' :

(ע"ס) ד"ה איזהו מין וכו' וקשה דפ"ק דחולין אמרינן אין מינין [באומות] וצעי למאי הילכתא וכו' דאלו ישראל ונשווד לע"ז הרי זה מין [ולכ"ע נשמע הכי דמורדין וגוים אפי' שכולם עובדי עבודה זרה אין מורדין] ואף לענין שחיטה וכו' :

(ע"ס) ד"ה חסם צעי למיעעס טעמא דאיסורא וכו' או יחוס אחר :

(ס) [דלא תיחור חיותא עלויה. וטענה דאמר הכי לאשתמוטי כי היכי דלא תיהוי איבה ותינוא ונאי איבה שייכא הכא הא ונורידין אפי' לכתחילה. וי"ל דנורידין היינו כשידינו תקיפה היכי דאית לי לאשתמוטי ונעיקרף הכי פריך השתא אחתי ונחתינן כשידנו תקופה אסוקי השתא ונציעא כיון שיוכל לאשתמוטי וליך לו:]

(ס) [לאפוקי לשום נורנא דלא. כפ"ה דאסור לרפאותן צחנס אכל צסכר שרי ונשום איבה ורמי' ופי' וני שחזו דרב טייני בר אשי אורר לי' להווא גוי דבר אחד ודיתסי אלנא שרי לרפאות גוי אלא ודאי צסכר היה. ועוד יס לומר דהתם נוני צחנס הוי ולהתקם צרפאות יכול להיות נותר וכן וטענה נפני שלא הי' צקי צרפאות עשה לגוי ולא לישראל:] צרופא וכו':

(גמ' כ"ז ב' 12) **שהבישו נחש ונבא יעקב איש כפר סכניא לרפאותו וכו' :**

(רש"י ס' ע"ג) ד"ה לא חיישינן הוהיל יסופו לנות כאן [יעקב איש כפר סכניא ונתלמודי יס"ו כדאמרן צפ"ק: עד שימתה טענתו צמותה כשנתן צטרהה צנותה: ופורך גדר עובר על דברי חכמים: ישכנו נחש כדלקמן:] איהו נוני חויא טרקי' והי' יכול להתרפאות ולהכלל ולחיות ע"י זה ולחיות דרבנן נוני לא נחוש שאילו נשכו הי' יכול להתרפאות ולהחיות: חויא דרבנן לית לי' אסותא כלל שאם נשכו נחש צצציל טענר על דברי חכמים לא תעלה לו רפואה ויונות אס היה ונתרפא. ונשכחה זו סופו לנות ע"י נשיכת צצציו שטענר על דברי חכמים חייב וניתה:] נקרא ון דתורה וכו':

(תוס' ס' ד"ה לא יסא ויתן [עם הוויניס] פירוש להאריך עושה צצצרים פן ינשכחו:

(ס) ד"ה שאני ונינות דנשכח וכו' וצא [יעקב איש כפר סכניא טעו] לרפאותו צסס רבו [יס"ו נולדין] ולא הניחו ר' יסנעאל וכו':

(ס) ד"ה חויא דרבנן דלית לי' אסותא פ"ה [שכל העובר על דברי חכמים חייב וניתה] ור"ת איהו נוני לא הוי לי' וכו':

(ס) ד"ה יכול אפי' צפרסקיא וכו' דהא דעבד לי' [יעקב וניכא] לר' אבה לקמן צצנעתינן וכו':

(ס) ד"ה כל וכה טענללין וכו' ועל זה [אנו קוונכיין וכו']:

(גמ' כ"ח ע"א 34) **והא ר' אבה דאדם חשוב הוה ורמא ליה [יעקב] מינאהו סמא אשקי וכו' :**

(רש"י ס' ד"ה לחכמה לסקיה וכו' ונלער [למנינ] צקראי וכו':

(רש"י כ"ט ע"ג) והיולא אסור. צהנא דעושין תקרובת [למרפות לטעות ע"י למרחוק:] אסור וכו':

(תוס' ל"ג ע"ג) ד"ה הסולך למרפות [פי' הר"ד טעניה נקום טינפת כנו צית התרופה] וצירושלנוי פי' וכו': (וזה שדפס צדו צסס הערוך קאי על פי' הר"ד טעניה):

(ס) ד"ה כך הוה גרמת. אינס ונתרים לא צהגעלה [אינס ונתרים אס לא צהגעלה]:

(רש"י ס' ד"ה כי הרדי. טעניאס ענוו [טענא יס ענוו]:

(תוס' ל"ג ע"ג) ד"ה כסי וכו' זורקו ושותהו [ואילו אדוני הנוך כוגע צכוסו של אחד ונהס חוצטו צקרקע] וכו':

(גמ' ל"ו ע"ב) **על הכותית [על הנכרית] [וכן הוה צכל אחיה הסוגיא כותיה צנקוס נכרית ע"ש]:**

(רש"י ס' ע"ג) ד"ה ונשום [נשג"ז] נדה. טפחה. גויה. זונה וכו':

(ס' ל"ח ע"ג 1) ד"ה דשגר עכו"ס. הסיק צתקור. [הוסק צתקור]:

(תוס' ו' ע"ג) ד"ה כל [הללוים] אסורים וכו':

(גמ' דף מ"א ע"ב 14) **ולבסוף סבר כעטרה ולכלב] טבעת וכו' :**

(רש"י ס' כעטרה כלב צחילוף [לנוך:] אישתינוא וכו':

(תוס' ו"ג ע"ג 3) ד"ה טעל הסדין. והלכך יותרין וטענות טיש [והלכך יותרין וטענות טעלו טיש]:

(גמ' מ"ז ע"א 7) **בית כריא [פני מלך פני כלב] עין כל וכו' :**

(רש"י ס' צית גליא [לטון גובה גלים] צית כריא וכו':

(גמ' מ"ז ב' 5) **אמר ר' חנינא מסורא [דעבד לה בית הכסא והא בעי צניעותא דעבד לה בית הכסא דלילא והאמר מר איזהו צנוע הנפנה בלילה במקום שנפנה ביום ואף ע"ג דאוקימנא בכדרך מיהו צניעותא בעי למיעבד דעבד ליה לתינוקת אי נמי] דגדיר לה בהיזמי וכו' :**

(רש"י ס' גמ') [דעביד ליה צ"ה טפחה סס והא צני לניעותא ואין תין דאסור לצנות כותל להפסיק צינו וצין ע"ז לפי טצונהו ע"ז: צנקוס טפחה ציום טלריך לנועות ואע"ג דטנינו צפרק הרואה לא תינוא צנקוס טיהא לריך להתרחק צלילה כציום אלא אינוא כדרך טפחה ציום טיהא נפרע מיוצב וכשיעור טתנו חכמים טפח וטפחים ונ"ט ט"ו דצעינן נוני צלילה לניעות והכא ליכא לניעות דחזי לי' צני ע"ז] היזמי וכו':

(ס' 14) לצנות צא"י כותל [לצנות כותל]:

(ס' ו"ט ע"ג 7) ד"ה עבדינן. כל האצנים עובדין סס [כל האצנים הנזקרות סס]:

(גמ' דף ג"א ע"א 19) **עכו"ם של עכו"ם [כרו"ם של עכו"ם]:**

(רש"י ס' ע"ג 60) השתא אפי' חוץ כפנים דוני [השתא פעורי ופערינן קני' ונתרזין לפניו: אפי' חוץ כפנים דוני]:

(גמ' דף ג"ד ע"א 18) **בשעת הגזירה אע"פ שהגזירה [בשעת השמד אע"פ שהשמד]:**

(תוס' ס' ד"ה ונתקיף לה וכו' וצונוניסאות צעט [טענר] דאסורות וכו' כיון דצעט [טענר] הוה חייצין וכו':

(תוס' כ"ז ע"ג) ד"ה לאפוקי ונדרש וכו' כי הגוים טל עכשיו [אין רגילין לנכך לע"ז וחצונין כאין יודעין צציי ע"ז ונשנעטינן] והוה להו וכו' לאסור צצתיה ולא צהנא [והנחנייר טנא אליו צצכה:] חילקע וכו':

(רש"י דף ס' ע"ג 38) ד"ה על אותו יין אכל היתה לו [אכל לא היתה לו:]

(גמ' דף ס"ה ע"א 2) **איזהו גר תושב כל שקיבל עליו בפני ג' הברים שלא לעבוד ע"ז] כי תניא הוה וכו' :**

(שם 12) **א"ל טפי מהאי מי הוה וא"ל אתון איכא עלייכו אימתא דמלכותא א"ל אנא מיהא מאי אימתא דמלכותא**

איכא עלי] עד דיתבי וכו' :

(רש"י ס' ד"ה אינן לא תהוי עלן. טישפילנו ונגדולתו [צצוס גנרא טצעולס לא ננאלו דצרים האלה ויתרים סס וכל וכל]:

(תוס' ס' ד"ה ונחנא לאנא. נכע נחנרצ [נכע אוחר רשע]:

(תוס' ל"ח ע"א) ד"ה ואידך קדירה. ר"ט לומר [ר"ט ואין לוונר]:

(ס) [הננו ונעתיק לפניך הנוסחא היטנה טהי' לפני צעל הצ"ח ז"ל טעל הנוסחא הזו קוטצים הולכים דברי הגהות הצ"ח על סדר הט"ס] וזעולס כעיקר ונה טפי אינערין ונשרת להיתר ונלטרף לאיקור היינו כטאוכל כזית ונעס האיקור הנצלע צהיתר אכל צחלי זית דאיסור עס חלי זית דהיתר לא ונלטרפי דהא טענינן לר"ט כו':

(תוס' דף ע' ע"א) ד"ה ונאי טענא לא וננצנין חנרא וכו' ולא חיישינן טענא נגע כיון [שהגוים] צצון הזה אינס וכו':

(ס' ע"ג) ד"ה הוה רביחא וכו' עכשיו [דגס] הגדולים וכו':

(ס' דף ע"א ע"ג) ד"ה צן נח וכו' ואזרתן [זו] וניתתן וכו':

(גמ' דף ע"ב ב' 17) **מהו לא פשיט לי' [מהו ולא פשיט ליה]:**

(תוס' ע"ג א' 25) ד"ה כי אשא. הא אסרינן צנותיתין [הנוסחא יטנה הא אונרינן צנותיתין]:

רא"ש עבודה זרה

(פרק א' ס' א') אורר טענאל בגולה אין אסור אלא יוס אידס צלצד וכו' דטייעי דלא קציע [ותינוא על ונכה טלנו וכו': ולא אזלי ונודי כדאמר צפ"ק דחולין גוים טצח"ל לאו עובדי ע"ז הן אלא ונכה אצותיהס צידיהס] ואין לאסור וכו' והכי נוני אורר צ"פ אין ונענידין [סצד ר' יוסק לניינר חולודי צסכר שרי ונשום איבה וכן להניק צנה טל נכרית ולהעלות הגוי ון הצור] ואצ"י דדחי לי' התם וכו' שאינו אלא כנחניק להס [וא"ת אפי' הכי אנאי אנו קונין ונהס ונלויס להס ציום אידס ואותו ונעות סס וננצניס ונחמיס לגלמיס וי"ל דונה טנותנין לגלמיס צצון הזה אינס קונין ונהס לא לנוי ע"ז ולא לתקרובת ע"ז אלא חוללין ושותין אותו ולהכי שרי] אצעי' להו וכו' ונפני שווא כנליל ויידן [פירש דהאינדא דבר ידוע הוה דאצ"י ונלוח צצטר כנולוח צע"פ הוה דידס תקיפה וצקל ונעלילין להפקיע אפי' ונלוח צצטר וחציצ הכל כנליל ויידן] ועוד אפי' אונר וכו':

(ס' י"ג) וגם [האינדא איני ונלוי יטתנו ונכוס לע"ז וכו']:

(ס' צהג"ה) וצא"ז [פסק אסור] לקנות דבר טנריך וכו' ואוכלין ושותין אותה [ואין קונין וננהס לא תקרובת ע"ז ולא כוי ע"ז] טניא אין ונקדישין וכו':

(ס' ס' ע"ו) ופירושו אסור קטנא חוטי חוורתי ופירושו דקאמר לע"ז: והאינדא

[והאידנא רגילים להקטיר לצונה לעבודת אלילים הילכך אסור לזכור לצונה לגלח או לכוונר. וכן שעה ציוס אידו אסור לזכור לכרי שטושה וכוונר הקרובת לע"ז ועובר ונטוס לפני עור לא תתן מכשול אבל לשאר ככרי וותר לזכור להם שטוה. דתתן סתונו וותר. וכן גציעים שלהם שהכוונר תופס בידו וקאלו ישראל אחר שפגונו הנכרי וצטלו אסור לזכור לכריים דצטזיל פגיונה קטנה אין וניח ונתת צו יין ולעשות צו עבודתן וכן ספרי תפלתם אסור לזכור להם דעובר ונטוס לפני עור לא תתן מכשול (א) והכי אומר צדירים פרק קומס יין (דף ס"ג) ר' אשי הוה לי אצא זכניה לכונרם של ע"א. אומר לי רבינא והא קא עבר ונר ונטוס לפני עור לא תתן מכשול. א"ל סתם עלים להסקה ניתנו ולא לעשות ויהם ללניס ולשרוף עליהם תקרובת ע"ז. האי לאו הכי הוה אסור וכן פי' הר"ר אליעזר וניין צדירים (ספר התרומה):

(הגה"ה טס) (א) ויהי' אשכנזי וניין צדירים (ספר התרומה) ודיו ואין להתייר הדבר וישר כמו שאמר נא"ז. ע"כ:]

(ס' ט"ז) ותנינא על ונהג שנהגו היתר צדורות [הללו] לזכור להם עגלים וכו' ואפי' צן צתירא הנתיר צקום ה"ו צינוהס] שלא הי' וניוהדים וכו' אבל [האידנא] נישאין ונשאות וכו' גם כן נהוג זה הדין [צינינו שאין] ישראל רגילים וכו' וגם [אין רגילין עתה] להשכיר וכו' אבל [האידנא] שונעט יהודים דרים צינוקם אחד וכו':

(ס' י"ח צה"ה) [הרחק ונעליה דרכך זו ונינות והרשות] ואל וכו':

(ס' כ"ג) ונפני שנקרחת על טונו [תינא על ונה שנהגו האידנא היתר להשכיר צתים לגוים ואע"פ שוכניס לתוכו ע"ז סנווך לנייתתו] ויש להציא ראי' להחיר וכו' שאין ונכניס צקציעות [והאידנא שאין הגוים רגילים להכניס ע"ז לצתיהם אלא צעעת חולי שרין ועוד נהי דלענין שכירות וכו':

[פרק טני ס' א'] אין ונעוויין צהונה צפונדקאות של [גוים] ונפני שחשודין וכו' ולא יתיחד אדם עוהס ונפני [שחשודין] על שפיכות דמים [ונה שנהגו האידנא] להעווינ צהונה אללס וכו':

(ס' ה') שלא פגע צהם אדם רע ונעולס [ס' ו']. צת ישראל לא תיילד צת הנכרית אבל נכרית וניילת צת צת ישראל. צת ישראל לא תניק צנה של נכרית אבל נכרית ונייקה צנה של ישראל צרותה: [הגה"ה] ונפרט צירושלני ונפני שנותנת לו חיים. אומר ר' אוני הדא אונרה שאסור ללונדו אוננות. נא"ז ע"כ. ירושלמי נכרית ונייקה צנה של צתישראל שנאמר והי' ונלכיס אונניין וצרותיהם ונייקותיין. תניא יונק תינוק והולך ונכרית ונצתונה טוהא ונציחיין לו חלז ונ"ו וחינה חוששים לו ונטוס שרץ ולא ונטוס טוהא:]

(הגה"ה ד) [להחיר צת הנייקת שלא לחולל צבילות וחזיר וכו"ש שאין להאכילו דברים טוהאים וראי' ונאחר שאינו אכלה וניין ע"ז וזה גרס לו לעת זקנותו טיילא לתרבות רעה נא"ז ע"כ]:

(רא"ש טס) [ת"ר צת ישראל לא תיילד צת הנכרית ונפני שניילדת צן לע"ז וכן לא תניק ונפני שנוגדלת צן לע"ז ונכרית לא תיילד צת ישראל ולא תניק ונפני שחשודים על שפיכות דמים דברי ר"ו והכ"א נכרית תיילד ותניק צנה של ישראל צונן שאחרות עוונדת על גצה אבל לא צינה לצינה ונכאן שיש להזהר שלא תניק נכרית צנה של ישראל כי צת צרותה ואחרות עוונדת על גצה דליכא לניינר דאחרות עוונדת על גצה היינו צרותה הנכרית דהא ונסתנא צרישא דצעי עוונדת על גצה צוניילדת היינו צרותה ישראל ור"ה לענין הניקה וניהו נראה דנכנס ויולא וותר דוודאי ונירתתא. ורנינהו יהודית וניילדת ארניחית צשכר אבל לא צתנס אומר ר' יוסף צשכר שרי ונטוס איצה א"ל אציי יכולה סצר ר' יוסף לניינר אולידו צצנת צשכר שרי ונטוס איצה א"ל אציי יכולה לניינר דידן דניינרן שצתא ונחללין עלייהו דידכו דלא וניינרן לא ונחללין עלייהו. סצר ר' יוסף לניינר אוניקו צשכר שרי ונטוס איצה א"ל אציי יכולה לניינר אי פניה הוה צעינא לאינצובי ואי אשת איש הי' לא ונזדהונא צאפי גצרא. סצר ר' יוסף לניינר הוה דתניא הגוים ורועי צהונה דקה לא ונעלין ולא וורידין אסוקי צשכר שרי ונטוס איצה א"ל אציי יכול לניינר לי' קאי צרי אציגרא אי נניי קעיטא לי זינונא לצי דואר. תנא ר' אצוה קוני' דר' יוסקן הגוים ורועי צהונה דקה לא ונעלין ולא וורידין הויניין והונסורות והונסוונדין והאפיקורסין וורידין אבל לא ונעלין אומר לי' ר' הושעיא איני טונה לכל אצדת אחיך לצרות אצ הונסוונד וצת אונרת ונשוונד. קוניי ונכאן ונשוונד ולשניי לי' כאן צנושוונד אוכל נצלות לתיאצון כאן צנושוונד אוכל נצלות להכעיס קסצר אוכל נצלות להכעיס ונין הי' שונעיין וניהא דלצרי הכל דושוונד אוכל נצלות להכעיס לא קרינא ציה לכל אצדת אחיך וגרחה דושוונד סכפר צעיקר וותר להלוותו צריצית ונדאוור צחיזה נשך וחי אחיך עונך אהדר לי' דניחי צהדך וצנושוונד לא שייך לניינר הכי כיון דאין אצת ונלווה להחיותו וני"ו אסור ללוות ונונו צריצית ולא אונריין כיון דלא קרינא צי' לא תשוך

לא תשיך נניי לא קרינא צי' דצלא תשוך איכא ענונא דאין אצת ונלווה להחיותו וצתא תלי רחונא אבל ללוות ונונו אע"פ שחטא ישראל הוה נולא הנותן לו ריציית עובר ונטוס לפני עור לא תתן מכשול ועל לא תתן לו נשך ועל לא תשיך וכן ונוכה צירושלני דונלתיין צפרק צתרא. דכותאי דקסריין צעא קוניי ר' אצוה אצותיכס הי' ונסתפקין ונשלנו ונפני ויה אין אצת ונסתפקין ונשלנו אומר להו אצותיכס לא קלקלו ונעשיהם וצתם קלקלתם ונעשיכס וניסיק צתם צשס ר' חנינא כותאי דקסריין וותר להלוותן צריצית. איתנור ונשוונד פליגי צה ר' אחא ורבינא חד אומר לתאצון ונשוונד להכעיס ונין וחד אומר להכעיס נניי ונשוונד וחיזהו ונין זהו העובד ע"ז. אומר ונר וורידין אבל לא ונעלין השתא אחרתי ונחתיין אסוקי ונעציא אומר ר' יוסף צר אצת אומר ר' ששת לא נלרכה אלא שאס היתה ונעלה צצור ונגררה ונקוט ליה עילה דלא תיחוט חיותא עלי' רצה ור' יוסף דאונרי חזויהו לא נלרכה שאס היתה אצן על פי הצור ונכסרו ונקוט. לי' עילה צעינא לאצצורי. חיותא עילוי' רבינא אומר לא נלרכה אלא שאס הי' סולס צצור ונלקו ונקיט לי' עילה צעינא לאחרתי צרי ונאציגרא:]

(ס' ט') אבל [הוויניס] אפי' הוה ונונחא לרציס הוה אונרת לא ישא ויתן עס [הוויניס] וכו' לפי שהם ונזכירים צלחש [טס ע"ז] וצתי לניינרן צתיריהו ולוונר שיש ונונש [צע"ז] וצתא דוונא צן אחרותו של ר' ישנעאל וכו' שצנכו נחש וצא [יעקב איש כפר סכניא] לרפאותו [צשנו של יש"ו צן פנדירא] ולא הניחו ר' ישנעאל והשתא ניחא הוה דר' אצוה שקיבל רפואה [נייעקב ונינא] דע"י סס הי' וכו' אצת גוי ולחש לי' [צשנו של יש"ו צן פנדירא] ונדנפך וכו':

(הגה"ה וס' ז') [תינוק יונק והולך אפי' ד' ור' שנים. פירט אחר כ"ד חודש ונלינק ג' ימים וחזר כיונק סקך צד"א שפירט ונתוך צריאות אבל אס פירט ונתוך חולי ונחזירין אותו וניד כשאין צחולי סכנה אבל אס הוה סכנה ונחזירין אותו אף לאחר כונה יניס. נא"ז ע"כ]:

(הגה"ה וס' י"א) וצירושלני איתא דאין להסתפר ון [הגוי] נא"ז ע"כ: **(פ"ג ס' י"ג)** ונכאן ונשונע דחונן לאו צר ניסוך הוה ואין נאכר צנוגע [גוי] אף ישראל קדושים הם ונחגו צו איסור [ורצינו חס כעס על רצינו ונטולס ז"ל שסתיר ונע גוי צחונן לפי שאין אנו צקיאין צעיז חונן כי יש חונן שאנו קורין אותו חונן ואלו סותין ונקדשין עליו ונח גצי חונר דאקריס פליגא צי' אונרתי צפ' הנוכר פירות ונתי נקרא חונן הלכך אס צאת להחיר ונע גוי צחונן נפק וניי' חורצא וכן צצוקר הקפיד ר"ת על כי שונע שסתיר צו ונע גוי ואומר כי יש טנה שהענצים אין ונצטלילס צו היטצ וכי תאמר שלא ינהג צאותו טנה דין יין נסך והוה דתתן צפ' כל הגט ונשעת כניסת וניס לצוקר ופי' רש"י סכותסין אותו ונוליאין ונונו ונשקס אלנא דקרי לי' וניס ונ"ו אין אנו צקיאים צרותו שיעור עד אינתי יהי' נקרא היולא ונונו וניס וכן הוה דתתן צפ' ד' דצציעית הצוקר ונשחציא וניס אוכל צו פתו אין אנו יודעין עד אינתי יהי' נקרא וניס לכך אין לזלזל צנוגע גוי צצוקר] ת"ר יין ונצוטל וכו':

(פרק ג' ס' ו') צידוע שיש צה ע"ז [וני שחי' כותלו סנווך לע"ז ונפל אסור לצנותו כיילד יעשה כונס לתוך שלו ארצע אונות וצונה הי' שלו ושל ע"ז כדון ונחלה על ונחלה אצני' ועליו ועפריו וניוואין כשרץ שנאמר סקך השקלנו ר"ע אונר כנדה שנאמר תזרס כונו דוה ונה נדה ונעוונא צנושא אף ע"ז ונעוונא צנושא. והא קסציק רוחא לע"ז א"ר חנינא ונקורא דעציד לה צית הכסא והא צעיא לניעותא. צלילא. והא אומר ונר איזוהו נרוע הנפנה צלילה צנוקוס שנפנה ציוס ואע"ז דאוקוננא צבדך וניהו לניעותא וניהו צעי דקגידר לי' צהיוני והוגי אי נניי עציד לי' צית הכסא לתינוקת:] שלטה צתים סן וכו' נוטל ונה שחידש [הכניס לתוכה ע"ז להוליאה הרי זה וותר] גוי' אחר רב וכו':

(הגה"ה וס' ה') [ואור"י ונכאן יש ראי' לנטענות שלנו אע"ז דאית צהו שתי וערב שרי דנצוויין סן. ונעשה צקלוניא שליירו צחלונות של צהכ"נ לורת אריות ונחשים ושאלו להר"ר אליקוס והסיצ דאסור לעשות סוס לורה שלא להתלונד וגם כיון דצעיין שלא יהא דצר חולין צינו לציין הקיר והרולה שיעשיר יציין יהא נראה כונשחחיה לאותן לורות וכשהיה אצא ונרי נער הי' ונורדין צצכ"נ לורות אילנות ועופות ודן לאיסור השתא איתצריד לן דכולהו אסור צעשי' כגון הפלרופים דהיינו אדם וצהמות וחיות ולורות כגון עופות ודגים ונחשים ותולעים וללניס כגון כל תצנית ודצר העשוי דמותו כללו העושה אותם עובר צלאו וצעשו לו אחרים וותר מן חחורה ואסור ונדצנן עד שיפחתו לורתו. נא"ז ע"כ]:

[פרק רציעי ס' א'] כגון חנות שוננים וסלתות [ושמעין ונחכא דהני נרות של שטוה שונציא דורן לע"ז ונדליקין צפניה ונשכנן הגלח] או מכין או נתנן לישראל וכו' אין לך צטול גדול ונזה [וחתיכה של שטוה נניי שנותנין לע"ז וותרת דאפי' נוי ליכא וכעין פנים ליכא] ואין הקדש לע"ז

ואפי' ציטול לא צעי [וככרות שטולחין דוכן לישראל ונתרין שאין ונקריצין לפני ע"ז אלא חוק לגלחים הן] אבל אם הי' ונקריצין וכו' וכגון שצירת נקל [ומלצושיהן שלוצשין הגלחים כוי שלהם הוא ולא כויי ע"ז ונותרים ולא צעי ציטול וגציע הכסף שאוחז הגלח צידו והנחתה שנקטירין זה ונשנשי ע"ז הן וצעי ציטול ואם נוכח הגלח או נשכחן לישראל צטיילו כרצון דפליגי עלי' דרבי יוחנן ונכרה או נשכחה רבי אומר ציטול וסכ"א לא ציטול וכן כוי ונשנשי ע"ז] ונתני' ואלא וכו' :

(סי' ז') אבל [האידינא] אינו אלא חק הכוונים והנחתן [ואין עושין ונונה לורכי ע"ז] כההוא דאמר בשלהי פ' סוטה וכו' :

(סס) כיצד [נצטלה קטע] ראש אזהרה וכו' [רקק צפניה] השתין וכו' :

(דף פ' ע"א 8) להשכיר עכו"ם [להשכיר לעכו"ם] :

(סס 10) להשכיר עכו"ם [להשכיר לעכו"ם] :

(סס ע"ג ס' כ"ד 24) רחיס של מים תגור [רחיס של מים ונייהו תגור] :

(דף פ"א ע"ג 14) שיעצור ואל יחרוג [שיעצור ואל יחרוג] :

(דף פ"ב ע"א 21) דהיולא וכן [דהיולא ונהן] :

(דף פ"ג ע"ב 1) אפי' ויין צמיטו [אפי' ויין צמיטו] :

(סס ע"ג 29) דכל דבר שאין ונכניען [דכל דבר שאין ונכניען לקיום] :

(דף פ"ה ע"ד ס' ל"ו 4) והלכתא ותי' [והלכתא כותי'] :

(דף פ"ח ע"ג 40) אילו לענין [ואפי' כן] ואלו לענין [אלו לענין ואלו לענין ואפי' כן] :

(דף פ"ט 11) כי תחילו לנשוך אז נשום [כוססה ישנה] כי תחילו לנשוך אז נשום :

(הג"א דף ל"א ע"ג 3) ד"ה הסוכר . כסות שנים [כסות שניה] :

(סס ע"ד 5) נאווונא לאו נא [נאווונא לאוונא] :

(דף ל"ב ע"א 1) ד"ה גר תושב . גר תושב שאין עכו"ם [גר תושב שאין עוצר עכו"ם] :

(דף ל"ג ע"ד ס' כ"ב 3) והמווד לתוך כליו [ומווד לתוך כליו] :

(דף ל"ד ע"ג 20) אין איסור [אין איסור] :

(דף ל"ה ע"א ס' כ"ב 12) וגזר ר' נחמן שלא צמיטו [וגזר רב שלא צמיטו] :

(דף ל"ו ע"ד 48) אפי' שזאיסור אחד [אפי' שזאיסור אחד] :

פי המשניות להרמב"ם ע"ז

(פרק א' ונשנה א') אידיהם . [הנצליהם כוי למועדיהם ואסור לקרותן מועדים לפי שהם הצל על האמת] ואלה וכו' :

(וושנה ג') אלו הזמנים וכו' אבל [הסוגרים] והנלוים עליהם וכו' חייב לנהוג בהן כמו שזכר [ודע זאת האומה הסוגריות הטועים אחרי יש"ו אפי' שדחתיהם ונשונות כולם עובדי ע"ז הן ואידיהן כולו אסורין וראוי לנהוג עמהם צתורת ויה שניהם עם עובדי ע"ז ויום ראשון שלהם ככלל אידיהן של גוים ולפיכך אסור לשאת ולתת עם מי שזאויין ביש"ו צאחד צצצת כלל צצצו דבר והכל ינהג עמהם צצצת ויה שניהם עם עובדי ע"ז ציוס אידם וכן ציאר התלווד] ויתה שיש זה שריפה וכו' :

(וושנה ד') עיר שיש זה עכו"ם וכו' : אונרו ונהו לילך לשם שיעים אותה דרך לילך ונשם לזולתה לפי שאסור ליכנס לעיר שיש זה ע"ז וכו' ולפיכך כל ויש שיש זה אסור בהנאה וכו' אותה העיר אסור לעצור בה צכוונה [וכ"ס לזור זה . אבל אכחו תחת ידיהם צעו"ה ושוכנים צארלס אנוקים וחקייס צבו ויה שזאונר [דצרים ד'] ועצדתם סם אלהים [אחרים] ונעשה ידי אדם עץ ואין ואם העיר דינה כן ק"ו דין צית ע"ז עלמה שהוא אסור לנו כוועט . לראותו וכל שכן ליכנס צו] :

(פרק טני ונשנה א') אין ונענידין וכו' וננה שצארנו צנוקונו צסוף קדושין [וצת ישראל לא תילד את הנכרית לפי שנגדלת צן לע"ז ואם הוא צצצור וותר נשום אינה ונוטעם זה לא תניק צנה של ככרית . ואונרו צצצותה שלא תתיחד עמהם לפי שהם חשודים על שפיכות דמים] ונתני' ונתרפאין ונהן ריפוי ונוון וכו' :

מהרש"א עבודה זרה

(דף צ' ע"א צ"ח 7) למוכר ולקנות וכן לשאל וללות ולפרוע וכו' כ"ל [צ"ח 7]

רב אלפסי ונושאי כליו ממסכת עבודה זרה

ולפי פי' ר"ח אין לתמוה על וננהגו וכו' עכ"ל היינו ויה שהקשו על ויה סוכו לשאת ולתת עמהם וכו' אבל ויה שנהגו גם העולם עכשיו להשאלין ולשאלו ונהם ולהלותן וכו' דשייך צהו אציל ונוודה לע"ז אף צמידי דלא תקריבת ע"ז ע"כ ג"כ לפי' ר"ת אין לנו אלא כמו שכתבו התוס' לעיל דקים לך צגוייהו דלא פלחו לע"ז וק"ל] : צד"ה ונאי טעונא לא תני וכו' :

(דף ג' ע"ב 3) ד"ה למה ננשלו צני אדם כדני היס וכו' ונוטלים צנה רועם האדומה [שהם העכו"ם צהן עוצל דר"ע ודוק] :

(דף ד' ע"א 4) ד"ה איני דן אותם [כעכו"ם] עיין פירשי' וכו' ונאי קרא דצישראל איני דן [כעכו"ם] דכתיב צישראל וכו' :

(סס ע"ב 3) ד"ה וותרה דכתיב צה אונת וכו' לפנים וותרה הדין : [אלא לעיני העניים ונלמד צצצות וטורפות לעכו"ם וכו' הענין כונ"ס צר"פ כי צעשיית הנוגות צצצא ונושכל רוחני והם צצצות וטורפות לעכו"ם וז"ס כי היא חכונתם שנוננה צצצא ונושכל ונלאך רוחני לטרוף עכו"ם על פניהם וק"ל] : לא הי' וכו' :

(דף ה' ע"א 4) ד"ה ונקדמותו והולכת לפניו וכו' כמו שהכלב נקטר לגותו [צתשניס כך הצובע ארניית ערלתו ונצטרק ל"י להיות עונה צעו"ה צדצצרהם אינו ונכניסו לג"ע כדחונריין צמדצרות וק"ל] שזאונר איני אונתי וגו' דרשוהו וכו' :

(דף ח' ע"ב 3) ד"ה ל"ב קרבי עבדי אדום צהדי [יונאי] ולא יכילו להו וכו' ציאור ענין זה דונלכות רוני [שהוא אדום] אין לה ונעשלה וכו' ולא הי' יכולין הרוניים לנח [היוניס] צונלחונה וכו' :

(דף י' ע"א 4) ד"ה צלל מוכסא וכו' כן הענין [מי שלל נתן ונכס] ערלתו וכו' ואין וניח סס [ליכנס ונשוך ערלה וק"ל] :

(דף י"א ע"א 4) ד"ה לא לנון וכו' כוופרט ונתוך הסוגיא ודוק [ונרנא גופא זייפנא ונרנא דכולה ונילחא הכי ונתפרט לפי ונכסל פיהם דונרנא גופי' שהוא עשו זייפנא הוא דחוני כצודן צעו"ה חני דלא חני צעו"ה חני לא חני לעו"ה דנאי אהני ל"י לעשו רונאה וזייפנא שהי' לך רונאה את אציו צפי' שלא עלו רונאותיו וזייפנסותי' שיקבל עיקר הצרכות והצכורה שהוא פי שנים שהוא סכר עו"ה וצו"ה ונסייניין וכו' דהיינו לעתיד שיקום יעקב וכפירוש רש"י הוא ונתפרט כן לפי ונכסול פיהם אבל לפי כוונת הרונים האונרים נראה שהוא ונתפרט להם צהיפך שאין לו הכרע כונ"ס כצזה קס זה נופל ורצ יעצר לעיר וק"ל] זו היא אפיקורסות וכו' :

(דף כ"ד ע"א 4) ד"ה לשנה אחרת נולדה לו פרה אדומה וכו' ולמען ייטב לך צעו"ה צ' אבל עכו"ם שאינו ונלוה נותן לו הקצ"ה סכרו ונשלב צעו"ה כדי לטורדו צעו"ה צ' ועכו"ם זה ונחסידי אונות העולם הית] ולא הי' חפץ וכו' :

(דף כ"ו ע"א 4) צ"ח 7) ואפי' הם גדולים קלת וכו' עכ"ל נראה ונדצריהם דצגדולים לא שייך [צ"ח 7] ואין תנן לא יתיחד אדם עמהם ונפני [צ"ח 7] וצגדולים נני וכו' ואפשר דלא שייך [צ"ח 7] צגדולים וכו' דלא שייך [שהרגו צידיס אלא [ע"י סס] שלא ירגישו צו וכו' דאונר [דשייפא ל"י סונא לךד ונאצריא] וכו' ועיין קרוצ לזה וכו' :

(דף כ"ז ע"ב 3) צד"ה וחד אונר להעניס וכו' צלל סקיין ודוק [צד"ה איזהו ויין וכו' י"ל הא דאונר שחיתת ויין לע"ז היינו צכוונר וכו' אבל ישראל העוצר ע"ז וכו' עכ"ל לכאורה דלא הוי לריכי לכל זה צצצירולס אלא ויין דגוי דהוי כוונר הוא אדוק ציותר ונישראל וכן הוא צצצות צפ"ק דחולין ואפשר דניחא להו לניינר דניין דישראל וניין דגוי דתם צגוונא חדא איירי דהיינו כוונר וע"ז הציא ראי' דניין ישראל דקאונר תם ע"כ לא צעוצד ע"ז צעלונא אלא דהוי כוונר דא"כ לא הוי פליגרטצ' לצצרייתא לניינר דשחיתתו וותרת וק"ל] :

(דף כ"ז ע"ב 3) ד"ה שאני אפיקורסת וכו' ותרין תירין וחילק [דצניין חוששין לכל הלחשים אבל [ניין גוי] אין חוששין וכו' :

(דף כ"ה ע"א 4) ד"ה כי ונתצרי וכו' כך יסורין וכו' ולא יותר כונ"ס לעיל ודוק : [ונלמד שהחליקין צצצרים וכו' דלפי פשוטו ונלשון חלוקה לא יתכן לוונר שהש"י צ"ה חלק אותם להם לאלהות דא"כ נותן רשות לצ"ב לעצור ע"ז גם כפירש"י צחוונט אשר חלק אותם כני להאיר להם עכ"ל . ונאן דרש דכחא דא"כ ונאי לכל העניים דנשנוע ולא לישראל . ולהאי ישראל ודאי חלק צהם וע"כ דרשו ונייני ונלשון החלקה דכיון שצא לטונא ולעצור ע"ז נתן להם פתח ולא וננען ונלבעות אחרים אלא החליקם צצצרים לערדן וכו' וכונ"ס כי החליק אליו צעיניו לנלווא עונו לשנוא וכן היא לשון רש"י צחוונט לפי דרש דכחא וק"ל] :

נלכים יום שנוענידין צו הונך ויום הלידה של ונך עושין כל צני ונלכותו יום איד ונשנה לשנה ונקריצין צצצים לעצודה זרה] :

(ר"ן דף של"א ע"א 1) ד"ה ונתני' . קלנררא וסטרנניא ונפרט צגנו' [קלנררא וסטרנניא ונפרט צגנונר יום שחפשו צו רוני ונלכות יום גינוסיא של

אומר

מסכת

עבודה זרה

השכחה

טז

(סס 3) יוני בני. [יני כתיבתו]:

(סס בגליון) בתום' כתב דעת זה זשם [בתום' כתב דעת זה זשם ר"ת]:

(ר"ץ סס ע"ג 3) שהי' עובדים [שהיום עובדים]:

(סס דף ט"ז ע"ג 4) לא הי' לריך חזי לראות [לא הי' לריך חזי לראות]:

(סס דף ט"ז ע"ג 20) ד"ה ואיכא. זיום העכו"ם אקורות [זיום האיד אקורות]:

(סס דף ט"ד ע"ג 4) [בסוף העמוד] מוכרין לאחרים [מוכרין לעכו"ם]:

(רב אלפסי דף של"ז ע"ג 4) דכותי נקט [דעכו"ם נקט] [וכן סס הכנה

פעמים כותי בתקום עכו"ם]:

(ר"ץ סס ע"ג 12) כיון דלא איפשטא בעי דרבא [כיון דלא איפשטא בעי. רבא

אנאי איכסף]:

(רב אלפסי שם 2) ד"ה משנה. בפונדקאות של כותים

[בפונדקאות של עכו"ם] [וכן בכל אותה סוגיא שם ועיין בגמ' והכנה

החילוק בין כותי לעכו"ם בזה]:

(ר"ץ סס 7) בתחלת הפרק) שאקור ללונד [שאקור ללונד]:

(סס 9) יונק וין הכותית ואין חושש ואוקיננא [יונק וין הנכרית ונצחונה טוואה

ונשום יונק שקץ. ואוקיננא]:

(סס 10) זנוקוס סכנה. וה"ל [זנוקוס סכנה כנהנה טוואה. וה"ל]:

(סס 11) וין הכותית: ויש ויי [וין הנכרית. ווין כהנה טוואה. ויש ויי]:

(סס 17) וין הכותית. ונציאין לו הלז תכל ונקוס ואין חוששין. אלנא ונתני

דכא ונשום סכנה. [וין הנכרית ווין כהנה טוואה ונציאין לו הלז ונכל

ונקוס ואיני חושש ונשום יונק שקץ ולא ונשום טוואה. אלנא ונתני דכא

דוניא דהוא דנהנה טוואה היא ונשום סכנה]:

(סס 20) כיולא כהן. ואינו אלנא ונודת חסידות. [כיולא כהן. ונש"ה ערוצי

לה נכרית כהני כהנה טוואה אלנא לא שיהי' דינס טוה כהנה טוואה

אקור וין הדין ונכרית אינה אלנא ונודת חסידות]:

(סס 23) יונק וין הנכרית והיינו [יונק דבר טווא והיינו]:

(סס דף ט"ז ע"ג 20) ד"ה כותית. וין הסכנה [ווי"ו האידנא אין לנו דין זה

כי כזר בטלו דיני נפשות ויתנו חטאים כתיב ולא חוטאים קאי. [וין

הסכנה קאי]: [והיתר כנטול דיני]:

(סס ט"ז ע"ג 60) נודתרסין כר"ש [נודתרסין כירושלמי]:

(רב אלפסי דף ש"מ 22) גרסינן בתחילת כיצד גרסינן בתחילת

ביצה]:

(ר"ץ סס 37) ונפתח כחותם [ונפתח וחותם]:

(סס 3) ולריך הכרת החותם [לריך הכרת החותם]:

(סס 7) טלא טריפה [טלא נזדייפה]:

(סס 11) זכתיצה צפי הכל [זכתיצה צפי הכלי]:

(סס 2) ד"ה ונפני. להשקות הניס [כ"ל טריך לונד להשקות הניס]:

(סס דף ט"א ע"ג 16) לונקפד עלה דונלחא [לונקפד טפי עלה דונלחא]:

(סס דף ט"א ע"ג 33) צעינו צעינו נאשר [צעינו נאשר]:

(סס דף ט"א ע"ג 58) ד"ה ונתניתן. לפי שאז אין ונלף עליהן [לפי שאז

ונלף עליהן]:

(סס דף ט"א ע"ג 2) נותרין כן ונשנוע [נותרין ונשנוע]:

(סס 3) אלנא שאין קיינין [וכ"ל אלנא שאין קיינין]:

(סס 23) גורת עכו"ם [גורת שתי וערב]:

(סס דף ט"א ע"ג 3) ונליירין כהם עכו"ם אף הנווליא כלים שיש עכו"ם

אקורין ועוד טקן דרכן [צנרי] צנרצנרי לנירין. [ונוליירין כהם שתי וערב

ודנות וניקה אף הנווליא כלים שיש כהן דנות וניקה שתי וערב אקורין ועוד

טקן דרכן צנרי לנירין]:

(סס דף ט"א ע"ג 53) דיט נאצד צנחוצר כל גזוה. [דיט נאצד צנחוצר אלנא

גזוה]:

(סס) הוי לה לעכו"ם דישראל [הוי לה כו"ם דישראל]: [בסוף העמוד תנולא זאת]:

(סס ע"ג 3) ונה שאין כן [ונה שאין כן צולב]:

(סס 37) ד"ה ונתני. ויי שהי' כותלו בא"י סנווך [ויי שהי' כותלו סנווך]:

[והיתר כנטול דיני]:

(סס דף ט"ג ע"ג 4) דהיינו לונעט אגוז [דהיינו לונעט אגוז]:

(סס דף ט"ג ע"ג 15) להשתנוש כהן לעלמו זה בטולן [להשתנוש כהן לעלמו

זהו בטולן]:

(סס 16) ועין כחידושי הרמב"ם [כתב כחידושי הרמב"ם ז"ל ולקח אונגיס

שלהם הראש"ד ז"ל התיר ששכר כוונר הס ע"כ. ואיני יודע איזה לחם

התיר. ועוד כתב ז"ל שחכמי הלרפתים התירו גזיע כסף שלהם שקורין קלזיש

אלנא ונחתום החטאים האלה כנפשותם אקורין דנשנושי כו"ם הן. וכזר כחצו

אנו שונכרתן זהו בטולן ע"כ ולא ידתי לקוף טעונו ודעתם]:

(סס 3) ד"ה גרסינן. שנתריזין וייס ונלח [שנתריזין לפניו וייס ונלח]:

(סס ע"ג 29) אלנא ח"כ נאנר דזינון דרנני [כ"ל ט"ל. דזינא דרנני]:

(סס דף ט"ו ע"ג 30) ד"ה גרסינן. כהדי יין דלא קי"ל כרבא. [כהדי יין דלא

קי"ל כרבא]:

(סס דף ט"ח ע"ג 6) ד"ה ואיכא. שלו ככוונת ניסוך [טלא ככוונת ניסוך]:

(רב אלפסי דף ש"מ ע"ג 14) חמרא דישראל אישתכח [ג"ל שצ"ל

חמרא דישראל ועכו"ם אישתכח] [וכן העתיק הפילפולא חסיפחא

זשם הר"ף]:

(ר"ץ דף ט"א ע"ג 18) ד"ה גרסינן כירושלמי. דאוי לקנות ולאקור [דאוי

לקנות ולאקור]:

(סס ע"ג 9) שכירות ואשראי [שכירות זאשראי]:

(סס 19) ה"ו צטעה שנתן [ו"ו צטעה שנתן]:

(סס 13) ד"ה איצעי. כהנמו גופי' [כהנמו גופי':

(סס 15) ד"ה תניא. ונפני שהעכו"ם. לא הי' [נפני שהכותים לא הי' ונקפדין

על ונעט עכו"ם]:

(סס דף ט"ג ע"ג 6) ד"ה גרסינן. שיהי' כהם טעס. [שהי' כהם טעס]:

(סס דף ט"ג ע"ג 4) ד"ה אוננין. דזכי כה שקיל דניי. [דזכי כה כי שקיל דניי]:

(סס דף ט"ג ע"ג 58) אס יפול ועוד צקדירה. [אס יפול עוד צקדירה]:

(סס דף ט"ג ע"ג 31) וצא ונתני' [ודא ונתני':

(סס ע"ג 23) ולפיכך ונה שפירש רש"י [ולפי ונה שפירש רש"י]:

(סס 68) ופריך כי קאי צעכו"ם [ופריך כי קאי צעכו"ם]:

(סס ע"ג 63) כחן לונר שאין אקורין הנאה ונשום לתא דעכו"ם אקורין.

[כחן. אלנא לונר שאין באקורין ונשום לתא דעכו"ם אינס אקורין]:

שלמי הגבורים מסכת עבודה זרה

(דף ט"ז ע"ג 3) בסוף אות ח' [והולך בתוך ההולכים. [והולך בתוך ההולכים.

גם לא ידעתי האיד נתפשט היתר ללכת בתוך הצאים לריד שלהם

הקצועים זיום איד פלוני אשר כל העכו"ם ונחאפסיס סס לקחורה כדי לכזדה

לשלם נדרם אע"פ דהאידנא כחצו הפוסקים שנוחר לשאת ולתת עונסם זיום

אידם ונשנועיים שכתבנו לא התירו צטעיל כך הדברים שנאסרו ונשום חסדא

טלא יסא כונשתחור דאי תינוא הכי ח"כ דין נתפזרו לו ונעות ויש לו קוץ

ונועיין הנוטף לפני ע"ז ופרלופות צטל האידנא יזה אינו וגם לדברי הר"ן

צפירקן דנותיר היכא דאיכא סכנה צרורה ולא צענין אחר ונ"ע]:

(סס אות א' 38) טלא יהנה צטוזה [טלא יהנה צטוזה]:

(דף ט"ז ע"ג אות ג' 3) טקצנו ע"א כוונריס [טקצנו כוונריס]:

(סס 39) הוה ונחיל ל"י לגזי [ונחאן כשעובדי עבודת כו"ם רולין לעשות צנין

והולכים עם הקופה אנה ואנה לשאול ונעות אע"פ טלא צפי' לצנין עכו"ם

הם אונרו כיון דצרוו לכל שנושום זה הם הקוצלים כ"ל דאקור לשאת אפי' אס

ישאל סתמא] וכו' הרצינו יונה וכו':

(סס ע"ג 1) ועוד א נניי [ועוד אי נניי]:

(סס אות ג' 1) גזי איקור ונכירת תקרובת [גזי איקור ונכירת לזבוח]:

(סס 2) לונכור תקרובת לכוונריס עכו"ם טעוצר ונשום לפני עור וכן אקור

לונכור לשום עכו"ם כהנה שעושיין ונונה תקרובת לעכו"ם אלנא צשאר יוניי

וותר לונכור להן וכן נניי אוננין צפיק קונס [לונכור לזונה לכוונריס עובדי

כו"ם טעוצר ונשום לפני עור וכן טעוה זיום איד שלהם אקור לונכור לשום

עוצר עכו"ם טעושיין ונונו תקרובת לכו"ם ועוצר ונשום לפני עור אלנא צשאר

יוניי וותר לונכור להן טעוה וכן הגזיעים שישראל קונה לאחר שפגמו עכו"ם

אקור לונכרן לעכו"ם דצטעיל פגינה קטנה אינו וניח העכו"ם לתת זה לקלס

לעבודת כו"ם שלהם וכן ספריס פסוליס אקור לונכור להן ועוצר ונשום לפני

עור לא תתן ונכסול וכן נניי אונריין צפ' קונס]:

(דף ט"ד ע"ג אות ח' 27) וסייחין ולא סוקיס [כ"ל ט"ל וסייחין וסוקיס]:

(סס 51) להשאיל לעכו"ם לא לקנות [להשאיל העכו"ם ולא לקנות]:

(סס ע"ג 6) (אות ח') ואלו הן ספרי הפלסופים [ואלו הן ספרי אריסטוטלוס

ושאר הפלסופים]:

(דף ט"ה ע"ג אות א' 49) להשכיר אף לדידה [כיון שאין נוהגין להכניס

כו"ם לצתיחן] ורצינו חיים וכו':

(סס ע"ג 1) אפשר שיטלים דרכו ולפי [אפשר שיצדק צמורת ישראל ולפי]:

אומר

מסכת

מנחות

השכחה

י

(גמ' דף מ"ג ע"ב 47) חייב אדם לברך שלש ברכות בכל יום אלו הן [שלא עשני גויה] שלא עשני אשה וכו' :
 (שם דף מ"ד ע"א 20) אמרה לו גפני של [רומי] שאיני מניחך וכו' :
 (שם דף נ"ג ע"א 40) ויפרע לאדירים אלו [ישראל] שנאמר ואדירו וכו' :
 (שם ע"ב 6) לידידים אלו [ישראל] דכתיב נתתי את ידידות וכו' :
 (שם 12) למזובים אלו [ישראל] דכתיב המיכה ה' וכו' :
 (שם 17) לעם זו אלו [ישראל] שנאמר עם זו קניית וכו' :
 (שם 32) אף [ישראל] אחריתן בסופן וכו' :
 (שם 40) אני אמרתי ישתעבדו בארבע [מלכיות] כל אחת ואחת כשיעור ארבע [מלכיות] השתא כל חדא וכו' :
 (שם 42) אמר ריב"ל למה נמשלו [ישראל] לזירת וכו' אף [ישראל] אין להם במילה עולמית וכו' :

(שם 45) ואמר ר' יוחנן למה נמשלו [ישראל] לזירת וכו' אף [ישראל] אין חוזרין למוטב אלא על ידי יסורין וכו' :
 (רש"י ס"ט) ד"ה כל אחת ואחת [בשעבוד מלכיות] של עכשיו :
 (שם) ד"ה זזה אחר זה וכו' ונקלמס [ליון] ונקלמס [למדוס] וכו' :
 (גמ' דף צ"ט ע"ב 52) מהו ללמוד חכמת [יוונית] כרא עליו וכו' :
 (שם 54) ולמוד בה חכמת [יוונית] ופליגא וכו' :
 (תוס' ס"ט) ד"ה נאי ללמוד חכמת [יוונית] תיגא וכו' :
 (גמ' דף ק' ע"א 2) הרחיב מדורתה [ושמא] תאמר למלך לא הוכנה תלמוד לומר גם הוא למלך הוכיח [ושמא] תאמר וכו' :
 (רש"י ס"ט) ד"ה [לענך] לא הוכנה. לתלמוד שפירש עין התורה לא הוכנה גיהסם שלא יחא כידון זה עלך קרי לת"ח דכתיב צי ונלכיס ינלוכו [ושמא] תאמר וכו' :

ס ל י ק מסכת מנחות

מסכת חולין

(רש"י דף י"ב ע"ב 8) (גליון רש"י) דין זה היה נוהג בימי חכמי הש"ס [דיבור זה יחיד הוא ועוד גרע ונטול] :
 (תוס' ס"ט) שיהי' מעשיהם לשם ע"ז : [שחיתת עין דישראל אסורה דנכרי ונעביא. וז"ל ודילמא עין ישראל גרע דהא עובד ע"ז הוי עין לכ"ע צפ' צתרא דהוריות (דף י"ח) ונכריס אע"פ שרובם עובדי ע"ז ולא אנרינן שחיתתן לע"ז. וי"ל דנכל נקום עין ככרי דדוק דע"ז יוחר פשוט דשחיתתו לע"ז ונעין ישראל] אכל וכו' :
 (שם דף י"ח ע"א 6) ד"ה וכוונה פגיונות. אנשי עכו"ם [אנשי יון] :
 (תוס' ל"ג א') ד"ה אחד ככרי ואחד ישראל ונחרינן צו וכו' ונשני שאני נכריס [דלאו בני כיצוס נינהו] והכא נוני שאני נכריס דלאו בני שחיתה נינהו כדאמר לעיל [ואין להקשות ונהא דהיתא פ' ד' ויתות נכרי טענת חייב ויתה וכן העוסק בתורה דדבר שהוא עולה לישראל לעשות לא שייך לזיינר מי איכא עידי דלישראל שרי וכו' ואע"ג דאמר אפילו טענת שני טענת חייב ויתה ונ"ע לא דוני הואיל ויש מלות שציתה לישראל כנו טענת ואע"ג דכן נהרג על העובדין כדאמר ההם וישראל אינו נהרג נהי דפטור ונ"ל שרי] וא"ת דצפ' גיד הטשה וכו' :

(תוס' ק"ד ז') ד"ה ר' יהודה אומר דברים ככתנן [ואסור ליתן לנכרי מנתת חנם ועל זה נציא ראי' ונ"פ דע"ז] וא"ת והתנן שולח אדם ירך לנכרי וכו' :

פירוש המשניות להרמב"ם ז"ל ממסכת חולין

(פרק א' משנה ב') שהיה פגול יד וכו' ומתנאי מומר ג"כ שנוהג לאכול ונשחיתתו והוא שלא יחא לדוקי או זייטוסי והן שני הכימות שהתקילו להכניס דבברי הקבלה כנו שצדתי צדנות עד ששז אלס האנות שקר ונתיבי האור קטך ואפלה צארך נכוחות יעולו והם שקורין אותם אנשי דורנו היום אפיקורסין שם מוחלט ואין אפיקורסין על האנות אכל דינן להיות כדין האפיקורסין [כולה לומר שנוהג להורגן היום צזנן הגלות לפי שהם מוציא לאפיקורסית האנתי ודע שנוסרת צידינו מרצותינו צקבלת דברים רבים מרבים טעונתנו זה זמן הגלות שאין צו דיני נפשות וכו' אכל האפיקורסין והלדוקים והזייטוסין [כפי רוב רעותיהם הורגים אותם לכתחילה כדי שלא יפקידו את ישראל ויאצדו האנוסה] וכבר ילא נזזה הלכה לנעשה וכו' ומחייבין אותם חרם עולה בספרי תורות. אחר שולקין אותו ואין מחייבין אותו לעולם] ואחזר אל כוונתי וכו' :

מהרש"א חולין

(ז' א') ד"ה קדושים הם וכו' עיין פירש"י ותו' ול"נ לפרש דה"ק אין אני מומר הנאה [אכל ישראל קדושים הם והגהנה ונהם כאלו נהגה מנדר קודש] וכאלו נעל וכו' :
 (ט"ז א') ד"ה אין עוד מלכודו כתיב וכו' אין עוד חלקים אחרים [שהם כוחות הטוונאה והזייטוף לשנות הגזרה אכל ונה שגוררים כזייטוף יש עוד הקצ"ה] שיוכל לשנות וכו' :
 ח"ה (י"ג א') ד"ה צ"ד ולתרוונה נוני יועיל וכו' צעונד ע"ג וק"ל : [ע"ז צד"ה שחיתת עין דישראל וכו' דהא עובד ע"ז הוה עין לכ"ע צפרק צתרא דהוריות וכו' עכ"ל וצתוספות שכתבו לעיל צר"פ דהיתא דפ"צ דהוריות עובד ע"ז דהוה עין לכ"ע ונ"ע שחיתתן נוני ונתרת היינו לרצ ענן דצבר הכי דעונד לע"ז מותר לאכול ונשחיתתו אכל לנאי דסליק רצ ענן צתיצתא ודאי דהיתא היתא דהוריות כפטייה דהוי עין ואסור לאכול ונשחיתתו ודוק] צד"ה אכל מלונות העולם וכו' :
 (י"ז א') ד"ה נאסר להם צטר תאוס וכו' על תאותן של דצר איסור וק"ל [י"ל לעצודה וכו' דכן ל' לכה לעצודה ונשא כפירש"י צחוונס וה' שנים נקודס ללמוד עצודת ונשא ועיין צזה צר"ס פ' הצעלותך על דברי הראש"ע : ואידך שאני לשון כשדים דקליל וכו' ודכתיב ללמוד ספר היינו נוני בצפריהם צלשון כשדים דצק"ת כבר ידעו דכתיב ונשכילים צכל חכמה ויודעי דעת וגו' וק"ק צנאי פליגי הכי תנאי הא עידי דקליל כלשון כשדים ת"ק נני מודה דכני צנ' שנים 9

(גמ' ס' ב' 42) הרי ארץ ישראל חביבין על [אומות העולם] כיוצא בו ואת וכו' :
 (פ"ט א') נתתי גדולה לדוד אמר ואנכי תולעת ולא איש [אבל] אומות העולם אינן כן נתתי גדולה לנמרוד] אמר הבה נבנה לנו עיר וכו' :
 (צ"א א' 35) כנכרי נדמה לו [דאמר מר ישראל שנמשל לו נכרי] בדרך שופלו לימינו] רב שמואל וכו' :
 (צ"ב א' 38) ואחת שעתידה לשתות [עם כל האומות] אמר וכו' :
 (רש"י ל"ז ז') שלשים מלות לא נתפרשו ונהכא הוא דקא ילפינן [שאין כותבין כחוצה לזכרים דאע"פ שחשדין לנשכז זכור ונייחדין להם זכר לתשנישן אין נוהגין קלות ראש צנלוה זו כל כך שיכתבו להם כתובה] : צטר הנות עין אדם וכו' :
 (צ"ד א' 9) אסור לגנוב דעת הבריות [ואפי' דעתו של גויה] והא דשמואל לאו בפירוש איתמר וכו' :
 (תוס' ס"ט) מרפה הואי ויהנ' ניהלה צנר דשחיתה. וא"ת לעולם [אינו] לך דעונת לגנוב דעתו של גוי ואיקפד נשום דאמר ל' לנכרי שחיתה הית ואיכא לזיינר טנא יתננה לו צפני ישראל ויקנה וננו וי"ל דנ"ע איכא לזיינר וניינה דאסור לגנוב דאי שרי ליכא לניחש טנא יקנה וננו ישראל דיקוס דלגנוב דעתו של נכרי] אומר כן :

שנים וימידי דתקופא כהלכות עצודה ר"י נמי נודה דבעו ה' שנים ויש ליישב דרו"ק: (כ"ז ז' ז') דשני סיונים וכו' יראה לפי דעת החוקרים שכל יסוד היותר רחוק מן הגלגל הוא יותר גשמי וחומרי והארץ יסוד התחתון הוא יסוד גשמי ויסוד הנשית שעליו ולכן הצהונה אשר נפשה ונהלדנה ונחוננה הגם ילטרך לזכך להעלות חומרה לאכילת נפש אדם שהוא נצרא ג"כ ונחוננה הגם ונהלדנה וצ"ו סיונים שנטעו יזדכך חוננה הצהונה שהוא יותר גס כי הדם הוא הנפש ועיקר נולדת שמיטה להוליא דם הנפש אבל הדגים אשר צריאתן ונהנים ונחוננה היותר דק ונתעלה נפש האדם באכילתן כוונ שהן באסיפה בעלגלגל ולזה עופות שצצרו ונרקק לריך זיכוד צפי' אחד קלת וק"ל: דכתיב על ויילר וכו' עיין פירש"י לפי' צחרא דקרא דעוף יעופף נמי ונשונע דנארעא איברי יש ליישב ונה שהקשו התוס' אחדע שהרי עופות יש להם קשקשין ונה לריך רחיה לזה שהרי צהדיא כתיב ישרנו הניס שרן וגו' ועוף יעופף דסד"א דקאי על ויילר לחוד ונארעא לחוד איציראו ונכח רחיה דתדע ע"כ נינא דנרקק נצראו וקאי נמי אישרנו הניס וגו' וק"ל] שלא הרהרתי וכו':

ח"ה (ל"ט ז' ז') ד"ה ונקום שאין נחשבה וכו' דנחשבה ונעצודה לעצודה וכו' ורו"ק: [(דף ו' ע"א) צד"ה לפני ע"ז וכו' ח"ג כיון דלפני ע"ז הוא וכו' וכונן שהוא ישראל ונומר וכו' עכ"ל ז"ל דהאי תירולא לנאי דנשני לרב נחונן דהיא דשנים אוחזין וכו' ודננסך דאיירי צחית ליה שותפות צגויה אבל לאידך אוקימתא דאיירי צנומר דנודה רב נחונן ע"כ דרב הונא לא איירי הכא צנומר דא"כ לא הוה רב נחונן פליג עליה ור"ע:] ע"ז נחשך וכו':

(מ"א ח' ח') ד"ה כיון דקניא ליה לכפרה וכו' אוקר לרב הונא וק"ל: [צד"ה ה"ב צישראל ונומר וכו' וננסך היינו שנגע צו עכ"ל פי' דה"ו למוקני צסתיא כצד ונומר כונה זמנין דנפעס אחד לא היה אוקר צנגיעה כונו שאין שמיטתו אסורה אלא צשוחט לשום אחד ונכל אלו אבל צלאו הכי לא הוי ונומר לע"ז לאסור נשחיתתו וכוונ"ס התוס' צפ"ק:] ע"כ צפירש"י צד"ה לא שנו וכו': (מ"א ח' ח') ד"ה ואצרכה וצצרכיך וכו' כחצו התוס' [ואפי' נכריס] וכו' [נכרי] דיהיב שלמא וכו' ויש לפרש לפי' זה [צצמוקוס דישראל] דעדיפא וכו' דהוה כוללת [אף לנכריס] לר' ישמעאל:

(נ"ו ז' ז') ד"ה וננו כהניו וכו' [וננו ונלכו שנאמר] וכו' דנעלה הוא לישראל [דאין צריכין צשום דצד לאונה אחרת וק"ל:]

(נ"ט ז' ז') ד"ה כאריה נתיל וכו' נשתלטל לפעולת גשמיס [וצת קיסר] שאגרה וכו': (ס' ח' ח') ד"ה וקרניו קודמות לפרסותיו וכו' לפי שאדם נטה צחטאו [לנויות] להאמין וכו' אדם הראשון [נין] היה וכו':

(סס ז' ז') ד"ה לבי ונעטי את עלונך וכו' שהוא טובת העוה"ז [אשר ניתן לאויות העולם] ח"א דלא ונו צך וכו' שרצו גס רצו [וננשלטת האויות] צעוה"ז וכו' זיל ליקרי צך [לדיקין] וכו' אומר לה' וכו' כי אלו [הלדיקיס] לא נקראו כן וכו' שטיער של ר"ה יהיה וכו' הוא שטיער הוא [אדום] הוא ונקטרנן של ישראל] להתיס כוחו וכו':

(סס) ד"ה עיסי ונתינן צאו וכו' שלא רלו לקבל אלוה אחד [ואוהו לאלוהות הצנה] וק"ל:

(סס) ד"ה שרינן תנא וכו' צציעין הן על [אויות העולם] וק"ל: (פ"ט ח' ח') ד"ה נחתי גדולה לאצרה וכו' וצואר וכו' ונה היתה ילידתיו [ונטיפה צרוחה] של כלום ונה היא וכו' שאין כאן יצירה אלא [ונטיפה צרוחה] וכו':

(ל"א ח' ח') ד"ה [נכרי] נדונה לו וכו' ולהכי קאורי [נכרי] נדונה וכו': (ל"ב ח' ח') ד"ה ויאמר שלחני וכו' נדונה לו [נכרי] כדלעיל וכו': (סס) ד"ה לא הגיע זמני לומר שירה וכו' כדאורי' לעיל [נכרי] נדונה לו וכו': (סס) ד"ה ואורי לה פעם אחת צעולם וכו' יהי' ה' אחד ושנו אחד [כי צעוה"ז] ניתן לכל אוניה שר צשמיס גס אויות הצנה צארץ יאמינו לצנא השמיס] וע"כ הונלכיס וכו' אבל [ישראל] הנייחדיס קדושתו וכו' קדמו שריס אלו [ישראל] ואח"כ נוגגיס וכו':

(סס) צנ"ו זה ז"ו צניסן וכו' לא הגלה הקצ"ה [את ישראל לצין האויות אלא כדי שיתוספו עליהם גריס שנאמר וזרעתיה לי צארץ כלום זורע אדם סאה אלא כדי להכניס ונונה כונה כורים וכן וננינו צלדיקיס שננשלטו לשעורים] כונ"ס פ' חלק וכו' אבל [צגלותן קראן] שעורים וכו' קראן ספיר כסף ורו"ק: [אלו ל' לדיקי אוה"ע וכו' יש לרקדק לכאורה דהאי קרא הוא גישא דענינא ונקרא דהציא לעיל ואקחה שלטים כסף ושלכחו וגו' ונשונע דריש ל' צלדיקי ישראל והכא דריש האי קרא צלדיקי אוה"ע ודוחק הוא לומר דפליגי ור"ל דנשונע להו דהנהו לדיקי ויסקלו את שצרי שלטים כסף ודאי לדיקי אוה"ע קאמר דלא כתיב צי' השליכהו צית ה' אבל צקרא ואקחה שלטים כסף מפורש ושלליכהו צית ה' דניירי צלדיקי ישראל וק"ל:]

תרנגולת טרפה הואי וכו' [ואפי' טעות נכרי שרי היינו צאינו ונשקר לו צדיצורו אבל הכא שנוכר לו צתורת שמיטה כונ"ס רש"י לקונן אסור וע"ס צתום] וק"ל: אכפקא חייא ונשונע וכו' ק"ק דעיקר התיורן שצצר על צצרוי חקר מן הספר דהא דאכפקא חייא ונשונע נמי הוה ידע דאל"כ לית צי' גניצת דעת ויש ליישב: [הציות הנכורות וכו':

(ל"ג ז' ז') ד"ה שני גידים הם וכו' כונו שפי' לעיל צר"פ וק"ל: [(דף ל"ד ע"א) צד"ה טרפה הואי ויהצנה וכו' ור"ל דנ"ו וכו' דאי שרי ליכא לנתיש וכו' עכ"ל ולקונן צשונעתין כחצו התוס' לפר"ת דרך אחרת צזה דיודע היה שמואל צצננעה נתן לו ולא היה לו להקפיד אלא ונשום גניצת דעת ע"ס והיינו ונשום דהכא אפשר לפרושי גזירה שונא ונחנן לו צפני ישראל אחר שאינו אוויר צפירוש שהיא ונוקרת אלא דנותן לו צסתם וישראל הרוחה שנותן הטעם לגוי צפניו ואינו חש לווייר שהיא טרפה צצור דודאי היא כשרה כנראה ופרש"י לקונן והשתא אף אם נותר לגנוז דעתו ולא יחוש הישראל לגנוז דעת הגוי ועגשה כן כיון דאינו אוויר לו כלום אלא נותן לו צסתם אבל לקונן לפר"ת שפי' דהך גזירה דשנא יתננה לו צפני ישראל נמי ויירי צאוור צפירוש שהיא ונוקרת וע"כ אית לן לניוור דלא אסיק אדעת' שלטעותו ח"ל כן וח"כ צהך דשמואל אידיה תירוליס שכתבו הכא ולכך הולרכו סס לתרץ צדרך אחרת דיודע היה שמואל צצננעה וכו' ורו"ק:] ע"כ צד"ה אומר אציי וכו':

(ק"ו ח' ח') ד"ה חזנהו דהווי שרי וניא וכו' שהיה ירא [שיקפידו עליו שאר שדים שעשה כן] וצתיורלס צצרא וכו':

(ק"ט ז' ז') ד"ה שרא לן כותמיה וכו' דנלוות הקצ"ה עלינו [גזירת הנוגך הס] צלי טעם וכו' האי דאסור לן [גזירת הנוגך הוא] ונייית וכו' גס איסור צצר צחלב [גזירת הנוגך היא] ונאי שרא לן וכו':

(קל"ג ח' ח') ד"ה כאלו זורק אצן וכו' הנה הוא ונוסיף צצוד [ע"ז] כיון וכו' אצן שיקוף [לע"ז] כן השונה התורה וכו': (קל"ט ז' ז') ד"ה ונשה מן התורה וכו' גזע לפעוני [ונעטון] וענולק וכו':

ס ל י מ ס כ ת ש ח ו ל י ז

מסכת בכורות

(רש"י סס) ד"ה אורי לענייתך [דנונעט גוי וידין אונגה] דכתיב צסיפא דקרא וכו' [אונגה ונאל תוכו איש את אחיו נפקא דיושונע אחיו ולא גוי: חד לנעוטי גוי] וחד לנעוטי הקדש ונאונגה וכו': אורי ודאי אי [סצר גזילו של גוי ונותר] תולה וכו':

(סס) ד"ה צנינא אומר וכו' דאין לריך לענווד. צצצורו [עס הגוי] דקצצר דצריס וכו':

(תום' י"ג ז' ז') ד"ה כנוןן דאומר גזל הגוי נותר וכו' וכולה שונעתא דהתם ונוכח דאסור [ונבהפקעת הלוואתו פליגי] אבל פ' ד' ניות [סניא גזל וגנב וכן יפת תואר ישראל צגוי ונותר] וצפ' הנוקבל [נוני אומר חד לנישרי גזילו וחדא לנישרי] עוסקו גצי רעיך וחתיך וח"ת וגזל הגוי היכי שרי] וכו' היכא דאיכא חילול ססס ודאי אסור וכי שריית היכא דאית ל' לאשתמוטי וגזל ונונו בעלילה או צכונה ענייניס:]

(תום' ז' ז') שונא יתחייב לו שצועה וכו' עוד פי' ר"ת צזונן [הזה] כולם נצנעיס צקדוסיס ואין תופסין צס אלהות [ואעפ"י שנוצריין סס שניס וכונתם לאותו האיש אין זה ע"ז] כי דעתם לעושה שניס וארן [ואע"ג שנטתף סס] שניס ודצד אחר אין כאן לפני עור לא תתן ונכסול דצני נח לא הוצהרו על כך ולדידן] לא אשכחן איסור צגורס שיתוף:

(גמ' י"ג ב' ב') לעמיתך אתה מחזיר אונאה ואי אתה מחזיר אונאה לגוים] לגוים מאל תונו איש את אחיו נפקא [חד בנזי וחד בהקדש] וצריכי דאי כתב רחמנא חד הוה אמינא [לגוי הוא דאין לו אונאה אבל] הקדש יש לו אונאה וכו' אלא [אי סבר לה כמ"ד גזילו של גוי מותר] אונאה מיבעיא וכו':

אומר

(ס' י"ד א') ד"ה רב אשי וכו' כו"ד גזל הגוי אסור [דלוג"ד גזל הגוי נותר] לא חיטריך וכו' :

(ס' י"ז א') ד"ה אין וזהנין וכו' כדאוריין [בשעה שזא נחש על חוה הטייל זה זההיא ולא פסקה זההיא מן הגוים] וכו"ד [גוי] ועבד הנא על זה ישראל הולך כשר טרו לי' בחר [דגוי] אצל י"ד וכו' :

מהרש"א בכורות

(ח' ז') ד"ה באגדה דריצ"ח וכו' אפקוהו [לנין] וקטלוהו וכו' יותר [נשאר] אוננות] וענין הקורבן ונלמית התורה [ואריכות הגלות] וטכר ועונש הנפש והשחרת הנפש [ואבוד הנוכחיות צבוא ונשיאתו צ"צ ח"ס] הקוסיות בכלל וכו' ונעלה עליונה בחכמה וצדקות [יותר וכל אוננות לפי שכל עיונם ונעשה של האוננות אין רק לפי חכמה הטבע ולא לפי דת האלהית] ומה נבחר וכו' נחש לז' שנין [ולאחר רשע] לא נלינו לו חזר וכו' ח"כ זכינו [לחכמי אוננות] ולזה כשחל וכו' שאלו [המיינים] כפרו וכו' ליתנה להם [יותר וכל שאר אוננות] וע"י התורה נעשו ישרל [בת זוגו וזה נזליה של הקצ"ה] כופרש וכו' שכבר החזיר התורה [לכל האוננות] כו"ש וכו' לנעלה מן העולם [דהיינו צאונה ישראלית שיש להם] אחיה וכו' זה שקיים דנתנוי ליה [בת נזליה הם ישראל שנין להם נזל צענים כונו שיש לשאר אוננות לכל ח' וא' וכו' נזל צענים אצל הם בת נזלו של הקצ"ה] כו"ש יעקב וכו' דהיינו התורה [הוא תקוע בישראל] אשר הם לנעלה מן השמים [וא"כ וזה שהחזיר התורה לכל האוננות לאו היינו נטעם שאונתם שהרי לא אפשר ה' לתקוע היתר צכס למנה שא"ח היה לחלות עליו כל העולם אצל וזה שהחזיר התורה לאוננות גלוי ודוע היה לפניו שלא יקבלו כדאורי' צנדרשות וריצ"ח לא היה חש להשיב לתן צונטל הזה רק על שאלתן צונטלם] הצ' שאלו לו וכו' צלי זונן [אצל אלו הכופרים אוננים שאינה דרך ננתנה רק דרך הלואה ושאלה ליצטל לזונן] וז"ש ד"א וכו' ליונות הנשיא [שנאמר וכרתי את בית ישראל וגו' צרית חדשה וכו' לונה יזוף לכם [צרית חדש] ליונות הנשיא וכו' והוא רנו ע"ד חכמה [וע"ז אונר הכתוב הלינה נפשי ונשפת שקר ונלטון רנויה וגו' דהיינו וננה שצקשו אלו הכופרים לדבר עמו צשפת שקר שהענין שקר כפי הדיבור וגם הוא לטון רנויה ע"פ ורנויה ורנויה הליני נהם וקטלל שאוכל לנלחם] הג' שאמר וכו' פ' וקוס שנהגו [הוא ענה וגו' פסול היה והציא פסולים לעולם דכטם שהפרדה אינו זרע שיקרא ע"ש אצי שהוא צא מן הסוס והחמור גם אין לו זרע מן האוננות פסולים הם ואין להם זרע שיקרא ע"ש אציהם דאין להם יחוס אצ וז"ש צהם וזרונת סוקים זרונתם דהיינו כעין הזרונת שיש לקום עם החמור שצא ונהם הפרדה] ולפי שכבר אונרו לו שאין ללוות לישראל עוד [והצרית הקדשה] פירשהו שלא לאונר על ישראל [רק על אונותם כו"ש העינים] וע"כ אונרו לו וכו' לפרוע ונהם [כן הענין צאונות שנדנו לפרדה הזאת שאין לה צנים נקראים ע"ש אציהם ליתבע מהן הפרעון וא"כ ע"כ צרית חדשה לא עליהם לאונר ליתן אצל] לישראל ראו ללוות וכו' שלא יצין גם הוא דצריהם [וא"ל ונלחא

יה

השכחה

בכורות

מסכת

כי קריא צנאי ונלחו ליה וכו' ונבחר כי הצרית אשר לו יתצרך עוננו היא הצרית לעולם כונו הנלח שהיא הדבר הנחלקיים לעולם וכו"ש צרית ונלח עולם הוא אצל הם אוננים שאינו לעולם וכבר ציעל הצרית עוננו צהיותינו צגלות הור ואותם לקח לעם תחתיו וז"ש ונלחא כי קריא צנאי ונלחי לי' כיון שהצרית ונלח אשר עוננו קריא ואינו קיים צגלות צנאי ונלחי ליה טרו להתקיים לעולם וע"ז השיב להם ורנוו להם ע"פ כונתו דלעיל וא"ל צעליא דכודנייתא שהאוננות נדנו לפרדה כי לפי שדינו הם להיות צעל הצרית עם ישראל ולקיים הצרית עם האוננות אונר כי הם כונו הפרדה שאין לה שליח ללוות צה לעשות דבר הנחלקיים ושאין לה זרע נקרא ע"ש אציהם כו"ש וא"ל לקיים הצרית עומהם לעולם. אצל ישראל שיש להם זרע אחריהם נחלקיים הצרית צהם לעולם כו"ש צצצרהם והקיימותי את צריתי וגו' וצין זרעך אחריו לדורותם לצרית עולם וגו' וז"ש שאין שליח לכודנייתא ואין להם זרע אחריהם להיות נחלקיים צכס הצרית אצל הנלחא והצרית שלנו ודאי לא פרה והוא קיים לעולם לזרעינו אחרינו] וא"ל עוד וכו' מקום לצנות צית [שהוא ציד טונאכס] והיה התשובה וכו' וצכל [גלות וגלות] הוא דצק עוננו וכו' ליצני וטינא וכו' [ר"ל אתם שתאונרו שנפרד עוננו והיה הדצקות צכס הנה אסיקו לי ליצני וטינא וכו'] כי אין [עונכם דבר ריחני] הדצק צכס וכו' אצל [הלדוקים האלו האנינו צגטס] ולכך לא האנינו וכו' כיון [שאתם מאנינים צגטס כדצרי הקיסר] צפ' א"ע לריצ"ח וכו' אצל צארות ונזלות [האוננות] הוא בתוך העיר וכו' ונפארי [שהן רשעי אוננות] שנדנו לנון וכו' ועוד ח"ל וישראל דסינא וכו' ונבצא אל השלימות [והן הן הסכנות והלרות שכל דור ודור שנדנו למישראל דסינא] המונעים האדם וכו' וכיוסף דכתיב [צי' ענינם יגה יחדיו וכו' נבוא אל השלימות שניליים אותנו ונלרות והסכניים בקרן השור והעור כיוסף וישכר] או שרנוו להם וכו' כי הלרות ויכורין ונכפריים [כו"ש הגלות ונכפר] ועוד ח"ל וכו' שאלו [הלדוקים] לא האנינו וכו' הגם שיש לכל איש [מישראל] דציקות נפשי וכו' אצל [רליה שהם] כלל ישראל [צגלותם שכל יוניים צלרה ע"ש והיית אך עשוק ורנון כל היונים שהוא ונת צגלותו] וזה שלימות וכו' לזונן התחיה [ועוד ח"ל צקוף דצריהם צענין האוננה צאחרית היינים שהעידו עליהם הנציאים שיצדו כל האוננות וישראל ישארו לכיים וע"ז דינו ישראל לכלי שפל כו"ש נצלע צגויים ככלי אין חפץ וגו' דר"ל דצאונות נצלע כך אצל הוא יתצרך צ"ה חפץ צהם שקראם ארץ חפץ ונאונר כי חפץ ה' צך ואונרו כל הגויים שזה החפץ לא שוי חציליה שהעולם ונלא כזה ונהם יאצד צעציל ישראל כאשר יורו הנציאים ע"ז והשיב להם אייתי כל חד צודיא וכו' הם כלים שפלים אשר האוננות כונטלו צהם טנוטלו לקש טנעשו ונהם הנחללות השפלים האלו והן ודאי אינן שוין חציליהו לכחור האדם את ציתו צעצילם אצל עונו ישראל שהם חפץ וכלי חטוט צענינו יתצרך צ"ה כו"ש ואתם תהיו לי סגולה וכל הענינים וגו' דינוה אותם לכלי סגולה והציב הניתן צאונר וכל שאר האוננות שאינן רק ככלים פחותים שאין האדם הם ליתמן צאונר וראוי צעציל חפץ וכלי כזאת הקציב ונתון צאונר שיסתור האדם ציתו להשיגו מן ראוי שיסתור ויאצד יתצרך צ"ה כל העולם צעציל ישראל חציצים וסגולים לו וכל האוננות וה' יראנו נפלאות ונותרו חנין] :

ס ל י ק מסכת בכורות

מסכת עירובין

(תום' סס) ד"ה יאונרו צת [ונלכיס] חונשים וכו' ונ"ש הכא ונזכיר צוננר הגדולה צת [ונלכיס] ויצוננה תנא הגדולה צצכהונה :

מהרש"א עירובין

(י' ז') ד"ה וישראל אונרין סירה וכו' ונה שהחיות אונרים וק"ל [אין אונרים סירה על נס שצ"ל וכו' יש לתת טעם צזה לפי שצכנככו לא"י נקדשה והקצ"ה נקרא אלהי הארץ אשר ה' אלהיך דורש אותה תנייד כו"ש רנוצ"ן פרשת נצבים ע"ש והנם שם על ידו ולא ע"י שליח וראוי לוונר עליו הלל נשא"כ נס שצ"ל הנעשה ע"פ שליח או ע"י ונלאך רצ נחונן דצבר לקונן כיון שגלו חזרו להתיך הראשון היינו נשום דודאי כשישראל על דאונתן אין השכינה שורה אלא צא"י צוקום קדושה ואין לוונר סירה אלא על נס שצ"א"י אצל כסגלו הרי גם שכינה עונתם צח"ל כדאוריין עונו אכני צלרה וי"ל הלל גם על נס שצ"ל וצפורים קריאתה זו הלולא וק"ל] לללל היה וכו' :

(י"ג ז') ד"ה כינור של ונקדש וכו' ע"פ וי"ש [אין צין עוה"ז ליונות הנשיא אלא טעצוד ונלכיות והיינו נשום שונחה אחת שאין צו טעצוד ונלכיות] נוסף כינור וכו' :

(גמ' י"ד א' ב') דאמר רב יהודה אמר רב ואסור לאדם שיאמר כמה נאה כותי זה וליתני את הנאה שבישראל ואת הכעור שבכותים] בחד אומה קמייירי וכו' בכותים לא משכחת לה דלאו בני אחוזה [ונינהו] משום הכי קתני לה בישראל וכו' : (רש"י סס) ד"ה ויילחא אגב אורחיה קנ"ל [דלל תנא את הנאה שבכותים לפי שאסור להזכיר שם גוי על כותי כדצ יהודה דכתיב לא תחנם לא תתן להם חן] : והא קתני וכו' :

ד"ה צעכו"ס לא ונשכחת לה וכו' דלאו צני אחיה צא"י [נייהו] : (תום' סס) ד"ה וצגויים לא ונשכחת. ונשום דלאו צני אחוזה [נייהו] וכו' גוי יורש אציו דצר תורה וי"ו [אין] להם אחוזה צארץ וכו' וגוי [אין לו] נחלה צארץ :

(י"ד ב' 47) יאמרו בעל בת ומלכיים] חמשים וכו' : (רש"י סס) ד"ה צעל צת הדיעות וכו' יש חילוק צין צת [ונלכיס] צת הדיעות :

(ט"ו ז') ד"ה ויה יתן לך וכו' אבל כהן [צירחה רמז] על השכינה טעמונו בגלות כו"ש עמו אנכי בצרה] ואמר וכו' שהם נרחיקין השכינה וננו [טעמו בצרה] כדלקמן וכו' נפני סכנת נשך [שהם אדום] כו"ש בן גוריון וכו':

סליק מסכת עירובין

מסכת כריתות

(גמ' ו' ב' 52) אלא [גוים] אמאי פטור הא אדם גיבהו [לאוי דכתיב ואתנה צאני צאן מרעיתי אדם אתם. אתם קרויין אדם ואין הגוים קרויין אדם] והכתיב ונפש אדם וכו': [תום] י"א א' ד"ה צאין ונתכוון. פי' הקו"ב נשום דש"ז כתיב וצאין ונתכוון אינו ראוי [להזריע כגון נפל מן הגג ונתקע וקשה מאלן לינח לך דאינו ראוי להזריע אלא היינו טעמא נשום דאנוס הוא]: [שם ז') ד"ה צאין ונתכוון דעריית וכו' כתיב ונשום דש"ז כתיב ונתקע וקשה מאלן לינח לך דאינו ראוי להזריע כגון נפל מן הגג ונתקע דפטור לגווי דאנוס הוא]:

סליק מסכת כריתות

מהרש"א מסכת מעילה

(י"ז א') ד"ה [שלם] שונו את השבת וכו' צאו לצטל ג' ונאות אלו אשר נתנו לישראל להיוחס וצודלים הצדל גדול מן הנכרים שבת וצוילה כתיב אות הוא ביני וביניכם ולפי שהאשה אינה צוילה צא לה הצדל מנין הנכרים צוילות הצוילה וכו"ש צכריות שלם נכנסו ישראל צכרית כשקבלו התורה אלא צוילה וצטצילה שהנכסה לצרית באשה לא היה רק צטצילה ור' ראובן הטעה אותם לומר דלא נתנו להם אלא נשכחה אותם דניי שיש לו אויב וכו': דלניח ענוש ל' ר"ש וכו' גם צזה קאמר שהיה נלוונד צכך כדאמרין צפ' צ"ו כניי צעוצדא דוערה והיה נשפחד על צנו ר"א שלם הגיע עדיין להוראה כ"כ אצל ר"י צענמו לא היה נשפחד אומר אלא אזילגא וכו' שהוא כבר הגיע להוראה והיה חצירו של ר"ש ור"ש לו נשקיעות פיך ניכר שת"ח וכו' ר"ל שאתה נחזיק עלונך כת"ח לפני להורות וענשיה ופירש"י ששפורש צהגדה שנטה לנות וכו' וציקס עליו רחמים וכו' וכן נוכח שחזר דנשנוע כשחזר לנשקיעו אומר אני ראיתייה צרוני וכו' וק"ל: יצא הנס וכו' שאל מין אחד לחכם אחד שנתחזק העיקר ע"י עד וליל זה נתצטל והשיב לו לפי שודאי ציטול ונאות כאלו לא ניתן צלב הקיקר אלא ע"י השד לכך נגזר עליו מן השמים שהוא צענמו יצטל הגזרה וק"ל]:

סליק מסכת מעילה

פירוש המשניות להרמב"ם מסכת תמורה

(פרק ה' משנה ג') האומר ולדה של זו עולה וכו' אין מועיל ואין שונעין לו וכן [אם אומר לע"ז אלי אתה נתחייב צנייתה] כמו שצארכו צשציעי ונכנהדרין כמו שאמר ז"ל [והונקצלו עליו צאלוה] ואח"כ חזר צו תוך כדי דבור [ואמר אינו אלוה אין זה מועיל] וכן הנהגדף וכו':

מסכת אהלות

(פרק י"ה משנה ד' בר"ש) תניא בתוספתא הומר [בארץ העמים] שאין בבית הפרס ובבית הפרס [שאיין] [בארץ העמים] שארץ העמים [בתולה] שלה טמאה וכו':

מקואות (פרק ה' משנה ד') [נכרית] שפלטה ש"ז מישראל טמאה בת ישראל שפלטה ש"ז [מנכרי] טהורה:

מסכת מכשירין

(פרק שני משנה ח') מצא בה מציאה [אם רוב נכרים אינו צריך להכריז ואם רוב ישראל] צריך להכריז:

(ר"מ טס) ונותר לנו להאכילו שאר איסורין [ואם רוב ישראל ישראל לענין שנחזירין לו אצדה כישראל] נחלה על נחלה [ישראל] לענין נזקין כי אם הזיק שורו ישלם חלי נזק [כישראל] אכן לשאר דברים הוא ספק וכו': (ר"ש טס) וכן פי' כולחו לנחלקיהו [אם רוב ישראל לנחלי הילכתא] אומר רב פפא להחזיר לו אצדה צבותא היא דנחליהין וננון ניד הישראל הזוכה ועוד דאמר רבנן הנחזיר אצדה לגוי עליו נאמר לנענן ספות הרוה את הלונאה. נחלה על נחלה ישראל לנחלי הלכתא אומר ר"ל לנזקין דאי נגחיה תורח דידיה לתורח דידן פלגא נשלים ואידך פלגא א"ל אייתי ראיה דלאו ישראל אלא ואתן לך אצל להחזיר לו אצדה לא נני לנינונר דנשפיקא לא נשפיקין ונונא וניהו היכא דרוב ישראל נחזיר לו אצדה אע"ג דקי"ל כשנחלה דאמר צריש הנוכר פירות אין הולכין צנונן אחר הרוב אחר רוב הנשליכין דהיינו גוים ואע"פ שהם ניעוטי צקתגני צתוספתא ר' יהודה אומר אם היתה סס גויה אחת חטודה להסליך: תניא צתוספתא נאל צה חינוק ונשולך נחלה לנחלה נשילין עליו שני חוונין לאו לענין נגיחה איירי כדנוכח צכצבות צ"ה"נ"ע"ה אלא לענין איסורין דנחזירין עליו כישראל דאקור צנצלות ונחזירין עליו כגוי כי היא דאמרין צפ' ד' נישות דגוי העוסק צתורה וכו' אי נני אם קידש אשה וצא ישראל אחר וקידשה: [מתנב' ח' ט' אחר רוב נחזירין וכו':

סליק מסכת מכשירין

וסליקא לה סדר כל הש"ם

ובעזרת הנושה כדוק שמים. נזכה בזכות זה לראות בבנין ציון וירושלים:

B

736.

